Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-109958-p0001-9

Georgius Kriten Anno 1623

Constat mihi 9 gl

omnia conando docilis solertia vincit

~~Leistendt liebt zu [illegible]~~

~~[illegible]~~

Plenus venter non disit libenter.

Ein voller bauch ist nicht gut studiren

Sed cum senesset semper sup

Schamgo quis esit

Wan ein [illegible] stehet in holtz [illegible]

Quo semel est imbuta recens ser-

vabit odorem ~~[illegible]~~ testa diu

Quod tibi non vis fieri alteri ne

feceris ~~[illegible]~~

Aurora musis amica

Die Morgenstunde hat Golt im munde

Quod differtur non aufferetur.

~~[illegible]~~ ~~Georgius~~ Kriten Anno christi 1623

est possessor huius libelli.

[illegible] N. 16

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-109958-p0002-4

C. c. 59

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-109958-p0003-0

Libb. grammat. & antiquior.
in Octavo
N. 16.

II 1 a 16

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-109958-p0004-6

TABVLÆ GRÆCÆ LINGVAE, POSTREMVM AB AVTORE RECOGNITAE.

CONTINENT AVTEM FACILI ORDINE, ET BREVITATE perſpicua, abſolutam declinandi Nomina & Pronomina, coniugandiq́; Verba rationem, cum forma nonum regulis, omnibus neceſſarijs.

ANNOTATIONES QVOQVE BREVES; *ad Poetarum lectionem vtiles, tum etiam Syntáxes præcipuas, Regulas adhæc generales et ſpeciales, de ſede Accentuum; Et verba defectiua communiſſima, ac apud autores Græcos in omnibus prope pagellis obuia.*

Editæ opera & ſtudio

MICHAELIS NEANDRI SORAVIENSIS.

VVITEBERGÆ
EXCVDEBAT LAVRENTIVS SEVBERLICH.
ANNO M. D. XCVIII.

UNIV. LANDESBIBLIOTHEK
AB 50 C 4/k, 10
L 57, 1

PIÆ IVVENTVTI, VBIQVE GENTIVM PIEtatem, linguas ac literas ſedulò diſcenti.

MICHAEL NEANDER S. D.

ARTIVM OMNINO MAgnus vſus eſt, artium inquam, quæ πηγαὶ καλῶν ſunt: vt apud Xenophontem præclarè dicitur, à rege opulentiſsimo pariter & potentiſſimo, ad alterum principem à virtutibus multis laudatiſsimum. (Xenophon. lib. [illegible]. Cyropædiæ ſuæ.)

αὗται γὰρ εἰσὶν, ὡς ὁ κροῖσος πρὶν ἔφη,
χρυσοῦ τε πλείαι βίου τε καὶ καλῶν βρύσεις.

Ac donum Dei ſunt, monſtratæ de cœlo ab ipſo Deo hominibus: quemadmodum Palamedes ille πάνσοφος, Nauplij Eubœæ regis filius, cui literarum aliquot inuentionem veteres tribuunt, & cùm hoc nomine, tùm alijs multis nominibus celebratiſsimus, honorem illum, quem Deo ſoli competere ſciebat, ſibi apud Philoſtratum non vult tribui, ſed dijs ſolis adſcribi, quorum (Tzetzes Chiliad. 13. varia hiſtoria.)

 ſit

ſit literarum & artium inuentio, vbi ſic ait: ἐγὼ γράμματα οὐχ εὗρον, ἀλλ' ὑπ' αὐτῶν εὑρέθην. πάλαι γὰρ ταῦτα ἐν μουσῶν οἴκῳ κείμενα, ἀνδρὸς ἐδεῖτο τοιούτου. θεοὶ δὲ τὰ τοιαῦτα δι' ἀνδρῶν σοφῶν ἀναφαίνουσι, σοφία δὲ καταληπτὰ ἅπαντα. Et: οὐδ' ἂν διδάξειέν τις εἰ μὴ θεὸς ὑφηγεῖτο, inquit Plato. Et Calliſtratus: τὰ τέχνης γεννήματα ἱερὰ nominat, ἐκ θεῶν θειασμοῦ πεσόντα, καὶ θειοτέρων πνευμάτων ἐράνοις ληφθέντα, καὶ ὥσπερ ἔκ τινος ἐπιπνοίας κινηθέντα. Ad eundem modum Dialecticam deorum muneri adſcribit Iamblichus, Platonicæ ſectæ Philoſophus, in Epiſtola ad Dexippium, è qua fragmentum extat apud Gnomologum, idq; his verbis θεὸς ἦν τις ὡς ἀληθῶς, καταδείξας τὴν διαλεκτικὴν, καὶ καταπέμψας ἀνθρώποις. De Rhetorica etiam, quod Deus eam miſerit de cœlo, donum hominibus, motus precibus Promethei viri ſapientis, non iniuſta ac inutilia petentis mortalibus, rudibus adhuc, & nuper de luto fabricatis, ἵνα ὁμοῦ σφᾶς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἄλ-

λους

Philoſtratus in Heroicis, in Palamede.

In Epimonide.

In Bacchæ et Cupidinis imagine.

Apud Stobæum orat. 79. de literis.

λοῦς σώζειν ἔχοιεν ἄνθρωποι, extat ſeu fabula ſeu narratio apud Ariſtidem Adrianæum ſophiſtam, libro quem aduerſus Platonē ſcripſit pro Rhetorica ac rhetoribus: quos Socrates apud Platonem in Gorgia adulatores vocaret, ſpectantes vbiq; voluptatem potiùs quàm iuſtitiam. Alij ad Muſas vniuerſas artium inuentionem referunt, alij πρεσβυτάτῃ μουσῶν καλλιόπῃ acceptas ferunt: vt Iamblichus deſcribit, aliorum ſententias diuerſas recitans. Atq; hinc viri ſapientes philoſophi poëtæ, à veteribus cognominati ſunt μουσοπάτακτοι, θεόληπτοι, μουσῶν θεράποντες καὶ ἱεροτῆρες καὶ ἄγγελοι, θεῶν προφῆται καὶ υἱοί: deorum antiſtites, ſacrorum expoſitores & δαδουφόροι, μουσοπάταγοι ἔνθεοι, καὶ κατεχόμενοι, τὰ καλὰ μέλη ποιοῦντες, καὶ ἀπὸ κρηνῶν μελιῤῥύτων ἐκ μουσῶν κήπων τινῶν καὶ ναπῶν ἀποδρεπόμενοι τὰ μέλη, ἃ ἡμῖν φέρουσι. Vocantur præterea à ſapiente antiquitate ποιηταὶ κοῦφα πτηνὰ καὶ ἱερὰ χρήματα ἔνθεοί τε καὶ ἔκφρονες θείᾳ μοίρᾳ χρησμῳδοῦντες, ὑπηρέται θεῶν

Orat. 2. in defenſionem Rhetorices ſcripta. Ea vero fabula de Rhetorica ſumpta eſt ex Platonis Protagora, vbi tamē paulo aliter narratur. Heſiodus in Theogonia. Theognis in Gnomologia. Plato in Lyſido et Ione.

πατέρες τε τῆς σοφίας καὶ ἡγεμόνες, δι᾽ ὧν αὐτὸς ὁ θεὸς φθέγγεται πρὸς ἡμᾶς, ἑρμηνεῖς τῶν θεῶν, ὧν καὶ καλὰ ποιήματα θεῖα καὶ θεῶν αὐτῶν ἐστι: quemadmodũ de ipſo Homero poëtarum principe, τὸν λόγων καὶ τοῦ νέκταρος θαλάσσῃ, ipſe Apollo, quod Homeri poëmata ex ſuo ore ab Homero deſcripta ſint, iam olim hoc verſu prodidit:

Tzetzes Chiliade 13. varia hiſtoria.

[a] ἦειδον μὲν ἐγὼν, ὅσσ᾽ ἀπέγραφε δ᾽ ἴος
ὅμηρος.

a lib. 1. Epigram. vbi pro ἔγραφε, ἐχάραξε *ſcriptum eſt. Nam ex Syneſii Cyrenes Epiſcopi Dione, ſeu libro de vitæ ratione retulimus.*

[b] Hinc Plato χρυσόγλωττος, ὁ ἄνωθεν καταληλυθὼς, καὶ τὰ ἐν οὐρανοῖς ἅπαντα ἀκριβῶς μεμαθηκὼς καὶ ἑωρακὼς, vt de ipſo non dubitârunt affirmare veteres, Iouem habet à conſilio quemadmodum & Minos ille Cretenſis pius & ſapiens, θεοῦ μεγάλου ὀαριστής. Hinc Socrates ἀνδρῶν πάντων [d] σοφώτατος, & humanæ ſapientiæ quaſi quoddã terreſtre oraculum habet, quod perſuadeat auditoribus de ſuo dæmone, cuius impulſu ac hortatu dicat, doceat ac faciat omnia: quemadmodum Plato, Ariſtoteles, Xenophon, Laërtius, Aelianus de eo ſæpe

b Iuſtinus in Proreptico ad gentes.

c Quare magni viri crediti fuerint deos habuiſſe a cõſiliis.

d Laërtius in Socrate. Valerius lib. 2. c. 5.

ſæpe meminerunt, ac Plutarchus cum Apulcio peculiares Commentarios de Socratis Deo condiderunt: & alij ſcriptores de alijs innumeris viris ſapientibus & præſtantibus legislatoribus, philoſophis & principibus, qui Reipublicas conſtituebant diſciplina & legibus, prodiderunt, [a] quod leges vtiles condiderint, & multa alia hominum vitæ vtilia inuenerint, Minerua, Nymphis, Muſis, Ioue, ac ipſis Dijs viam monſtrantibus, manu ducentibus, & præeuntibus quaſi. Hinc [b] etiam poëtæ Deorum filij, interpretes, ac famuli, ab inuocatione ſeu Iouis, ſeu Apollinis, ſeu Muſarum, ſua poëmata exordiuntur, ad deos autores ea referentes. Exempla plus quàm innumera apud poëtas, præcipuè Græcos, reperias. Orpheus [c] poëtarum antiquiſsimus, Argonauticam hiſtoriam ſcripturus, ſic orditur Apollinem inuocans:

[a] Plutarchus in Solone. Numa Libro item de ſua ipſius laude. Laërt. in Socrate.

[b] Poëtæ quare exordiantur ſua poëmata ab inuocatione Muſarum dearum et eorũ.

[c] In initio carminis Argonautici, quod integrũ extat.

 ολὼ

σὴν δ' ἀρετὴν ὑμνῶ, σὺ δέ μοι κλέος
ἐσθλὸν ὀπάσσαις,
πέμπε δ' ἐπὶ πραπίδεσσιν ἐμῆς ἐτυμη-
γόρον αὐδὴν,
ὄφρα πολυσπερέεσσι βροτοῖς λιγύφωνον
ἀοιδὴν
ἠπύσω μούσης ἐφετμαῖς καὶ πυκτίδι πυκνῇ.

a Pauli Silentiarij lib. 3. Epigramm.
b Leonidæ lib. 2. Epigramm.
c lib. 2. Iliadis, in Bœotia, ſeu nauium catalogo.

Apud Homerum,[a] τὸ θαυμασιώτατον illud μακάρων προφήτην καὶ [b] λαμπρότατον μουσῶν φέγγος, hæ voces ſæpe reperiuntur [c] ἔσπετε νῦν μοι μοῦσαι ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι.
ὑμεῖς γὰρ θεαί ἐστε, πάρεστέ τε, ἴστε τε πάντα.

Ac Iliada ſic orditur:
μῆνιν ἄειδε θεὰ πηλιάδεω ἀχιλῆος

d 1. Iliad.
e 1. Odyſſ.

Nec Vlyſſeam ſuam auſpicatur ſine Muſæ imploratione, quam Vlyſſem ſuum deſcripturus hoc verſu compellat:
ἄνδρα μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον, ὃς
μάλα πολλὰ πλάγχθη——

f In Arati initio

Aratus Phænomena ſcripturus inquit:
ἐκ διὸς ἀρχώμεσθα, τὸν οὐδέποτ' ἄνδρες ἐῶμεν ἄρρητον, μεσταὶ δὲ διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαί. πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγοραί, μεστὴ δὲ
θάλασσα

θάλασσα, καὶ λιμένες, πάντη δὲ διὸς κεχρήμεθα πάντες: τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. —

Et Dionyſius Alexandrinus orbem deſcripturus, vt oſtenderet ſine Muſarum auxilio infelicem ſcriptionem ſuam futuram, mox in initio carminis inquit: σὺ δέ μοι διὸς ἔννεπε μοῦσα, Tu dicta ſcribenda, tu rege, tu iuua, vt conatus ſit felix. Et Pauſanias Cæſarienſis Grammaticus & Rhetor, in Chorographia ſua, libro quo Bœotiam Græciæ regionem deſcribit, ex veterum monumentis refert, procemium Heſiodi carminum ab ipſis Muſis ſcriptum fuiſſe, ac ipſe Heſiodus ingenuè fatetur, quibus debeat ſua carmina: μοῦσαι (inquit) με ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὕμνον ἀείσαι,

In Bœoticis. Procemium carminum Heſiodi ab ipſis Muſis ſcriptum lib. 1. et 2. ἡμερῶν καὶ ἔργων. *In Theogonia item.*

αἵ νύ ποθ' ἡσίοδον καλὴν ἐδίδαξαν ἀοιδήν.

——— ἐνέπνευσαν δέ μοι αὐδὴν

θεῖαν, ἵνα κλείοιμι κατ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα.

Quintus etiam Smyrnæus, quem Quintum Calabrum hactenus non verè nominant, carmen ſuum Mu-

Lib. 12. Paralipom. Homeri.

ſis adſcribit, quod ipſum iuuenem adhuc intonſum docuerint: ὑμεῖς γὰρ (inquit) πᾶσαν μοὶ ἐνὶ φρεσὶ θῆκατ' ἀοιδὴν,

πρίν μοὶ ἀμφὶ παρειὰ κατασκιδνᾶσθαι ἴουλον,

σμύρνης ἐν δαπέδοισι περικλυτὰ μῆλα νέμοντι.

Et Homero & Heſiodo & Ciceroni nemo magnus vir eſt ſine afflatu diuino, ſeu Poëta ſeu Muſicus ille ſit, ſeu citharœdus.

Heſiodus in Theogonia.

ἐκ γὰρ μουσάων καὶ ἑκηβόλου ἀπόλλωνος,
ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθονὶ καὶ κιθαρισταί.

Lib. 6. Faſtor.

Eſt Deus in nobis, inquit Ouidius, *agitante caleſcimus illo:*
Impetus hic ſacræ ſemina mentis habet.

Et iterum:

Lib. 3. de Arte amandi.

Eſt Deus in nobis, ſunt & commercia cœli,
Sedibus æthereis ſpiritus ille venit.

Et de ipſo & ſuis poëmatis rurſus inquit:

Lib. 3. de Pontó

Iſta Dei vox eſt, Deus eſt in pectore noſtro:
Hoc duce prædico vaticinorq́; Deo.

Sunt autem datæ artes & monſtratæ ab ipſo Deo, hominibus: quemadmodum multa alia, quæ pa-

nis quotidiani ſunt particulæ: vt, quia vita pluribus indigebat adminiculis, auxilijs & medijs, hominum infirmitatem adiuuarent, aliæ aliter, poſt lapſam naturam, poſt peccatum, cuius ipſæ artes fructus ac pœna ſunt: cum tota hominum ſapientia, quæ philoſophia dicitur, rationis inuentum, pœna peccati ſit: quæ non fuiſſet in vita, nec fuiſſet eius, vt nunc, vſus vllus: quam adduxit guſtus arboris interdictæ ſcientiæ boni & mali, vbi verè facti ſumus ſinguli † δαίμονος ἐπιπόνου καὶ τύχης χαλεπῆς ἐφήμερον καὶ * ψυχάριον βαστάζον νεκρόν. σοφίη κενεαυχής, inquit,

Artes ad quid datæ et monſtratæ hominibus.

Philoſophia quid ſit.

† *Sileni capti ad Midam, apud Plutarch. in oratione conſolatoria ad Apollonium.*

* *Lib. 4. Arriani de diſſertationibus Epicteti Philoſophi Stoici.*

a Nazianzenus, ἤτ᾽, ἐνὶ χερσίν.

ἤτ᾽ ἐν ἀρχναίοισι λόγοις καὶ ἀπολέγμασι
κεῖται,
τίς δ᾽ ἀδάμοιο πέσος ἀρχαίης τυτθὸν
μέρος,

a *In carminibus quod* παρθενίης ἔπος *inſcribitur*

hoc eſt: ſapientia philoſophica ſeu humana, qua pleriq; abutuntur ad faſtum, dignitates & honores acquirendos,

rendos, quæ in ſubtilitatibus ſermo-
nis ac diſputationum ferè conſiſtit,
λόγοις ἀραχναίοις, die wir ſpinnen
vnd weben müſſen/inquirendo eam
multo labore et ſtudio conſumendo
in ea vitam & valetudinem, ſpinti-
zando & gryllizando, wie eine ſpin-
ne ein telam machet/ parua eſt par-
ticula lapſus & peccati, Adami pa-
rentis noſtri: τυτθὸν μέρος, particula,
non tota pœna, quod ira Dei, mors,
ęterna damnatio longè triſtiora ma-
la ſint ærumnis ac miſerijs, quibus
in hac vita premimur propter pec-
catum: cuius fructus ſunt artes et-
iam docere, & diſcere, doctores, di-
ſcipuli, gradus docentium & diſcen-
tium ordines: magiſtratus etiam,
œconomiæ, ſcholæ & libri, quæ ſunt
& tractantur non ſine labore, cura,
dolore & moleſtia: & tamen poſt
peccatũ, cum quo & per quod ipſa
mors, hoc eſt, omnes labores, curæ,
ærumnæ, difficultates & incommo-
da in vitam irruperunt, artibus vt
adminiculis in vita neceſſarijs care-

re non poſſumus: quas, cum natura integra adhuc eſſet, nemo requirebat, aut deſiderabat, vtpote ad nihil vtiles aut neceſſarias, cum peccatum non eſſet, cum quo difficultates, artes & labores omnes in mundum vnà intrârunt.

πρὶν μὲν γὰρ ζώεσκον ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων, Heſiod. lib. τῶ ἔργων καὶ ἡμερῶν.

νόσφιν ἄτερ τε κακῶν καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο

νούσων τ' ἀργαλέων αἵτ' ἀνδράσι γῆρας ἔδωκαν.

Sic Dialectica, non ſine Deo à viris ſapientibus inuenta, vtilis eſt: & monſtrat docendi ac diſcendi rationem expeditam, facilem ac compendioſam, in hac infirmitate ingenij & memoriæ, ac totius naturæ humanæ, vbi pluribus medijs ac adminiculis nunc opus eſt: vbi metas & certas quaſi lineas præſcriptas nos habere oportet, quas in rerum explicatione ſequamur, vt ſit explicatio vera, propria, ſimplex, perſpicua, certa & firma, & vt deerrantes Dialectica vtilis.

ab

ab his metis artis & refutare, & tanquam in viam & intra ſepta reuocare poſsimus, quod ſine Dialectica haud facilè quilibet fecerit: cum non omnium ſit illa ingenij celeritas communis, quæ in controuerſiis naturali luce videt argumentorum fontes, membrorum connexiones, ac multa facit artificum ſimilia eorũ videlicet, qui Dialecticã exercuerũt & didicerunt, quæ τῷ ὄντι (vt Plato ait) ἐν βορβόρῳ βαρβαρικῷ τινὶ τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα κατερωρυγμένον ἠρέμα ἕλκει καὶ ἀνάγει ἄνω, ὥσπερ θέλγικος τοῖς μαθήμασι ἄνω κειμένη τέλος τῶν μαθημάτων. Sic Muſica mœſtos exhilarat, delirantes & mentes morbo turbatas ſæpè per ſymphoniam ſuæ naturę reddit, ebrios reſipere diſcit, febrientes priſtinæ valetudini reſtituit, morbos ac peſtilentias fugat, furentes reprimit, lymphaticos modulis liberat, ac homines prorſus admirabiliter alioſq; aliter afficit: quemadmodum id plurimis exemplis, quæ hoc loco commemoranda non

Lib. 7. de Republica.

De Muſicæ vi ac potentia mirabili, vide Suidam in Timotheo in Alexandro: Plutarch. in Apophthegmatis, item lib. 2. de fortuna et virtute Alexandri. Dionem etiam Chryſoſtomum orat. 2. et Baſiliu Magnum orat. ad adoleſcentes, quomodo ex Græcis autoribus vtilitas capienda.

non ſunt, planum fieri poſſet, καὶ ἤθη παιδεύει, inquit citharœdus quiſpiã apud [a] Athenæum, καὶ τοὺς θυμοειδεῖς καὶ τὰς γνώμας διαφόρους καταπραΰνει, [b] εὐρυθμίας καὶ ἐμμελείας δημιουργὸς ἀνθρώποις ὑπὸ θεῶν δεδομένη.

Inteſtina diſſenſione olim motis Lacedæmonijs, καὶ δή τι μέλος [c] Τέρπανδρος εὐτέχνως κιθαρίσας, αὐτοὺς πάλιν συνήρμασε.

Et Orpheus cuius [d] lyra πάντα τοῖς κρούμασιν εἷλκε, vt Nazianzenus loquitur. (νῶ[e] μείλιχον ἐκ λασίων στέρνων ἀνενείκατο φωκίνησέ τε πέτρας ἠδ᾽ ἑρπετὰ καὶ πετεηνά, ὦ [f] δρυὲς οὐκ ἀπίθησαν ὅτῳ συναμ᾽ ἕσπετο πέτρη.

Sic[g] Grammatica etiã carere non poteſt hæc vita, & quidem multo minus quàm cæteris omnibus, cum religionum, legum, hiſtoriarum, philoſophiæ omnium artium ac facultatum quaſi nutricula quædam ſit: cuiuſq;[h] ſtudium, quemadmodum & lectionis amor, non ſcholarũ temporibus, ſed vitæ ſpacio terminatur: quæ neceſſaria eſt pueris, iucun-

[a] Lib. 14. qui fere totus eſt de laude Muſicæ.

[b] Plutarch. lib. de Superſtitione, ex Platone.

[c] Terpãder Muſicus, Muſica diſſentientes ſopit. Tzetzes Chiliade 1. variæ hiſtoriæ.

[d] Nazianz. orat. εἰς τὰ ἐπιφάνια.

[e] In Argonautico carmine Orphei et Apollonij.

[f] Suidas in voce ἀπίη.

[g] Grammaticæ vſus.

[h] Quintilianus cap. 4. et 15. Inſtitutionũ oratoriarũ lib. 1.

iucunda ſenibus, dulcis ſecretorum comes, & quæ vel ſola omni ſtudiorum genere plus habet operis, quàm oſtentationis, plus in receſſu, quàm fronte promittit: & quam ſi negligas vt minora, non ſit maioribus locus, cum ad nullius rei ſummam niſi pręcedentibus initijs perueniatur: quę niſi fundamenta nobis feliciter iecerit: quicquid ſuperſtruxeris, corruet, [a] ὧν γὰρ αἱ ἀρχαὶ οὐκ ἀναγκαῖαι, τὰ τέλη ἀναγκαῖα, ὑτυϐνεχόντως habet apophthegma quod Plutarchus celebrat. Ad eundem modũ cęterę ſingulę artes ſuas habent vtilitates. Sed de his alibi dicitur.

a Plutarch. lib. contra Coloten Epicureum.

Quia verò artes conſtat Dei donum eſſe, vtiles ac neceſſarias vitæ: nemo ibit inficias, idẽ feré, aut multò etiam magis dici debere de [b] linguis, quæ capſa ſunt, in qua incluſæ ſunt & artes & vniuerſa ſapientia.

b Linguæ quid ſint et quam late pateant.

Quicquid enim fuit & eſt ſapientiæ diuinę & humanę, ab initio apud homines: quodcunq; piè, ſapienter, prudenter, & humano generi vtiliter,

ter, in philoſophia, medicina, legibus, in hiſtoria, in diſciplinis, artibus ac facultatibus omnibus dixerunt ac ſcripſerunt Iudæa, Chaldæa, Aegyptus, [a] ἡ πρώτη βιότοιο συνεστήσατο κελεύθους: hoc eſt, quæ prima artes reperit, [b] cœli imago, ac mundi totius templum, ac in hac [c] Alexandria ciuitas populoſa, ampla & frequens, παντοίας παιδεύσεως ἐργαστήριον: quæ item ſapienter dixerunt [d] Athenæ, λιπαραὶ illę ϗ ἀοίδιμοι, ἔρεισμα ἑλλάδος, ϗ ἑλλάδος ἑλλὰς ϗ ἑστία, σοφίας πάσης ϗ τέχνης ἡγεμὼν, πρυτανεῖον ϗ κορυφὴ ϗ κοινὸν παιδευτήριον πάντων ἀνθρώπων, λόγοιό τε εὖχος, πτολίεθρον ἀθηναίης ἀγελαίης, πολλὰ παθὸν, ϗ πολλὰ ἰδὸν ϗ πολλὰ μογῆσαν, ἀετὸς ἐν νεφέλῃσι, oculuſq; ſol & anima Græcæ: quicquid deniq; doctrinæ ac ſapientiæ eruditæ habuit Roma, [e] μήτηρ πασάων πολίων ἀφνειὸν ἔδελον, [f] βαθυπολέμου τέμενος ἄρεος, [g] οἰκουμένης ἐπιτομὴ, ῥώμη inquam τιμήεσσα καλῶν μέγας οἶκος ἀνάκτων: id vniuerſum in linguis Hebręa, Chaldęa, Gręca,

 &

a *Dionyſius Alexandrinus in deſcriptione orbis.*

b *Auguſtinus lib. de ciuitate Dei cap. 23. ex verbis Mercurij Triſmegiſti.*

c *Nazianzenus orat. 8.*

d *Ex Pindaro epiſtola. 4. Aeſchinis rhetoris apud Plutarchum in Apophthegmatis. Libro item, Vtrum Athenienſes bello an ſapientia celebratiores. Plato in Protagora. Ariſtides in Panathenaico. Diod. 9. Siculus lib. 13. Bibliothecæ ſuæ. Athenæus lib. 5. Apud Suidam etiã quædam de his Athenarum elogiis leguntur.*

e *Dionyſius Alexandrinus in orbis deſcriptione.*

f *Ex Pindaro, apud Plutarch. in Marcello.*

g *lib. 1. Athen.*

& Latina eſt proditum à ſcriptoribus, vniuerſa ſapientia diuina & humana in linguis eſt tradita : ſapientia inquit [a] Nazianzenus, ἣν συναγείρων ἀντολίητε, δύσις τε καὶ ἐλλάδος εὖχος ἀθῆναι.

[a] Nazianzenus in primo carmine. ſcripto ad ſeipſum.

[b] Vaginæ ſunt linguæ in quibus gladius Spiritus, nempe verbũ Dei, eſt inſertus : arcæ ſunt ſeu thecæ repoſitoriæ, quæ repoſitũ hoc nobile κειμήλιον adſeruant: pocula ſunt, quibus ſalubrem verbi diuini potionẽ exceptam circumferimus: cellæ ſunt promptuariæ, ex quibus Euangelica cibaria depromimus : atq; vt Euangelium ipſum docet, cophini ſunt, in quibus panes vnà cum piſcibus, adeoq; reliquiarum fragmenta, ne pereant, cuſtodiuntur: Linguis carere nec poteſt Eccleſia, nec Reſpublica. Euangelium autẽ, myſterium temporib. æternis abſconditũ tametſi à ſolo S. Sancto de cœlo ad nos adfertur: tamen linguarum beneficio aduenit, quocunq; venit : in linguis creſcit, ſeruatur; & ijs diſcedentibus.

[b] Lutherus lib. de Scholis inſtituendis.

tibus, vnà diſcedit, nec obfuit tantum regno diaboli ſpiritus Lutheri, quantum commodauit, & profuit contra Eccleſiæ linguarum Græcę, Hebræę ac Latinæ cognitio, quam Lutherus laborę, ſtudio ac exercitio indefeſſo ſibi comparauit & quam non dubitat (quantulacunq; illa fuit) præferre omnibus mundi opibus, dignitatibus honoribus, regnis & imperijs: quod linguarum cognitione vel mediocri inſtructus, multa in Scriptura videat, obſeruet, quæ alius linguarum minus callens ſimiliter nunquam videbit, ne quidē lectis multis interpretum bonorum cōmentarijs, quantauis etiam interpretis ſit fœlicitas: quòd Biblia in ea lingua, in qua à S. S. ſunt ſcripta, lecta ſubinde noua fiant lectoribus: ac quotieſcunq; legas ſi millies aut plus quàm decies millies id facias, ſingulis vicibus offerant ſe aliqua in ſingulis paginis ac capitibus alia, quæ alijs oculis tùm primùm atq; olim aſpicias: quæ occaſio ſint & materia cogitandi ac dicendi multa gaudio, doctrina, atq; conſolatione plena, quæ ex

Lutherus tom: 11. pag. 405.

Ibid: p: 465. b.

In enarratione Pſalmi 45. itē lib: de conſtituendis ſcholis.

nullis commentarijs quorumcunq; interpretum diſcere & intelligere ſic potuiſſes, & quibus magno carere poſtea nolles: quemadmodum nouerunt, qui id non rarò experiuntur, vt verè id verum elogium linguis non rarò tribuit S. Lutherus Germaniæ Propheta, μέγας πατρίδος ἀστὴρ tertius Helias θεοπνευστοπαντοσοφοδιώματος, & vltimi millenarij in Eccleſia regnator, ὃς θεοπνευστογλωσσοπύρσευτον,

Lutherus quantus fuerit.

οὗτινος ἐν στομάτεσσιν ὅλοι παράκλητοι ἔασιν,

πνεύματος ὀξυτάτοις ὄμμασι δερκομένου:

qui S. S. in multo luculentiore menſura habuit, quam multi alij multarum ętatum ab Apoſtolis vſq; Theologi, quod docet copioſè tota hiſtoria vitæ certaminum, laborum ac doctrinæ eius: & qui vel vnus fidem, quemadmodum in multis alijs, ita his quoq;, quæ de linguis verè dicuntur, adoleſcentibus facere, ac perſuadere meritò debet: quanto ipſe

Ex Homeri Iliad. a veteribus de Chryſippo philoſopho, et Scipione Aphricano recitatus eſt: Autoribus Laertio in Chryſippo, et Plutarcho in Scipione Politicis et Apophthegmatis.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-109958-p0024-7

ipſe collatus cum aliquot ſeculorum quicunq; fuerunt doctoribus omnibus, facilè.

οἶος πέπνυται, λοιποὶ σκιαὶ ἀίσσουσι.

Soli ſenſus ineſt, vmbris par cætera turba.

Non tantum enim Paulo αἰθεροδρόμῳ par fuit ſpiritu, donis, fide ac agnitione filij Dei, ac intellectu Scripturæ: ſed etiam vas illud electum, Paulum, θεοῦ στόμα, diuina ac cœleſti ſua eloquentia, facilitate ac perſpicuitate interpretandi Scripturam, ac docendi Eccleſiam, longè ſuperauit: quod abundè docent & docebunt apud omnem poſteritatem libri eius μελίρρυτοι, προφητόφθεγκτοι καὶ θεόγραφοι, qui πέλαγος ſunt ἄπειρόν τε καὶ ἄφθιτον τῆς πνευματοφόρου καὶ ὑπερκοσμίου θεοσοφίας, ἐξ οὗπερ (poſt ſcripturam) πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα, καὶ πᾶσαι κρῆναι καὶ φρείατα μακρὰ νάουσιν. — *Scripta Lutheri.* — *Homer. Iliad. lib. 21.*

Et quid verbis opus eſt? Sine linguæ Græcæ peritia mediocri, ne quidem Donatum & Grammati-

cam Latinam feliciter enarrabis pueris: cum multa ibi quoq; ſe offerant, quæ ſine Græca lingua non explicabis, quòd Latini à Græcis pleraq; mutuentur: non tantum res ipſas, ſed etiam vocabula ab iiſdem multa ſumant, Græcorum facti diſcipuli ac interpretes, quemadmodum Sibylla id iam olim verſu prædixerat, qui hoc pacto refertur:

Latini quæ mutuati à Græcis.

ἐξ ἰάδος γαίης ἕξει σοφὸν ἰταλίησιν.

in quibus enarrandis neceſſe eſt fœdiſsimè ſæpè hallucinari, qui linguã Græcam aut non didicerunt, aut diſcere vt ſupervacuam noluerunt: ſicut id docent abundè tenebræ ſuperiorum temporum, vnde vix tandem Dei beneficio emerſimus. Eæ verò tenebræ quantæ fuerint, ac quantum damnum dederint Eccleſiæ, docent Monachorum libri, quorum multa examina & plauſtra in bibliothecis monaſteriorum quorundam Germaniæ adhuc viſuntur: Summiſtarum, inquam, Lombardiſtarum, ſeu Sententiariorum, Tho-

In Epiſtola Heracliti ad Hermodorum, quæ legitur in volumine Græcarum epiſtolarum, quod Aldus olim tomis duobus edidit. Tenebræ ſuperiorũ temporum quantæ.

Thomiſtarum, Occiſtarum, Scotiſtarum, Sermoniſtarum, Lugendiſtarum, & eorum, qui Marialia compoſuerunt, ſeu potius Diabolaria & Satanalia ſcripſerunt, vt τὸ πνευματικὸν ςόμα Lutheri loquitur: & qui Vocabularia compoſuerunt, ipſo nomine formidanda & horrenda: Vade mecum (inquam) Græciſtam, Hugoitionem, Catholicon, Rapiamus totum: cuius etiam generis ſunt libri ſexcenti alij, orationis genere formidando, monſtroſo ac portentoſo ſcripti, vbi non hominis ſonum, ſed bouis vocem & mugitum infernalem, ſeu potiùs porcorum horribilem grunnitum & Erebi quendam boatum tibi audire videaris: cum ipſis nihil intereſſet inter dictionem Ciceronis & catholicontis barbariſsimi dictionarij, aut inter hiſtoriam Liuij & Speculum hiſtoriale Vincentij Beluicenſis: vel inter cognitionem rerum variarum hiſtoriæ mundi Plinij, aut

Bartholomæi Anglici de rerũ proprietatibus libros: quibus pium, eruditum, elegans, politum ac Latinum erat, quod quomodocunq; in oratione cum alijs vocibus contextum poneretur.

Quia verò linguæ & vtiles ſunt & neceſſariæ in omni vitæ genere ac ordine, quocunque animum adiungas, nec carere ijs poteſt ſine nocumento nec Eccleſia nec Politia, diſcendæ ſunt diligenter à puero mox: ac vnà agendæ DEO gratiæ à pueris, quòd nullo propemodum labore, ſine ſumptu magno, & longis itinerum periculis, tantum non dormiendo, in hac luce doctrinarum omnium, in linguis diſcunt non modò quæ ab hominibus ſapienter, eruditè ac vtiliter dicta, cogitata ac ſcripta ſunt. Sed vnà etiam in iiſdem proponi & exponi intelligunt, quæ myſterium ſunt abſconditum & tacitum temporibus æternis, doctrinam inquam Euangelij, Dei potentiam, quam S. Spiritus de cœlo

Linguarum vſus longe lateque patet. Ad Rom. 16. et 1. Petri 1.

cœlo emiſit, & in quam angeli, deſiderant proſpicere: quam tamen veritatem philoſophi, Poëtæ & alij Græcorum ſapientes non cognouerunt, dum diſcendi cauſa omnes angulos ac omne latus mundi excutiunt: dum alij peregrinando orbem peragrant aliquoties, veſtigandæ veræ veritatis cauſa: alij verò annos triginta, alij plures, alij octoginta & vitam ſuam omnem peregrinationibus huc illuc ad omnes terras errando, ſine fine conſumpſerunt, nullis parcentes laboribus, periculis, ſumptibus, regiones longinquas omnes ac viros doctos, doctrina ac ſapientiæ nomine claros adeuntes, Iudęam, Chaldæam, Perſiam, Indiam, Aegyptum, vbi νεῖλος ὕδασι πιαίνει λιπαρὸν πέδον αἰγύπτοιο: Et tamen ſemper quemadmodum pueri abierunt, ita pueri quoq; domum redierunt, ſemper diſcentes, ſed ad veritatem peruenire nunquam valentes: nihil ſcientes de ijs, quæ maxime ac ante omnia ſcire ipſos oporte-

Peregrinationes philoſophorum veſtigandæ veritatis cauſa ſuſceptæ. De quo vide; Philoſtratū in Protagora, Plutar h. lib. de Iſide viadorum ſiculum lib. 1. 3. 4. 5. et 6. Bibliothecæ ſuæ. Laert. in Platone, Solone, et alijs, etc.

Dionyſius Alexandrinus in Geographia ſua.

2. ad Timoth. cap. 3.

portebat: quemadmodum Soloni id Athenienſi, viro ſapienti, in Ægyptum diſcendi cauſa valdè longo itinere profecto, exprobatur ab Ægyptio ſacerdote, in Sai vrbe Ægypti ampliſsima, his quidem verbis: ὦ σόλων σόλων, ἕλληνες ἀεὶ παῖδες ἐστὲ, γέρων ἢ ἕλλην οὐκ ἔστιν, vt refertur ea vox à Platone principe ingenij & doctrinæ, Philoſophorũ Homero, & quaſi deo, in Timæo, nobili illo ac celebrato Dialogo (quem de mundi fabricatione conſcripſit principia rerum faciens, * mentem, ideam & materiam) & quam poſtea vſurparunt Clemens Alexandrinus, Iuſtinus Martyr, Chryſoſtomus, Theodoretus Euſebius, & multi alij patres Græci, & Latini aliquot, vbi gentium Idolomaniam portentoſam oppugnant, & proprijs armis (hoc eſt, teſtimonijs de ipſorũ libris deſumptis) expugnant, iugulant, ac ante faciem omnium vt victos proſternunt, ipſos φιλοσόφους inquam νηπίους ὄντας, καὶ διαμένοντας,

Græci animis ſemper pueri nunquam vero ſenes.

Cicero l. 2. de Natura deorũ, et ad Q. frat: lib: 1. Ammonius in Porphyriana introductione.

* *Platoni tria rerum principia. quæ?*

Clemens Alexandrinus lib: 5. Stromat.

ἐὰν

ἐὰν μὴ ὑπὸ τοῦ χριστοῦ ἐπανδροθῶσιν, qui pueri ſunt ac manent ſemper, niſi à Chriſto viri nati: ſine quo agnito, Philoſophi Chriſtianos (inquit Dionyſius Areopagita) [a] πλατὺ γελάσωσιν, καὶ τῆς πλανήσεως αὐτοὺς ἐλεήσουσιν. δοκοῦσιν γὰρ οἱ χριστιανοὶ τοῖς ἀνιέροις δὶ λόγου γέλωτος ἄξιοι. Eſt enim cœleſtis veritas [b] myſterium, quod ſine patefactione ignoratur & ridetur. τὰ γὰρ τῆς ἡμετέρας παιδείας ἐστὶν ἀνωτέρω τῆς κοσμικῆς καταλήψεως: Auguſtior eſt longè noſtra religio, quàm vt humana mente comprehendi poſsit: & quam Ariſtoteles [d] ποταμὸς χρυσίου ῥέοντος, aut Demoſthenes (e quam mirabātur Athenę, ***Torrentē, et pleni moderantē frena theatri,*** aut [f] Cicero (largus & exundans ingenij fons & dono quodam prouidentiæ genitus, in quo eloquentia omnes ſuas vires effunderet & periclitaretur, λόγιος ἀνὴρ καὶ φιλόπατρις) non ideo nouerunt, quia viri fuerunt eloquentes & ſapientes: aut Plato philoſophorum deus [h] (qui

a In Eccleſiaſtica Hierarchia Dionyſius.

b Ad Cor: ca: 1.

c Tatiani orat: ſeu lib: contra gentes.

d Plutarch: in Cicerone.

e Iuuenalis ſat: 10.

f Quintilianus li: 10. Orat. inſtit: Iuuenalis ſat: 10.

g Auguſti vox eſt de Cicerone, apud Plutar: in Cicerone.

h Ex Iliad: lib: a apud Plutarch: Sympoſiacon Decade 8. Problem: 1. recitatur, vt de Platone a veteribus ſummo iure cantatus.

(qui ——— οὐδὲ ἐῴκει
ἀνδρός γε θνητοῦ παῖ ἔμμεναι ἀλλὰ θεοῖο:
id eſt:
Creditur ille Deo, haud mortali ſanguine cretus:
de quo dicebant, [a] τοῦ διὸς, εἰ λόγῳ χρῆσθαι πέφυκε, οὕτω διαλεγομένου) quia Plato eſt: aut Hegeſias Cyrenæus, quia eloquentia ſua admirabili multis mortem perſuaſit, dum graphicè vitæ miſerias diſerta oratione oculis auditorum ſubijcit, ad laqueum quibus guttur ſuum præfocabant, profectis (vnde [b] πεισιθάνατος dictus) intelligit magis quàm alij: vel Homerus ([c] ingenij cœleſtis vates, primus [d] doctrinarum & antiquitatis parens [e] ſapientiſsimus pictor, [f] τά τε ἄλλα θαυμαστὸς καὶ σοφώτατος ἀρχιτέκτων, quem alij [g] ἐρώμενον ſuū nuncupabant, alij eius poëmata περὶ [h] ἀρετῆς καὶ δικαιοσύνης ſcripta eſſe dicebant) hæc quæ in myſterio recondita ſunt, quæ filius Dei, qui [i] eſt in ſinu æterni patris, reuelauit nobis cognouit, quia πάνσοφος ipſe καὶ

ἀειδῶν

[a] *Plutarch. in Cicerone.*
[b] *Plutarch. lib. de amore parentū erga liberos. Laertius in Ariſtippo. Epiphanius in Maßilianis. Valer. lib. 8. c. 9. Cic. lib. 1. Tuſcul. quæſt.*
[c] *Valerius lib. 8. cap. 8.*
[d] *Plinius li. 52. cap. 2. hiſtor. Mundi.*
[e] *Athen. lib. 4. Dipno ſophiſt.*
[f] *Plutarch. in Alexandro.*
[g] *Laert. in Arceſilao.*
[h] *Idem in Anaxagora et Strabo lib. 1. Geographiæ ſuæ.*
[i] *1. Iohan. ca. 1.*

ἀοιδῶν ἥλιος [a] omnibus eloquentiæ & ſapientiæ partibus exemplum & ortum dedit: quemadmodum ex Oceano amniũ vis fontiumq́ curſus initium capiunt, vt ipſe dicit: vt reliquorum ſcripta ſint tantum [b] μικρά τινα τεμάχια τῶν μεγάλων δείπνων ὁμήρου (vt ſuas vocabat tragœdias Æſchylus μεθύων αὐτὰς γράφων potando eas ſcribens) cuiuſq́ [c] ex ore profuſo.

Omnis poſteritas latices in carmine duxit: quia eius vt magni [d] veritatis interpretis, ſi dijs placet, poemata [e] recitabant ſtatis temporibus in Olympijs, in conuentibus ſolennibus, in mercatibus, vt ſcripta περὶ ἀρετῆς καὶ δικαιοσύνης: inq́ templis ac horum parietibus vt Deo dignas voces, quemadmodum & Pindari odas, aureis literis ſcribebant, & [f] in capſis ex margaritis & auro affabrè factis includebant: ſicut & Euripidis tragœdijs eundem honorem tribuebant, ſingulos eius verſus ſingula [g] ἀξιώματα exiſtimantes, propter quem

a Quintilian: lib. 10. Orat. inſtit.
b Athen. li: 10 et 8. Apud Philoſt: etiam in Alexandro ſophiſta, vbi eadem vox tribuitur Herodi Athenienſi, viro eloquentiſſ: ab Alexandro ὦ ἡρώδη inquit, τεμάχια σοῦ ἐσμὲν οἱ σοφισταὶ πάντες.
c Manil: li: 2. Aſtronomicō.
d Lucian: 11. amoribus.
e Homeri ſcripta, Euripidis et Pindari, quo loco habita, et quando et vbi publice lecta fuerint a veteribus. Lycurgus in orat: cōtra Leocratem, Plato in Hipparcho. Athē: lib: 14. Dion. Chryſoſt: orat: 27. Plutarch: in Craſſo et Lyſandro. Zonaras Græcus ſcriptor: tom: 3. Annaliu ſuo-

ſam. Gorgon Pindari Scholiaſtes in 7. Hymno Olympiorum.

f *Alexander quanti fecerit Homerũ. Plutarch: in Alexandro lib: itẽ 1. de fortuna ac virtute Alexandri. Elin. l. 7. c. 29.*

a *Ariſtophanes in Ranis.*

b *Vide Thomam Magiſtrum in prolegomenis ſiue, quæ Euripidi Græco præmiſſa ſunt.*

c *Silius li. 13. de bello Punico.*

d *Matthæi 11.*

quem alij ad inferos[a] deſcenderunt, alij ante tempus mori [b] voluerunt, vt audirent coràm & viderent Euripidem γόνιμον ποιητὴν, καὶ ὅστις ῥῆμα γενναῖον λάκοι cuius carminum dulcedine adeò mouebantur. Aut etiã ideo Homerus admirandum fidei myſterium intellexit rectiùs quàm cuncti alij gentium philoſophi, quod eius poëmata in omnium ferè gentium linguis legebantur,[c] quodque eſſet.

In tanto non paruum pectore numen,
Qui cantu Muſas: Phœbumq; æquaret honore:

cum illa [d] abſcondantur à ſapientibus, & prudentibus, & reuelentur paruulis, ne glorietur vlla caro coram ipſo; & vt diſcamus, tenebras, non lumen, mortem, non vitam, ſed laqueum, peccatum, ſtercus & opprobrium eſſe, errorem & carnem, inimicitiaſq; aduerſus Deum extra gratiam, extra Chriſtum & fidem, quę Chriſtum apprehendit, ſummũ ingenium & eruditionem, ſummam elo-

eloquentiam & ſapientiam, cuncta dona & cunctas artes, non tàm gentium quàm etiam eorum, qui Chriſtiani perhiberi volunt, & tamẽ non ſunt: ac tantò eſſe perditiores, quò ſibi ſaniores, maiores in arte, ac ſapientiores eſſe videntur, vbi idiotæ mundi ſapientibus ſæpè ſunt meliores, citius conuertuntur & perducuntur ad Chriſtum, Dei [a] potentiam ipſis, & Dei ſapientiam, μᾶλλον [b] γὰρ ἰδιωτεία ἢ σοφία πρὸς τὴν ἀποδοχήν ἐστιν ἐπιτήδειον καὶ εὐκολώτερον, quàm ipſi ſummis ingenijs doctrina & virtute admirandi: quibus tota doctrina Euangelij, quia cum ſapientia ipſorum non congruit, ſtultitia eſt, ita vt Plato, Ariſtoteles, Socrates in ſumma ſua ſapientia, quam ſine Chriſto & extra gratiam habet quiſque, προέχῃ τῶν θηρίων κατὰ τὴν δι-αρθρον φωνὴν μόνον, ſola voce articulata à feris differat, & nihilo plus feris apud Deum valeat quemadmodum Traianus [c] id gentibus verè obijcit: nã quicquid non fit [d] ex fide, peccatum eſt: & mundus cum omni ſapientia

[a] 1. ad Corinth. cap: 1.

[b] Chryſoſtomus Homilia 4. expoſitionis primæ epiſtolæ ſcriptæ a Paulo ad Corinth.

[c] Oratione aduerſus gentes.

[d] Ad Rom: cap. 14.

entia & iuſtitia & potentia ſua, eſt regnum diaboli mendacium, mors, Satan, ira, infernus, & Diabolus ipſe cum ſua matre: adeò vt optimæ rationis ac carnis, quæ inimicitiæ ſunt aduerſus Deum cogitationes Philoſophorum, ac omnium ſapientũ mundi, ſine agnitione filij Dei, de Deo, de cultu Dei, & de voluntate eius, & quicquid deniq; mundus habet optimum & ſanctiſsimum, ſint idololatria, maledictum in oculis Dei, & plus quàm Cymmerię tenebræ, è quiqus nemo niſi ſolus Deus per vnigenitum ſuum filium Chriſtum Deum incarnatum eri-

In Protreptico ad gentes.

pere & ſaluare poteſt. Philoſophi. n. gentium χωρὶς τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας ἐνεργοῦντες, inquit Clemens Alexandrinus, ἢ καὶ φθεγγόμενοι, ὅμοιοι τυγ-

Ad Rom: c. 1.
Tatianus in orat: aduerſus gentes:

χάνουσι τοῖς χωρὶς βάσεως βαδίζειν βιαζομένοις, illis ſimiles ſunt, qui ſine pedibus ambulare volunt: qui ſtulti facti ſunt, inquit Scriptura, cum ſe ſapientes eſſe crederent, καὶ τὴν σοφίαν μερίζοντες τῆς κατ' ἀλήθειαν σοφίας

φίας ἀπετμήθησαν, ridentes potius ac ſubſannantes ipſi in reprobum ſenſum traditi, inepti ad omne opus bonum, cæci & idololatræ, quàm approbantes veritatis doctrinam τῶν θεοπαραδότων λογίων ἱερωτάτην καὶ ἐν *Basilius homi-*
θεὸν θεοσοφίαν, τῶν ψυχῶν κοινὸν ἰατρεῖον, *lia. 1. Pſal. 1.* *Sozomenus li:*
καὶ πάντων ἀγαθῶν κοινὸν ταμιεῖον, ψυχῆς *5. cap: 18.*
φάρμακον, cum Iuliano Impio parabata nobis exprobantes, οὐδὲν ὑπὲρ τὸ πίστευσον ὑμετέρας ἐστὶ σοφίας: id eſt, *In expoſitione Symboli.*
quod Religio noſtra (vt ſanctus Cyprianus loquitur) quæ quaſi rationib. deficit, in ſola credendi perſuaſione conſiſtat: quàm fidei noſtræ ſapientiam, tametſi ipſi vt ſtultam vanam & facilem rideant, nouimus tamen ſupra eam ſapientiam nullam eſſe aliam excellentiorem, quam etiam angeli admirentur, & cum lætitia in eam proſpicere geſtiant: quã philoſophi & totus mundus non intelligit in myſterio abſconditam, imò Chriſtiani non ſatis eam tenent, & difficulter in tentationibus apprehendunt, & pauciſ-

ſimi de ſummis Theologis intelligunt, quemadmodum Lutherus θεοπνευστοκλυκύῤῥοον χάρισμα, καὶ θεοκίνητον illud φῶς τοῦ κόσμου, melius id vidit, quàm alij, & cum dolore aliquoties id queſtus eſt, & adhuc in ſuis libris id queritur: queſturus id nunc multò magis, ſi nunc viueret, vbi fides ferè nulla amplius in terra, & doctrina multipliciter philoſophicis opinionibus ac commentis deprauatur & corrumpitur & æſtimatur non ad legem & teſtimoniū amplius, ſed ferè ad rationis ac philoſophiæ iudicium, quam nunc eloquia DEI expoſituri in Eccleſia ad conſilium accerſimus, ac doctrinæ tantum non iudicem conſtituimus: cum philoſophię bonus imber nunquam fuerit, & ſterilitatem ferè magis ſemper terris quàm fertilitatem intulerit, συγκύκατ᾽ ἄνω τε καὶ κάτω ἡ κενοκόμπου σοφίας λαβίρινθος, ſusq́ deq́ confundat omnia.

Bernhardus in Canticis ſerm. 58. Arceſilai eſt apud Stobæum orat. 80

Vt verò ſtudium Græcæ linguæ (optimi pueri ac adoleſcētes) quantum

tum quidem ego poſſem, in vobis adiuuarē, volui vltimùm recognitas Tabulas noſtras edere, locupletatas libellis duob. Græcolatinis, qui præceptorum exemplū̃ eſſent luculentiſsimū̃, ac pueros de multis admonerent, ac ad ſtudium linguę Gręcę vnà inflammarent. Conſtitit ea res nobis multo labore, quē tamen non illubenter propter vos nobis impoſuimus. Protagoras ſophiſta vt Plato meminit, maiori etiā̃ iactantia auditoribus ſolebat promittere, nunq̃ ſe dimiſſurū̃ à ſe ipſos, niſi doctiores. Ita namq; Plato Protagorā̃ Hippocrati adoleſcenti à Socrate ſibi commendato loquentem introducit: ὦ νεανίσκε ἔσται τοίνυν σοι, ἐὰν ἐμοὶ συνῇς ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐμοὶ συγγένῃ ἀπιέναι οἴκαδε βελτίονι γεγονότι, καὶ ἐν τῇ ὑστεραίᾳ ταῦτα, ταῦτα, καὶ ἑκάστης ἡμέρας ἀεὶ ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπιδιδέναι. Et de Socrate proditum accepimus, quòd ioci eius etiā̃ vtiles fuerint auditoribus: ὅτι καὶ παίζων οὐδὲν ἧττον ἐλισιτέλει τοῖς συνδιατρίβουσι αὐτῷ. Id tametſi de nobis affirmare vobis

Tabulæ recognitæ et locupletatæ acceſſione duorum libellorum.

In Protagora ſeu Sophiſtis.

Xenophon lib. 2. de dictis ac factis memorabilibus Socratis.

tamen ſtudebimus, dum vita nobis ſuppetit [a] κεχαρισμένα θεοῖς τε λέγειν καὶ πράττειν, ταῦτα γάρ ἐστι τὰ ὅσια καὶ σώζει τὰ τοιαῦτα τούς τε ἰδίους οἴκους, καὶ τὰ κοινὰ τῶν πόλεων: & παισὶν εἰπεῖν χρήσιμα obnixè conabimur, quemadmodũ de Epicharmo, [b] vafro Siculo, dulciſsimè prodidit poëta, & ipſe Siculus, & Philoſtratus de [c] ſuo Tyanæo Apollonio idem ſcriptum reliquit: δοκῶ [d] γὰρ ἐγὼ καὶ τὸ ζῆν αὐτὸ, καὶ ὅλως τὸ φῦναι καὶ μεταχεῖν ἀνθρώπων γενέσεως δοθῆναι ὑπὸ θεῶν εἰς γνῶσιν, vt innoteſcat, hoc eſt, vt diſcamus & ipſi, & doceamus alij alios, & noſtros & exteros, & domi & alibi, quemadmodum de Pindaro μεγαλοφωνοτάτῳ noſtro dulciſsimè dixit Antiquitas veneranda:

ἄρμενος ἦν ξείνοισιν ἀνὴρ ὅδε, καὶ φίλος ἀστοῖς.

Non enim nobis ſolis naſcimur, ortusq́ noſtri partem patria ſibi vendicat, partem parentes, partem amici: multa verò dantur & temporibus, quæ incidunt in vitã noſtram. Ideoq́

[a] *Plato in Euthyphrone, vel de ſanctitate.*

[b] *Theocrit: in epigram: in Epicharmum:* πολλὰ γὰρ ποττὰν ζωὰν τοῖς παισὶν εἶπε χρήσιμα· μεγάλα χάρις αὐτῷ.

[c] *Lib: 4. hiſtoriæ de Apollonio.*

[d] *Plutarch: lib: num recte dictum ſit* λάθε βιώσας.

Plutarch: lib: de Generat: animæ.

ideoq́ ego etiam meam drachmulã diuino munere mihi datam, quia vel vnciam vel talentum non accepi, cupio ad puerorum & diſcentium elocare vtilitatem, dum ſuperſum: & in hos transfũdere, ſi quæ ſtudio ac labore benedicente Domino mihi comparauero etiam poſtea ex optimorum autorum lectionibus.

Cic: lib: 1. Offic: ex epiſtola Platonis ad Archytam Tarentinum.

Nam in hoc gaudeo aliquid diſcere, vt Senecę caſtiſsimi pectoris verbis loquar, vt doceam; nec me vlla res delectabit, licet eximia illa ſit, & ſalutaris, quam mihi vni ſciturus ſum: ſi cum hac exceptione detur ſapientia, vt illam incluſam teneam, nec enunciem, reijciam. Nullius .n. boni ſine ſocio iucunda, addo etiam vtilis ac Deo accepta poſſeſsio eſt.

Lib: Epiſtolarũ 1. epiſt: 6.

Vnde placere nobis non poteſt Socratis ſapientia, quam Plato fuiſſe ſcribit αὐτὸν μὲν μὴ ἐθέλειν διδάσκειν, παρὰ δὲ τῶν ἄλλων περιιόντα μανθάνειν: hoc eſt, nolle docere vnquam, ſed ſemper diſcere ab alijs, ſemperq́ ſibi nunquam alijs viuere, cum cunctis

Lib: 1. de Republ:

ex æquo cupere prodeſſe multò ſit præclariſsimum ἀγαπητὸν μὲν γὰρ καὶ ἑνὶ καὶ μόνῳ, κάλλιον δὲ καὶ θειότερον ἔθνει καὶ πόλεσι, vt inquit Ariſtoteles, καὶ ἡδονὴν ἔχει, ὅταν τις εὕρῃ καλὸν ἐνθύμημα τι δηλῶν ἅπασιν, vt rectè dicitur ab Anaxandrida apud Athenæũ lib. 4. Quod verò Areopagita Dionyſius in epiſtola quadam, à Deo ſibi donari petit, idem ego quoq; mihi donari ab eodem propter vos petam, optimi adoleſcentes perpetuò: ἱκανόν μοι καὶ τοῦτο θεὸς δοίη, inquit ipſe, περὶ ἀληθείας εἰδέναι πρῶτον, ἔπειτα εἰδότα ὡς χρὴ λέγειν: hoc eſt, vt ipſe quæ bona ac vera ſunt ſciam ac intelligam, ac ea poſtea, vt decet, tradere aliјs ac cum ipſis communicare poſsim. Vbi autem vobis ac aliquot bonis viris hoc meum ſtudium probauero, facilè contemnã Zoilos improbos ac vulgus obtrectatorum (τῶν εἰαρινῶν φύλλων δὲ πλείονές εἰσὶ οἱ συκοφαντοῦντες, vt ille inquit apud Suidã) cum πάλαι παρὰ τοῖς ὄχλοις εὐδοκιμεῖν, ab omnibus ſeu pluribus probari

Epiſtol. ad Polycarpũ Smirnenſ. epiſcopũ.

baři, σημεῖον τῆς κακοτεχνίας fuerit, vt Athenæus teſtatur: nec Antiſtheni philoſopho probatum fuerit, cum neſcio quis diceret, à multis ſe laudari, τί κακὸν πεποίηκα, inquit, ἐπιςήμη γὰρ δεῖ κρίνεσθαι, οὐ πλήθει, τὸ καλῶς κριθησόμενον: cum omnis honeſtæ rei peſſimus iudex multi ſint, cumq; plures ferè mali: ac boni numero vix totidem, quot

lib. 14. Dipnoſophiſt.

Laërt. in Antiſthene.

Thebarum portæ vel diuitis oſtia Nili.

Ac vbi vires deſunt, honeſta voluntas laudanda eſt. Nam & dijs lacte ruſtici, multæq; gentes ſupplicant, & mola ſalſa litant, qui non habent thura: nec vlli vitio fuit deos colere quoquo modo poſſet. Et iubet ſapiens Poëta non aliter quàm καδδύναμιν ἔρδειν ἱερ᾽ ἀθανάτοισι. Nam ἀρκεῖ ἐνὶ μεγάλοις καὶ τὸ θέμεν μόνον.

Iuuenalis ſa. 13. Plin. in præfat. hiſtoriæ mundi.

Heſiodus lib. 2 ἡμερῶν καὶ ἔργων.

Ouid. 3. de Ponto.

Hac ego contentos, inquit Poeta, *auguror eſſe Deos.*

Probabunt autem pueri Tabularum poſtremam recognitionem, vel propter ipſas Tabulas, ex quibus multos hactenus hauſiſſe & didiciſſe

Anthologici libelli duo.

ſcimus feliciter ac breui tempore linguę Grȩcę initia: vel etiam propter libellos adiunctos, qui grati erunt vel eo nomine, quòd quæ in ijs referuntur, ex vetuſtiſsimis autoribus longo tempore congeſta, de magno numero, iudicio mediocri adhibito ſint ſelecta, ac vetera ſingula, vnde & ſapienter dicta, ſcripta ac facta eſſe cenſentur. Nam veteres ſapientes fuiſſe exiſtimamus: οἱ μὲν παλαιοὶ (inquit Plato) κρείττονες ἡμῶν, καὶ ἐγγυτέρω θεῶν οἰκοῦντες πλέον οὖν αὐτοῖς ἐκγόνοις θεῶν οὖσιν. Et iterum: οἱ παλαιοὶ λόγοι ἀλήθειάν τινα ἔχειν δοκοῦσι. Ac rurſum: πείθεσθαι ἀεὶ χρὴ τοῖς παλαιοῖς καὶ ἱεροῖς λόγοις. Hinc in Epheſiorum literis ac legibus ſapienter ſcriptum erat præceptum, quod iubebat συνεχῶς ὑπομιμνήσκεσθαι τῶν παλαιῶν τινῶν, τῶν ἀρετῇ χρησαμένων: Id eſt, recordari quotidie alicuius veterum, qui cum virtute vixiſſet. Ac Zeno Philoſophus, cum oraculum conſuluiſſet, quo pacto optimè vitam exigere poſſet:

Veterum ſapientia. In Philebo. Plato in Timæo lib: 3. de Legibus. Epiſtola 7. Lib: 7. Antonini Cæſaris de vita ſua.

poſſet? reſponſum ferè in eandem ſententiam accepit: εἰ συγχρωτίζοιτο τοῖς νεκροῖς, inquiebat Apollo: id eſt, ſi mortuis concolor eſſet. Iubebatur autem ſe conferre ad legendos veterum libros, vbi præcepta commodè viuendi traderentur. Adde huc quod Poëta ſcribit: *Suidas, et Laërtius in Zenone.*

—— αἱ δ᾽ ἀοιδαὶ
εἰς ἔτος ἐξ ἔτεος γλυκερώτερόν εἰσιν ἀείδειν. *Apollonius lib. 4. carminis argonautici.*

Id verò e[illegible]citote ſtudio ac ſedulitate, optimi pueri ac adoleſcentes, amore etiam in nos veſtro, vt fructum nos laboris aliquem ex vobis cœpiſſe aliquando intelligamus, non nos operæ pœniteat, ac hilariores accedamus ad cætera, quæ veſtris ſtudijs paramus hactenus, quantum ab alijs occupationibus poteſt fieri. Nolite fallere noſtram, & parentum ante omnia veſtrorum ſpem, & expectationem piam, quam de vobis concipiunt: ijs quantum debeatis, non poteſt vobis eſſe obſcurum.

Omnis in Aſcanio chari ſtat cura parenis, *Liberi quam char' parentib. Virg: 1. Aene.*

Inquit Poëta. Quid verò non faciunt parentes liberorum nomine? quas curas & moleſtias non ſuſtinent libenter? quos labores non ſubeunt, ludos etiam ipſorum, puériles imitantes: adeò στοργὴ nulla eſt, quàm parentũ in liberos, vehementior. *Plutarchus in Ageſilao in Apophthegm.* In arundine viſus olim equitare Ageſilaus dux Lacedæmoniorũ clariſsimus, inter filiolos ſuos; rogabat eum qui cum pueris ludentem offenderat, ne prius cuiquam diceret, πρὶν ἂν καὶ αὐτὸς πατὴρ παίδων γένηται, *Hierocles lib. de nuptijs. apud Stobæũ.* adeò haud facilè eſt explicare cuiquam affectum parentum in liberos, qui parens non fuerit, ἄγευστος δηλαδὴ τῆς ἀληθινωτάτης καὶ γνησίου εὐνοίας, qui nec ſcire poteſt, nec pro dignitate enarrare, quid ſit quod Poëta de Latona ſcribit, lætante ob filiam forma ac virtute præſtantem Dianam, vbi ait:

Lib. 1. Aenei. *Latonæ tacitum pertentant gaudia pectus.*

Nec plana erunt eidem, quæ Gręcus poëta de eadẽ ſcripſit, geſtiente & exultantę gaudio, ob filium Apollinem præſtantem iaculis & arcu.

-χαίρε δέ τε πότνια λητώ (inquit poëta) οὕνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερὸν υἱὸν ἔτικτεν.

Ac gaudio parentes ſæpè extinguuntur, liberis voto, ſpei ac expectationi ipſorũ reſpondentib: ſicut multa exempla vetera recitantur. Et celebratur non immeritò Epaminondas, Theban⁹ dux & imperator, quòd cum cogeretur quid in vita ſibi iucundiſsimum & optatiſsimum contigiſſet, reſponderit: Nihil aliud quã τὸ τοῦ πατρὸς ἔτι ζῶντος, καὶ τῆς μητρὸς νικῆσαι τὴν ἐν λεύκτροις μάχην. Quod Lacedæmonios Thebanorũ hoſtes ſuperſtitib. parentibus apud Leuctra Bœotię oppidum viciſſet, ſpectatoresq́ ac auditores ſuæ gloriæ, virtutis ac fortitudinis haberet, quæ ad ipſos referret. Et mandatum Dei inflammabit adoleſcentes, vt id agant omni contentione, ne conturbent, ſed exhilarent potiùs parentes pietate, probitate ac ſedulitate in officio. Quemadmodum enim benedicit Deus bonis liberis, ac longæuos hos ſinit eſſe ſuper terram: ita

Homer. Hym. in Apollinem. Apud Gellium exempla ſunt lib. 3. cap. 15. de morte. Valerium lib. 9. cap. non vulgari. Sunt etiã exempla apud Liuium, Plinium et Laërtiu. Plutarch. lib. nũm ſeni gerenda Reſpub. Item lib. contra Coloten.

Lib: 11. Paralipomenon Homeri.

ita contrâ punit improbos, ſicut apud Homerum de Simoiſio & Hippothoo & Quintum Smyrnæum de Hippaſone hoc verſu indicatum eſt:

——————οὐδὲ τοκεῦσι
θρεπτὰ φίλοις ἀπέδωκε, μινυνθάδιος
δέ οἱ αἰών.

Præceptoribus etiam veſtris obſequium, honorem, obedientiam ac reuerentiã debitam pręſtate: quemadmodum Alexander Macedo orbis monarcha, & ob rerum ſuarum geſtarum amplitudinem, doctrinã, ſapientiam ac virtutem Magnus cognominatus, præceptorem ſuum Ariſtotelem non minus diligebat, quàm patrem Philippum, ὡς δι᾽ ἐκεῖνον μὲν ζῶν, διὰ τοῦτον δὲ καλῶς ζῶν. Nec improbitate, petulantia ac inobedientia augete ipſis magnas ac triſtes ſuas ærumnas, moleſtias ac difficultates, quas in puluere ſcholaſtico ſuſtinent ac experiuntur multipliciter ſine fine, erudiendo ac exercendo feruidam iuuentutem, quæ hoc

Plutarch: in Alexan:

tempore

tempore ἐριννύων quaſi ἀπόῤῥωξ, frenos nullos, vt olim, vult ferre amplius, ſed *Fertur equis auriga, nec audit currus habenas.*

Virg: lib: 1. Georgicon.

Idq́ꝫ efficere conemini omni ſtudio, ne præceptores iure de vobis vſurpare poſsint, quod apud Platonem de ſtolida iuuentute ſcriptum legitur: παῖς πάντων θηρίων ἐστὶ δυσμεταχειρηστότατον, ἐπίβουλον καὶ δριμὺ καὶ ὑβριστότατον θηρίων, cum nec his nec parentib. poſsit reddi ęquiualens.

Rationem temporis diligentem habete, nec id in nugas impendite: χρόνον, vt ille inquit, ἀνάλωμα πολυτελὲς, πολλοῦ τε κτημάτων κάλλιστον, cum οὐδενὸς οὕτω ſimus ἐνδεεῖς ὡς χρόνου, vt ſapiens Antiquitas dictare ſolebat, μικροῦ ὄντος τοῦ βίου, τῆς δὲ τέχνης μακρᾶς. Et diſcendi ac obtemperandi laborem & tædium patienter ferte, ſuperate ac vincite, cogitatione commodorum quę moleſtias eas ſuperatas, hoc eſt, τῆς παιδείας καὶ ἀρετῆς ἦν πόλεμος οὐ λαφυραγωγεῖ, ῥίζαν πικρὰν, καρπὸς γλυκὺς, ſequi ſolent:

Lib: 7. de Legibus. Ariſtoteles lib: 8. c. 14. Ethicorū Nicomachicorū. Laërtius in Theophraſto Socrate. Laërtius in Zenone, Hippocrates in Aphoriſmis, ſectione 1.

[a] *Laert. in Ariſtotele, et Stilpone. Plutarc. in Pædagogia. lib. item de Animæ tranquillitate. Et Seneca lib. 1. Epiſtolar. epiſtola 9. Laertius in Diogene, et Ariſtotele, et Biante. Laertius in Cleante, in Stilpone. Ouid. lib. 4. de Arte. Plato lib. 3. de legibus. Socratis eſt apud Stobæū orat. 4. Diogenes apud Laertium in Diogen. Apud Laertium Antiſthenes virtutem hoc elogio ornat.*

vbi [a] παιδεία γίνεται τοῖς μὲν νέοις σωφροσύνη, τοῖς δὲ πρεσβυτέροις παραμυθία, τοῖς δὲ πένησι πλοῦτος, τῷ δὲ γήρᾳ κάλλιστον ἐφόδιον, καὶ ἐν ταῖς ἀτυχίαις καταφυγὴ καὶ τὸ τέλος τοῖς πλουσίοις κόσμος, vbi interea alijs his præſidijs doctrinæ deſtituti, καὶ ἀπαίδευτοι, μόνῃ τῇ μορφῇ τῶν θηρίων διαφέρουσι, ἀνδριάντων ἰσχυρότεροι, ſtatuis duriores ſunt, quod ſola doctrina ac inſtitutione molleſcant mentes humanæ:

Scilicet ingenium placida mollitur ab arte,
Et ſtudio mores conuenienter eunt.

[a] *Fructus doctrinæ ac inſtitutionis.*

ἐκ τῆς παιδείας γὰρ ὅποι ἂν τις ὁρμήσῃ τοιαῦτα καὶ τὰ ἑπόμενά ἐστι: ipſiq; diuites, πλούσιοι, ἀλλ' ἀπαίδευτοι, χρυσοῖ, ſint ἀνδράποδα, καὶ πρόβατα χρυσόμαλλα, oues aureo vellere veſtitæ: veluti ipſos Cynicus Diogenes, qui in omnibus deſiderabat aliquid, nominare ſolebat. Ac pietati ante omnia date operam, quæ æterna eſt, quæ ἀναφαίρετον ὅπλον eſt: neq; rapiunt eam nobis quæcunq; vitæ incommoda, non ignis, non naufragia: eoq; referte omnia.

Eſſe verò ſapientem, doctum, eloquentem, potentem, ac præſtare alijs corporis ac animi bonis, quæ mundus ſola venatur, anhelat, admiratur & ſuſpicit, ſunt ipſa quoq; donum Dei, panis quotidiani particula: ac quibus vita humana quemadmodum multis alijs adminiculis, & medijs, indiget: ſed pietati deditum ac Chriſtianum eſſe in omnibus exceſsibus, eminentijs ac excellentijs, in omnibus ſuperlatiuis ſuperat omnia, quocunq; nomine illa admiranda, ſtupenda ſint, ac magna, ita vt Chriſtianus cum Paulo cætera cuncta præ agnitione filij Dei (quæ Chriſtianos facit, creat, generat, & ſeruat) pro reiectamentis, damnis ac ſtercore habeat, ac apud ipſum σκύβαλον ſint, κάθαρμα, περίψημα, maranatha, καὶ ῥάκος ἀποκαθημένης, vt Propheta, πνευματοφόρος ἐσομένων ἄγγελος loquitur. Et, quemadmodum Socrates dicere ſolebat, εἰδέναι μὲν μηδὲν πλὴν τοῦτο εἰδέναι, ſe hoc vnum ſcire

quod

Eſaiæ 64. Laertius in Socrate, et Plato paſsim in multis dialogis.

quod nihil ſciat: ita vos vnum hoc ſcitote, quod Chriſtum bene ſcitis, quem in verbo Dei, linguis & faſcijs quibuſdam incluſo & inuoluto inuenimus.

Plutarch: in Caio Mario.

Plato moriturus agit gratias dijs & fortunæ, tum ſuper alijs, tum ſuper eo præcipuè, ὅτι τοῖς σωκράτους χρόνοις ἀπλώτησεν ἡ γένεσις αὐτοῦ, quòd Socratis omnium Græcorum ſapientiſsimi ætate natus eſſet: quemadmodum Philippus etiam Macedo gratulatur ſibi, non tâm de Alexandro filio nato, quàm quòd natus eſſet Ariſtotelis tempore, cui ipſum tradidit erudiendū, & quem Alexander opulentiſsimum reddidit. Ac alij alijs de cauſis omni tempore dijs grates egerunt. Thales, quòd Græcus, non barbarus, ἕλλην, οὐ βάρβαρος natus eſſet: propterea quòd Græci eſſent populus ſapientiſsimus, doctrina ac moribus elegantiſsimis & cultiſs. Demaratus Corinthius Philippi Macedonis amicus, poſt ſuperatum Darium

Gellius lib: 9. cap: 3. noctiū Atticarum.

Athæneus lib: 1. Dipnoſop: Laert: in Thalete: tametſi Platoni tribuatur apud Lactantium lib: 3. diuinarum inſtitutionum.

Dariũ ab Alexandro Magno Philippi filio, regnum Perſarum vltimum opulentiſs. & potentiſs. & occupatum ipſius regnum, quod potenter felicibus aliquot prælijs ſuo imperio ſubdiderat, Alexander, iuuenis felix & θερσυκάρδιος, dicere ſolebat: μεγάλης ἡδονῆς ἀπολελεῖφθαι, τοὺς μὴ θεασαμένους ἕλληνας ἀλέξανδρον ἐν τῷ Δαρείου θρόνῳ καθήμενον: id eſt, infelices eos eſſe Græcos, qui ante illam Alexandri victoriam ac potentiam, qua ad tantum faſtigium ſubitò ſe extulerat, vita defuncti fuiſſent, nec vidiſſent fines Macedonici imperij in Perſiam vſque ab Alexandro, cui dormienti ſtupenda celeritate rete implebatur, extenſos ac translatos eſſe. Et Critias de triginta vnus, qui tyranni Athenis nominati ſunt, in Elegijs ſuis optaſſe ſibi ſcribitur hoc diſticho, quod de multis eius Elegijs vnum ſupereſt: *Plutarch: in Ageſilao.*

πλοῦτον μὲν σκοπάδων μεγαλοφροσύνην *Plutarch: in Cimone.*

ἢ τίμωνος.

νίκας δ᾽ ἀγησιλάου τοῦ λακεδαιμονίου.

Vos verò ſuper his, quod aut ingenio excellitis, quòd diuitum aut nobilium parentum filij eſtis, nec gloriari, nec optare debetis ea, quibus acquiſitis plerique abutuntur ad faſtum, ac ſibijpſis non rarò malum cacant: ſed quod Chriſtum crucifixum θεάνθρωπον, ἀπτόρως, ὑπεραῤῥήτως τε σεσωματωμένον θεὸν ex Catechiſmo cognouiſtis: & quod in aureum hoc ſeculum incidiſtis, ἡμέρας θεοφεγγεῖς, darinnen ſich widerumb Gott der Welt gezeiget hat / pulſis tenebris, quæ orbem terrarum longè lateque horribili ac triſtiſsima caligine oppreſſerant, per S. Lutherũ, πάσης ἱερᾶς ἐπιστήμονα γνώσεως, καὶ θεοσδότῳ καὶ θεοπνευματοκινήτῳ τινὶ δυνάμει καὶ χάριτι ἐκ τινὸς θειοτέρας ἐπιπνοίας μυηθέντα πολύφωτον ἀκτῖνα, καὶ τῆς οἰκουμένης θαῦμα, qui ſuam theologiam ex priori habuit, ex cœleſti reuelatione, ab ipſo filio Dei, & nullo homine (quemadmodum id de ſe prædicare ipſe non dubitat, qui in ipſa diabolorũ agmina proſilire pro Chriſti

Aureum ſeculum.

S. Lutherus.

Christi gloria ac Eccleſię incolumitate paratus ſemper erat: nec metuebat, nec tunc quidē, ſi diabolis pluiſſet, vbi ſingulis fuiſſent deteriores vniuerſi) theologorum omnium qui ſunt, fuerunt & futuri ſunt vſq; ad finem mundi ab Apoſtolorum vſq; temporibus facilè principem.

οὐ γὰρ τοῖός ἐστι, οὔτ' ἔσσεται, οὔτε γένηται,
οἷος ἐκεῖνος ἔην βουλευέμεν, ἠδὲ μάχεσθαι,

præcurſorem πνευστοπυρπνόον καὶ παντενιθεοσοφοδυνάμον in ſpiritu & virtute Heliæ, gloriæ aduentus magni Dei, Antichriſtophontem: quem reuelauit ac mundo prodidit, & occidit ſpiritu oris Chriſti, & Chriſto gloriam ſuam ac pijs firmam conſolationem reddidit, de quo vaticinati fuerant iam olim vas electum ἐκλογῆς σκεῦος ὀπαδῶν χριστοῖο μέγα κλέος diuus Paulus ἀκρότης καὶ κορυφὴ Apoſtolorum: & Iohannes Hus, ὁμολογίας στῦλος καὶ ἐνιπνευματιθερασυκάρδιος heros, in ſuo martyrio, vterq; θεοπνευστοπύρσευτοι θέανδροι, à

Odyſſ. ν & π

Lutherus Antichriſtophon. 2. ad Theſſalonicenſ. cap: 2. Apocalypſeos. cap: 14. et 18. Paulus Apoſtolus et Iohannes Hus mart: vaticinati ſunt de Luthero: Paulus 2. ad Theſſa: cap: 2. Hus cum ad ignem abduceretur.

Spiritu S. impulſi, quam opulentiam ſuperabundantem ſpiritus & cognitionis in Luthero, impleta vniuerſa ſcriptura, ſubſequitur iamiã ipſa cœli apertio, ac apparitio glorioſa filij Dei, de cœlo, ἐκ [a] φωτογενοῦς νεφέλης manifeſtaturi omnibus θεολάμπουσαν σάρκα αὐτοῦ, vt claritate aduentus ſui aboleat hominem ſceleroſum, filium perditum Antichriſtum, [b] caput & ſentinam ſcelerum: vt tandem [c] ſimus vnum cum Deo, ſimiles ei, hoc eſt, id quod ipſe eſt, facti, [d] modo ineffabili ex gratia, quod ipſe eſt ex natura cum Deo ſemper vbiq;, ſicut ipſe in nouo cœlo [e] ac terra, quæ expectamus iuxta promiſsionem ipſius, in quibus iuſticia inhabitat, in quibus exultemus & lætemur vſque in ſempiternum gaudium [f] & pacem in Spiritu ſancto habentes, Deum [g] videntes de facie ad faciem, ſicut eſt ſecundum ſubſtantiam ſuam diuinam, & ſpiritualem maieſtatem illam immenſam, [h] quam nullæ cælorum myriades,

a *Damaſcenus in hymnis. 2. ad Theſſal: cap: 2.*

b *Lutherus tom: 8. pag: 266. lib: item contra papatum fundatum a diabolo, vbi graphiſsime Papam depingit a vertice ad calcem vſque.*

c *Vita æterna qualis futura.*

d *Bernhard: in epiſtola ad fratres, de monte Dei.*

e *2. Petri c. 3. Apocalypſeos 21.*

f *ad Rom: 14.*

g *Ad Rom: cap: 13. Ioan: 1. cap. 3.*

h *2. Paralip: 2. Pſal: 138. Hierem: 23. Iob: 11.*

des,

des, nec terrarum chiliades vllæ capiunt,[a] θεοειδεῖς, θεοῦ ὅλου καὶ μόνου χωρητικοὶ in vita æterna, quæ erit[b] ſabbatum ex ſabbato, ἁγία[c] πανήγυρις, φῶς [d] ἀνέσπερον,[e] μακρὸν ἦμαρ, dies continuus & longus & ſine veſpera, ſed tamen ſine tempore, ſine puncto, ſine momento aut minuto, ἀφθεγξία ſilentium ſanctum ac gaudio plenum, vbi aderunt coram omnia ſilentibus nobis, nec multo ſermone & laborioſa ac moleſta inquiſitione, vt nunc, quærentibus, vltrò oblata: quemadmodum piè ſanctus[f] Iuſtus apud Dionyſium loquitur: [g] vbi habitabimus ſine metu, abundabimus ſine defectu, epulabimur ſine faſtidio: vbi nihil deſideratur, quod non inueniatur: ἑστίασις[h] τῆς ἐποψίας τοῦ ἑνὸς, vbi conuiuabimur in perpetuò in contemplatione vnius, ſed tamen τρισσοφεγγοῦς θεοῦ: vbi Deo exiſtente omnia in omnibus ac ſingulis electis abſoluta ſua potentia, habebimus, ſciemus, intelligemus, poterimus cuncta, κατὰ τὴν

a Nazian: lib: 4. de Theologia.
b Eſaiæ 6.
c Clemens lib: 7. Stromat.
d Marci Epiſcopi Indruntis in hymnis.
e Sybilla lib: 2. oraculorũ ſuorum. et Theodoret: ſermone 1. de prouidentia.
f Lib: de diuinis nominib: c. 10.
g Bernhard: ſermon: 33. in Cantica.
h Dionyſius Areopag: in Eccleſiaſt: hierarchia.
1. ad Corinth: cap: 15.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-109958-p0057-2

θεομίμητον ἐνέργειαν καὶ θεοδόχον δύνα-
μιν, ὑπὲρ ἀρρήτως καὶ ἀπερωγνώστως
ἀγγελομιμήτως ἐκθεώμενοι, ἑνώμενοι καὶ
ἀφωμοιωμένοι πρὸς αὐτὸν θεὸν τὸ ὑπέρ-
θεον καὶ τρισσοφεγγόφωτον φῶς, καὶ σέ-
λας παντοθενεργόν, vt Areopagita
piè loquitur: omnipotentes, cun-
ctiſcientes & cunctihabentes [a] (Co-
gita autem quicquid vis, quicquid
potes exopta: excedit cogitatum
omnem, deſiderium omne exupe-
rat illa felicitas, [b] æternitas illa, bea-
titudo illa) facti conſortes diuinæ
naturæ, & vt cum pia Antiquitate
ex Scriptura εἴπω) [c] θεὸς αὐτὸς γενό-
μενοι. Hæc eſt illa magna & admi-
randa noſtra gloria, hæc illa τελείω-
σις, illa integra ac plena perfectio,
ad quam contendimus: [d]
ἔνθα φάος τε, κλέος τε, κακῶν τ᾽ ἀμ-
πνευσις ἁπάντων:

a Bernhardus in declamationibus ſuper Euangel: Ecce nos reliquimus omnia.

b 2. Pet: 1.

c Nazianzenus oratione funebri ad patrem. Idem lib: 4. de Theologia.

d Nazianz: in carmine, quod ὑποθῆκαι παρθένοις inſcribitur.

Amen.

QVOD

QVOD LVX DOCTRINARVM OMNIVM

& Linguarum, quam Deus cum puritate doctrinæ reaccendit in hoc ultimo æuo mundi, concio ſit de paulo pòſt ventura cœleſti gloria, & aperienda nobis luce inacceſſa, quam Deus inhabitat: & quòd linguæ neceſſariæ ac vtiles ſint diſcendæ, & non negligendæ.

Ad clariſs: virum D. Doctorem DAVIDEM CHYTRAEVM, ſummum pietatis, linguarum & literarum doctorem, & patronum vnicum.

MICHAEL NEANDER.

Ἡδ' αἴγλη διδαχῶν, φάος θ' ἀπυσῶν,
αἴγλης ἀγχιμόλοιο καὶ ἀλήκτου
κῆρυξ ἔπλετο, τὴν θεός γ' ἄληπτον
ἡμῖν ἐν βιότῳ παρόντ' ἐνοικεῖ.
τί γλῶσσ' εἰσὶ πολυμφυεῖσαι ἄλλο,
ἢ ἄγγελμα ἐλεύσεως θεοῖο
ἦχος, μάλα ἤδη ἄγχ' ἐούσης;
καὶ δὴ καὶ βιότου αἰωνίοιο:

Gloria vitæ æterna quanta ſit futura.

ἐν τῷ οὐρανίῳ πάλ' ἐντελῆ τε
καὶ εὐδαίμονα ληψόμεθα ζωήν.
τὴν δὴ πλημμελίῃσι πρωτοπλάστων,
αὐτῶν θ' ἡμετέρῃς ἀπωλόμεθα.
ἐν τῷ τοι ἁγίῳ βίῳ, ἀχράντῳ,
καὶ εὐδαίμονι, καὶ ὀλβίῳ θεοῖο
κ' ἱεροῦ πνεύματος ἐσσόμεθα πλεῖοι:
οὐ γλώσσαις μόνον, εἰ κέτοι θέλωμεν,
παντοίαις φάμενοί γε χρησόμεθα.
αὐτὰρ πάντα νοήσομεν, καὶ οὐδὲν
ἔσσεῖται κεκαλυμμένον μὲν ἄμμιν,
ἐν θείῳ θεοῦ ἐκτὸς οὐκ ἐοῦσιν,
μοῦνον δεξαμένοις θεόν χ' ὅλον τε
κοινωνοῖς φύσεως φύης τε θείης
(τολμηρόν τι λέγειν) θεὸς καὶ αὐτός.
ὅπου ῃ δ' ἐστί θεός γ' ἐκεῖ μὲν οὔτις
ἄγνοι' οὐδεμίη ποιεῖν ἔκλειψις:
ἀλλ' εἰδεῖν δύναμις, ποιεῖν τε πάντα.
ἐν μέλλοντι βίῳ θεός τε πάντα
ἐν πάντεσσ' ἔσεται σεσωμένοισι.
πόλλ' ἐν τῷ παρέοντι τυγχάνουσι,
πολλῶν γνῶσιν ἔχουσιν οἵγε γλωσσῶν,
ἄλλοι ἢ σχεδίην ἴσασ' ἁπάντων
ἐθνῶν γλώσσας, ὅτ' οὐχ ἕως τοῦ ἤδη
καιρῶν δὴ ἀπ' ἀποστόλων ἀκούσθη.
δεινὴ γοῦν περὶ πὰρ ἀλλαγὴ θυρέων:

διαγ-

δισταγμοῖο δ' ἄνευ ἀπαξάπαντος,
οὐλύμπου κατάλησις ἤτε γαίης,
ὡς κτιστὴν προτέρων, θεόν γ' ὄλυμπον
ἄλλον τεύξεμεναι νέον, καὶ αἴην
καινὴν, τῇ γε δίκην ἔεργ' ἐντός.
τοῦτεσθ' ἧς ναετῆρες οἱ δίκαιοι
ἔσσονται, θεοδέγμονές τε μοῦνοι,
τοὶ δὴ πάντα δύναντ' ἴσαντι πάντα,
τοὺς θῆκ' ἀθανάτους θεὸς κ' ἀγήρως.
τοί καὶ πάντα ἔχουσιν, ὅσα θυμῷ.
ἔλδονται, μάλα καί γε πρὶν νοῆσαι.
τοῖς πάντων παρέξει πλησμονὴ ἄληκτος
καὶ δὴ χαρμοσύνη ἄνευ κόροιο.
οἵτ' ὀφθαλμοφανῶς θεὸν βλέπουσιν,
ζῶντες οὖν γε χρόνου ἄπερ ἅπαντος,
ἄπαυστον τελεσάμμενοι ἑορτὴν,
ποιοῦντες σάββατόν γ' ἐπ' ἄλλῳ ἄλλον,
ὄντες γ' ἐνὶ θεῷ κ' ἀεὶ μένοντες
ἔντ' αὐτῷ βίοτον, χαρὴν τ' ἄπαυστον
ἐν στήθεσσιν εὔφροσιν κρατοῦντες.
εἰς ὃν γὰρ βίῳ ἐνὶ τῷ ἀλήκτῳ
χῶρον τοι ἀποβησόμεθ' ἰόντες,
οὐκ ἐκτὸς θεοῦ ἐξελευσόμεσθα.
ἀλλ' ἔντοσθι θεοῖο, σὺν θεῷ τε
εἰσαεί, τό δε ἐστὶν, ὡς ὁ αὐτὸς
ἄληπτος θεὸς, ἐσσόμεθα πάντη

Gloria cœli noui et noua terra.

ἀγγέλλουσιν ἐμοὶ τοιαῦται γλῶσσαι
γλωσσῶν γοῦν τὸν ἔρον φιλῶ λιγέων,
καὶ τοὺς παρακαλέω μαθεῖν ἅπαντας,
οἳ δὴ ἡδυέπεος ἕποντο μούσαις.
οὐ γὰρ τῆς φύσεως μόνον βροτείης,
σημαίνουσ᾽ ἀνανέωσιν ἀρ φθαρείσης,
πάσην ἀλλὰ μέγ᾽ ὠφελοῦσι ζωήν.

Linguarum utilitas et dignitas :

πύξις γλῶσσαι ἔασι, τῇ ἁπάσῃ
σαρκὸς μὲν σοφίῃ, θεοῦ τ᾽ ἐκλείσθη.
ἐν τῇ ἑβραϊκῇ γε σπαργανίσθη,
χριστὸς, εἰλυμένος τε κεῖτ᾽ ἐν αὐτῇ,
πῶς χρὴ εὐσεβέειν θεὸν, βιόντε
εὖ κἀπισταμένως διεκπερῆσαι,
ἐν ταύτῃ ἅγιον τὸ πνεῦμα γράψεν.
τῇδ᾽ αὐδῶν ὁ θεὸς κέχρηται αὐτὸς,
τὴν δ᾽ ἦχον γονέες τε πρωτόπλαστοι,
τὴν πάτρες γ᾽ ἅγιοί τε πατριάρχαι
προφῆται καὶ ἀποστόλων ὅμιλος.
πάσην τοι σοφίην, εὐεπίην τε
ἀνθρώπων, διδαχὰς, τέχνας θ᾽ ἁπάσας,
γλώσσῃ δηλόει εὐεπὴς ἀχαιῶν.
ἀνδρῶν ἱστορίας ἔχει παλαιῶν,
ἐξήγησιν ἰδ᾽ ἱερῶν γραφάων,
τέχνην τ᾽ ἰατρικὴν, νόμους τε, οἷσπερ
καὶ τῷ νῦν βίοτος κέχρηται ἀνδρῶν.
ἑλλήνων σοφὸν ὃ, τι πουλύϊδρυς

λαὸς

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-109958-p0062-8

λαὸς, τοί τε πάλαι σόφ᾽ ἐξ ἁπάντων
τῆς γαίης περάτων, ὅλου τε κόσμου,
συλλέξαντ᾽ ἀχαιῶν ἐγράφθη ὅσσῃ.
καὶ ὅσσ᾽ ἐνὶ λόγοις ἴσασι πάντα
ῥωμαῖοι, ἀπὸ τῶν λαβόντ᾽ ἀχαιῶν,
τῶν ἑρμηνεέες ὄντες ἠδὲ μαθηταί.
ὅς δ᾽ ἐσθλῶν πέλε γλωττέων ἄπειρος,
αἳ πᾶσαν κεκαλυμμένην ἔχουσιν
τὴν γαίης σοφίην καὶ οὐρανοῖο,
οὐχ οὗτος μάλα οἷσι ἠδὲ νοήσει
αὐτοὶ ἐν τοῖς τελέθουσι συγγραφέντα.
γλωσσάων γὰρ πέρ οἶδα μὲν ὁμοίην
σε γνώμην ἐχέμεν, πεπεισμένον τε
εἶναι: τὰς μαθέειν, διδασκέμεν τε
σπουδὴν καὶ μόνον οὐ πέλειν μάταιον.
τῶν οὖν σοὶ πέρι, ἀσμενέστερόν τοι
συμβάλλω γε λόγους, σαφέστερόν τε.
σὺ δ᾽ εὖ πράττε, μακρὴν βίου κέλευθον
τέμνων, ὡς φιλογραμμάτοισι δηρὸν
μουσῶν τ᾽ ὠφέλιμος πέλῃς ἐραστῆς.
χ᾽ ἡμᾶς, εἰσέτι ὡς ἀεί, φίλησον.

GRÆCÆ LINGVÆ TABVLÆ AVTHORE MICHAELE *Neandro Sorauienſe.*

GRAECORVM Literæ.

αβγδεζηθικλμνξοπρστυφ χψω.

VOCALES.

Longæ ſunt: η ω.
Breues: ε ο.
Ancipites: α ι υ.

DIPHTHONGI.

Propriæ ſunt: αι αυ ει ευ οι ου.
Impropriæ: ᾳ ῃ ῳ ηυ υι ωυ.

Notio.

υ & ι per ſe ſyllabam faciunt, quoties duob. in apice punctis ſignantur, ut: παΐς ἄϋπνος.

CONSONANTIVM diuiſio.

Tenues ſunt: π κ τ.
Mediæ ſunt: β γ δ.
Aſpiratæ ſunt: φ χ θ.
Duplices ſunt: ζ ξ ψ. *& explicantur in* σδ κσ πς.
Liquidæ ſunt: λ μ ν ρ.

DE

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-109958-p0064-0

DE ACCENTIBVS.

Acutus locum habet in vltima, penultima, & antepenultima ſyllaba, vt: θεός, λόγος, ἄνθρωπος.

Circumflexus ponitur in vltima & penultima tantum, vt: πλακοῦς, σῶμα.

Grauis vſum habet in omnibus ſyllabis, in quibus nec acutus ponitur, nec circumflexus, vt: φιλάνθρωπος.

Notio.

Nunquam pingitur grauis, niſi acutus finalis vertatur in grauem, id fit, quoties poſt acutum finalem in eodem contextu orationis, ſequitur alia non enclitica dictio, vt: ἀγαθὸς ἄνθρωπος.

REGVLAE SEPTEM GENErales de ſede accentuum.

1. *Vltima breui, accentus eſt in antepenultima, vt:* μισάνθρωπος.
2. *Vltima longa accentus eſt in penultima, vt:* φιλανθρώπου *Excipe hinc Attica,* μενέλεως, πόλεως, πόλεων. *Attici enim ab hac accentuum lege liberi ſunt.*
3. *Breuis ante finalem breuem, aut longa ſeu breuis ante finalem longam, ſi tonum habeat, ſemper acuitur, ut:* λόγος, ἥρως, ἔρως

4. *Natu-*

4. *Natura longa, ante finalem natura breuem, ſeu poſitione longam, ſi tonum habeat, circumflectitur, vt:* βῆμα αὖλαξ.

5. *Syllaba in quam non cadit contractio, ſeruat tonum, quem ante contractionem habuit, vt:* δημοσθένεος δημοσθένους, *ſic* ἐποίεε ἐποίει.

6. *Vltimæ ſyllabæ accentus in recto, manet in eadem & in obliquis:* τριὰς τριάδος. ἀληθὴς ἀληθέος, ἱδρῶς ἱδρῶτος. *Similiter fit in diminutiuis quibuſdam, à monoſyllabis acutis formatis, vt:* θὴρ θηρὶ θηρίον *beſtiola.*

7. *Diphthongi* αι *&* οι *in fine dictionis, non ſequente in eadem ſyllaba conſonante, in iam poſitis regulis pro breuibus habentur, vt:* μοῦσαι, ἄνθρωποι.

DE SPIRITIBVS & Apoſtropho.

Aſper, vt: ὁμόνοια.

Tenuis, vt: ἀπανθρωπία.

Semper vocalis aut diphthongus initio dictionis alterum poßidet è ſpiritibus.

Conſonans ρ *in principio aſpiratur, vt:* ῥώμη. *In medio verò ſi geminetur, priore loco leuigatur, & posteriore aſpiratur, vt:* ἐπίρρημα.

Apoſtro-

Apoſtrophus eſt nota reiectæ vocalis α ε ι ο: & diphthongorum αι οι, ob ſequentem vocalem, vt:

πάντ' ἔλεγον, *pro* πάντα ἔλεγον. *Fit autem prolatio in morem vnius dictionis pandelegon.*

Notio.

Si ſequens vocalis aſpiratur, mutatur præcedens tenuis quæ vocalem propter ſequentem abiecit, in aſpiratam, vt: ἀπὸ ἀφ' ἡμῶν. κατὰ, καθ' ἡμῶν. νύκτα ὅλην. νύχθ' ὅλην.

DE ARTICVLO, PRIMA Orationis parte.

TABVLA PRÆPOSITIVORVM.

	Sing. N.G.D.A.	*Dual.* N.A.G.D.	*Plural.* N. G. D. A.
Maſc.	ὁ τοῦ τῷ τὸν	τὼ τοῖν	οἱ τοῖς τοὺς
Fœm.	ἡ τῆς τῇ τὴν	τὰ ταῖν	αἱ τῶν ταῖς τὰς
Neut.	τὸ τοῦ τῷ τὸ	τὼ τοῖν	τὰ τοῖς τά

Articuli vocatiuo carent, pro quo vtuntur aduerbio vocandi ὦ, ὁ.

DE DECLINATIONIBVS quinque ſimplicibus.

PRIMA.

Eſt maſculinorum in ας *&* *in* ης *exeuntium, vt:* ὁ αἰνείας, ὁ χρύσης. *Et in* ης *communium, vt:* ὁ καὶ ἡ λῃστής.

Tabula declinationis.

Sing.	*Dual.*	*Plural.*
N.G.D.A.V.	*N.A.V.G.D.*	*N.G.D.A.V.*
ας ου ᾳ αν α	α αιν	αι ῶν αις ας αι
ης ου ῃ ην η		

Genitiuus.

Quædam in ας *Doricè declinata, recepto more Genitiuum faciunt in* α, *vt:*

ὁ χρυσολωρᾶς, τοῦ χρυσολωρᾶ. *Sic* ὁ θωμᾶς, τοῦ θωμᾶ.

Vocatiuus.

Vocatiuus nominum in της *gentilium, & poëticorum in* πης, *ſimiliter & compoſitorum à verbis* μετρῶ, πωλῶ, τρίβω, *exit in* α *breue, vt:* ὦ τοξότα, σκύθα, εὐρυόπα, βιβλιοπῶλα, παιδοτρίβα, γεωμέτρα.

Attici eundem ſimilem nominatiuo in omni declinatione formant, vt: ὦ αἰνείας, *pro* ὦ αἰνεία.

SECVNDA

Eſt fœmininorum, exeuntium in η *&* α *vt:* μοῦσα, ἡμέρα, ἱστορία, λήδα, μάρθα, τιμή.

Tabula

Tabula declinationis.

Sing. N.G.D.A.V.	Dual. N.A.V.G.D.	Plural. N.G.D.A.V.
α ας ῃ αν α	α αιν	αι ῶν αις ας αι
α ας ᾳ αν α		
η ης ῃ ην η		

Genitiuus.

Finita in δα, θα, ρα, *&* α *purum faciunt genitiuum in* ας, *& datiuum in* ᾳ *vt:* λήδα λήδας, μάρθα μάρθας, ἡμέρα ἡμέρας. ἀστρονομία ἀστρονομίας.

TERTIA.

Eſt maſculinorum, fœmininorum ac communium in ος, *& neutrorum in* ον, *vt:* ὁ λόγος, ἡ ὁδός, ὁ καὶ ἡ ἄνθρωπος, τὸ ξύλον.

Tabula declinationis.

Sing. N.G.D.A.V.	Dual. N.A.V.G.D.	Plural. N.G.D.A.V.
ος ου ῳ ον ε	ω οιν	οι ων οις ους οι
ον ου ῳ ον ον		α ων οις α α

In ος *compoſita, & deriuata, & pura & in* ρος *&* μος *terminantia huius declinationis, Atticis ſæpè fiunt communia. Sic quoq; quædam neutra ijſdem abijciunt* ν *vt:* ἄλλο, τοῦτο.

QVARTA ATTICO-rum propria.

Eſt maſculinorum, fœmininorum, ac communium in ως, *& neutrorum in* ων, *ut:* ὁ μενέλεως, ἡ ἅλως, ὁ ϗ ἡ δύσγεως, τὸ δύσγεων.

Tabula declinationis.

Sing. N.G.D.A.V.	*Dual.* N.A.V.G.D.	*Plural.* N. G. D. A. V.
ως ως		ῳ ως ῳ
ω ῳ ων	ω ῳν	ων ῳς
ων ων		ῳ ῳ ῳ

QVINTA IMPARISYLLA-borum, ſeu creſcentium in obliquis.

Eſt exeuntium in α, *ut:* τὸ σῶμα. τ, τὸ μέλι. υ, τὸ γόνυ. ω, ἡ σαπφὼ. ν, ὁ τιτὰν. ϱ, ὁ μάκαρ. ς, ὁ αἴας. ξ, ὁ ἄναξ. ψ, ὁ ἄραψ.

CASVVM FINALES terminationes.

Genitiuus in ος *exit, datiuus* ι, *accuſatiuus* α, *vocatiuus ſæpè idem cum nominatiuo. Dualis nominatiuus* ε, *genitiuus* οιν. *Pluralis nominatiuus* ες, *genitiuus* ων, *datiuus* σι, *accuſatiuus* ας, *ac neutrorum plurale in* α.

Tabula

Tabula declinationis.

Sing. N.		G.	D.	A.	V.	Dual. N.A.	G.D.	V.	Plural. N.	G.	D.	A.	V.
α	ρ				Similis quidē nominatiuo				ες		σι	ας	ες
ι	ς	ος	ι	α		ε	οιν	ε		ων	ξι		
υ	ξ			ν					α		ψι	α	α
ω	ψ												
ν													

Accuſat. in α deſinit: Excipiuntur hinc.

1. *In ις & υς pura in genitiuo: faciunt enim Accuſatiuum per ν, ut:* ὄφις ὄφιος ὄφιν, βότρυς βότρυος βότρυν.

2. *Barytona in ις & υς non purè declinata, vtramq; terminationem retinent, vt:* ἡ ἔρις ἔριδος, τὴν ἔριδα καὶ ἔριν. *Sic* ὁ νέηλυς νεήλιδος, τὸν νεήλυδα νεήλυν.

Finita in αυς & ους, ad hec exempla: γραῦς γραῦν, ναῦς ναῦν, βοῦς βοῦν & *poëticè* βόα.

Vocatiuus

Similis eſt nominatiuo Excipe:

1. *In genitiuo per ντος declinata, & adiectiua in ην & εις, vocatiuū in ν formant, vt:* αἴας αἴαντος, ὦ αἴαν. ὁ τέρην τέρενος, ὦ τέρεν, ὁ χαρίεις χαρίεντος, ὦ χαρίεν, & ὦ χαρίει.

2. *Grauitona in ηρ, quæ habent ερ, vt:* μήτηρ, δημήτηρ, θυγάτηρ. ὦ μῆτερ. *Sic quoq; a-*

cutitona quatuor: πατὴρ, δαὴρ, σωτὴρ, ἀνὴρ, ὦ πάτερ, *reuocato accentu in penultimam.*

3. *Diphthongi* ευς & ους, *quæ deponunt* ς: ὦ βασιλεῦ, βοῦ, πλακοῦ. *Præter* ὦ πλοῦς, ὦ ποῦς, & ὦ ὀδοῦς. dens

4. *Grauitona in* ις & υς *quæ reijciunt* ς: ὦ ὄφι, ὦ βότρυ *ſic* ὦ παῖ. *Sed in* ις *quæ accentuantur in vltima, retinent ſuum* ς, *vt:* κρηπὶς κρηπῖδος, ὦ κρηπίς.

5. *Compoſita quædam polyſyllaba in* ων, *quæ vocatiuum in* ον *formant, vt:* ὁ ἀπόλλων, ὦ ἄπολλον.

Datiuus pluralis.

Formatur vel à Datiuo ſingulari, aſſumpta σ *ante* ι: & *abiectis propter cacophoniam*, δ, ν, θ & τ, *vt:* λαμπάδι λαμπάσι, λέοντι λέουσι, ὄρνιθι ὄρνισι, λέβητι λέβησι. *Vel à Nominatiuo, addito* ι *in nominibus ſcilicet in* ξ ψ, *aut diphthongũ exeuntibus, vt:* ἄρπαξ ἄρπαξι, ἄραψ ἄραψι, βασιλεὺς, βασιλεῦσι, βοῦς βουσὶ. *At* ὁ ποῦς, τοῖς ποσὶ.

Nota.

Si poſt abiectionem conſonantis è datiuo ſingulari, penultima corripitur, fiat in datiuo plurali diphthongus, & vocalis anceps in ſingulari, producta poſitione,

habeatur

habeatur longa, hoc modo: λέοντι λέουσι, τιθέντι τιθεῖσι, ἱστάντι ἱστᾶσι.

Syncopatica in ηρ, *interſerant* α *hoc modo:* πατὴρ πατέρος πατρὸς, τοῖς πατράσι, μητράσι, ἀνδράσι, θυγατράσι.

DE QVINQVE DECLINAtionibus contractis, propter immediatum duarum vocaliũ concurſum.

PRIMA.

Eſt maſculinorum, fœmininorum, ac communium in ης, *&* *neutrorum in* ες *&* ος, *vt* : δημοσθένης, ἡ τριήρης, ὁ καὶ ἡ ἀληθὴς, τὸ ἀληθὲς, τὸ τεῖχος.

Tabulæ declinationis.

Sing.	*Dual.*	*Plur*
N.G.D.A.V.	*N.A.G.D.V.*	*N.G.D.A.V.*
ης εα ἐς		εες εας εες
		εις εις εις
η		
ες εος εϊ ες ες	εε έοιν εε	έων
ους ·ει	η οῖν η	εα ων εσι εα εα
ος ος ος		η η η

Accuſatiuus

Quorum nominatiuus deſinit in ης *purum, contrahuntur etiam in accuſatiuo in* ᾶ, *vt* : εὐφυὴς, τὴν εὐφυῆ *&* εὐφυᾶ.

Vocatiuus

Exit in ες, *vt* ; δημόσθενες.

SECVNDA.

Eſt maſculinorum & fœmininorum in ις, *ut:* ὁ ὄφις, ἡ πόλις: *& neutrorum in* ι, *ut:* τὸ σίνηπι.

Tabula declinationis.

	Sing. N.	G.	D.	A.	V.	*Dual.* N.A.	G.D.	V.	*Plural.* N.	G.	D.	A.	V.
Com.	ις	ιος	ϊι	ιν	ις	ιε	ίοιν	ιε	ιες	ίων	ισι	ιας	ιες
					ι				ις			ις	ις
Ion.		εος				εε	έοιν	εε	εες		εσι	εας	εες
						η		η	εις			εις	εις
							εῳν			εων			
									ια			ια	ια
Att.		εως	εϊ	ι	ι				ι			ι	ι
			ει						εα			εα	εα
									η			η	η

TERTIA.

Eſt maſculinorum in εὺς, *ut:* ὁ βασιλεὺς.

Tabula declinationis.

	Sing. N.	G.	D.	A.	V.	*Dual.* N.A.	G.D.	V.	*Plural* N.	G.	D.	A.	V.
	εὺς	έος	έϊ	έα	εῦ	έε	έοιν	έε	έες	έων	εῦσι	έας	έες
			εῖ						εῖς			εῖς	εῖς
At.		έως											
Ion.		ῆος	ῆι	ῆα	εῦ	ῆε	ήοιν	ῆε	ῆες	ήων	ῆσι	ῆας	ῆες,

Contrahitur tantum in datiuo ſingulari,

nomi-

nominatiuo, accuſatiuo & vocatiuo pluralibus: quos caſus in omni contractione pueros præcipuè obſeruare oportet, quando in nominibus, quæ ὀλιγοπαθῆ vocantur, contractio plerunq; in illis caſibus accidit.

QVARTA.

Eſt fœmininorum in ω *&* ως, *vt:* ἡ λητώ, ἡ αἰδώς.

Tabula declinationis

Sing.					*Dual.*			*Plur.*				
N.	G.	D.	A.	V.	N. A.	G. D.	V.	N.	G.	D.	A.	V.
ὼ	όος	όϊ	όα	οῖ	ὼ	οῖν	ὼ	οὶ	ῶν	οῖς	οὺς	οί.
ὼς	οῦς	οῖ	ώ									

Contrahuntur ſingulares caſus omnes, ſed dualis cum plurali ſequitur tertiam ſimplicium, & vocatiuus ſimilis eſt Datiuo ſuo.

QVINTA.

Eſt neutrorum in ας *purum aut* ρας *exeuntium:* τὸ κέρας, κρέας.

Tabula declinationis.

	Sing.					*Dual.*			*Plural.*			
	N.	G.	D.	A.	V.	N. A.	G. D.	V.	N.	G.	D.	A.
Cō.	ας	ατος	ατι	ας	ας	ατε	άτοιν	ατε	ατα	άτων	ασι	ατα
Ion		αος	αϊ			αε	άοιν	αε	αα	άων		αα
Att		ως	ᾳ			α	ῳν	α	α	ῶν		α

Fit autem contractio, ε eliſa.

DE ALIIS QVIBVSDAM contractis quæ ὁλοπαθῆ καὶ ὀλιγοπαθῆ vocamus.

ὁλοπαθῆ *ſunt, quæ à nominatiuo incipiendo, in omni numero per omnes obliquos contrahuntur, & ſunt:* νέος, ῥόος, πλόος, ἁπλόος, διπλόος, χρυσοῦς, ἀργυροῦς, χαλκοῦς *ab in* εος *finitis,* χρύσεος, ἀργύρεος, χάλκεος. *Irregulariter enim accentus locum ſuum non ſeruat. Sic horum fœminina;* ἁπλόη ἁπλῆ, ἁπλόης, ἁπλῆς, *&* χρυσῆ, ἀργυρᾶ, χαλκῆ. *Sic neutra eorundem:* ἁπλόον, ἁπλοῦν, χρυσοῦν, ἀργυροῦν, χαλκοῦν, *quæ omnia ſimiliter inflectuntur.*

Declina νόος.

Nominatiuo ὁ νόος, νοῦς, νόου, νοῦ, νόῳ, νῷ, νόον, νοῦν, νόε νοῦ. *Dualiter.* νόω νώ, νόοιν νοῖν. *Pluraliter,* νόοι νοῖ, νόων, νῶν, νόοις νοῖς, νόους, νοῦς, νόοι νοῖ.

ὀλιγοπαθῆ *ſunt, quæ in quibuſdam caſibus contrahuntur: & ſunt ſubſtantiua in* υς *barytona, et adiectiua in* ὺς, *cum imparaſyllabis in* ους, *& comparatiuis, ut:* ὁ βότρυς, ὁ ἡδὺς, ὁ βοῦς, ὁ καὶ ἡ μείζων, τὸ μεῖζον.

SVBSTANTIVA IN υς *barytona.*

Sunt

Sunt Maſculina & fœminina, vt: ὁ βότρυς, ἡ ἔριννυς, *& declinantur per* υος, *& contrahuntur in nominatiuo, accuſatiuo & vocatiuo pluralibus in ipſum* υ.

Tabula declinationis.

Sing. N.G.D.A.V.	Dual. N.A.G.D.V	Plur. N. G. D. A. V.
υς υος υϊ υν υ	υε ύοιν υε	υες ύων υσι υας υες
		υς υς υς

Adiectiua in υς *maſculina, &* υ *neutra, contrahuntur in datiuo ſingulari: & nominatiuo accuſatiuo & vocatiuo plurali more primæ contractorum.*

Tabula declinationis.

Sing. N.G.D.A.V.	Dual. N.A.G.D.V.	Plural. N.G.D.A.V.
βρα- ὺν ὺ		έες έας έες
χὺς		εῖς εῖς εῖς
έος έϊ	έε έοιν έε	έων έσι
εῖ		
βραχὺ ὺ ὺ		έα έα έα
		ῆ ῆ ῆ

Impariſyllaba in ους, *contrahuntur in nominatiuo accuſatiuo & vocatiuo plurali, hoc modo:* ὁ βοῦς, βοὸς, βοῒ, οἱ ὦ βόες, βοῦς, τοὺς βόας βοῦς.

Comparatiua contrahuntur in accuſatiuo ſingulari, & tribus caſibus pluralibus, hoc modo: ὁ καὶ ἡ μείζων, μείζονος, μείζονι, μείζονα μείζοα μείζω. οἱ & τὼ μείζονες μείζοες μείζους, τοὺς μείζονας μείζοας μείζους. *Sic neutra* τὰ & τὼ μείζονα μείζοα μείζω.

HETEROCLITA.

In ſingulari maſculina, & plurali neutra ſunt: δεσμὸς, ἐρετμὸς, ζυγὸς, κύκλος, λύχνος, μοχλὸς, νῶτος, σταθμὸς, τράχηλος. *In plurali* δεσμά. *Reperiuntur tamen etiam* κύκλους, λύχνους.

Fœminina in ſingulari, ac plurali neutra: δίφρος, κέλευθος, δίφρα, κέλευθα. *His adde commune:* ὁ καὶ ἡ τάρταρος, τάρταρα.

Quatuor fœminina fiunt in duali nominatiuo maſculina: ἡ γυνὴ, ὁδὸς, πόλις χείρ. τὼ γυναῖκε, ὁδὼ, πόλιε, χεῖρε.

DEFECTIVA IN CASV.

πολὺς *accuſatiuum tantum habet* πολὺν, & *neutrum* τὸ πολύ. *Reliquos omnes in quouis genere & numero mutuatur ab inuſitato* πολλὸς καὶ πολλή.

μέγας *ſolum accuſatiuum* μέγαν, & *neutrum* τὸ μέγα. *Reliquos omnes per tria genera & totidem numeros ſumit, ab*

inuſi-

inuſitato μεγάλος τοῦ μεγάλου, ἡ μεγάλη, τὸ μέγα, τοῦ μεγάλου.

DECLINATIO
nominis ἰησοῦς.

ὁ ἰησοῦς, τοῦ ἰησοῦ, τῷ ἰησοῦ, τὸν ἰησοῦν, ὦ ἰησοῦ.

ΖΕΥΣ.

ζεὺς, ζηνὸς, ζηνὶ, ζῆνα, ὦ ζεῦ. *Vel aliter:* ζεὺς, διὸς, διῒ, δία, ὦ ζεῦ.

DE NOMINVM MOtione, regulæ obſeruandæ.

1. *Quæ in* ος *purum aut* ρος *exeunt, fœmininum per* α *faciunt, cætera per* η, *vt:* δίκαιος, δικαία, δίκαιον. ἀνθηρὸς, ἀνθηρὰ, ἀνθηρὸν, καλὸς, καλὴ, καλόν.

2. *In* εις *fœmininum mouent in* εσσα, *neutrum in* εν: χαρίεις, χαρίεσσα, χαρίεν.

3. *In* ης *communia, neutrum in* ες: ὁ καὶ ἡ ἀληθὴς, τὸ ἀληθές

4. *In* ας *maſculina fœmininum in* αινα, *& neutrum in* αν: μέλας, μέλαινα, μέλαν. *Sed* ὁ πᾶς, πᾶσα, πᾶν. μέγας, μεγάλη, μέγα.

5. *Maſculina in* υς *fœmininum in* εια, *& neutrum in* υ: γλυκὺς, γλυκεῖα, γλυκύ.

6. *In* ις *compoſita communia, neutrum mouent in* ι, *vt:* ὁ καὶ ἡ φιλόπατρις, οὗ χάρις, φιλόπατρι.

7. In

7. *In* ους *contracta ferè ſic:* ὁ χρυσοῦς, χρυσῆ, χρυσοῦν. *Sic* ἀργυροῦς, χαλκοῦς, ἁπλοῦς, *& commune* ὁ καὶ ἡ πολύπους, τὸ πολύπουν. *Sic* ὁ καὶ ἡ εὔγεως, τὸ εὔγεων.

8. *Communia in* ην *neutra in* εν *mouent:* ὁ καὶ ἡ τέρην, τὸ τέρεν.

9. *Communia in* ων, *neutrum in* ον: ὁ καὶ ἡ εὐδαίμων. τὸ εὔδαιμον, ὁ καὶ ἡ μείζων, τὸ μεῖζον.

10. *Quædam trium generum ſunt:* ὁ, ἡ τὸ μάκαρ, ἅρπαξ.

11. *Quædam etiam ſubſtantiua mouentur de maſculino in fœmininum:* ὁ λέων, λέαινα: ὁ βασιλεύς, βασίλισσα.

DE COMPARATIONE.

Comparatiuus in τερος, *& ſuperlatiuus in* τατος *exit, vt:* ἔνδοξος, ἐνδοξότερος, ἐνδοξότατος.
ἐνδόξη, ἐνδοξοτέρα, ἐνδοξοτάτη.
ἔνδοξον, ἐνδοξότερον, ἐνδοξότατον.

Notio de vtroq; gradu.

Quæ penultimam poſitiui habent breuem, mutant ο *poſitiui in comparatiuo & ſuperlatiuo in* ω, *vt:* φρόνιμος, φρονιμώτερος, φρονιμώτατος.

Tabula comparationis adiectiuorum in υς.

υς	ύτερος & ίων	ύτατος & ιστος	ὁ βραχὺς
εῖα	υτέρα & ίων	υτάτη & ίστη	ἡ βραχεῖα
ὺ	ύτερον & ιον	ύτατον & ιστον	τὸ βραχὺ

Tabula illorum quæ comparatiuum faciunt in έστερος, & ſuperlatiuum in έστατος.

Maſc. ης	έστερος	έστατος	ὁ ἀληθὴς
Fœmin. ης	εστέρα	εστάτη	ἡ ἀληθὴς
Neut. ες	έστερον	έστατον	τὸ ἀληθὲς
Maſc. εις	έστερος	έστατος	ὁ χαρίεις
Fœm. εσσα	εστέρα	εστάτη	ἡ χαρίεσσα
Neut. εν	έστερον	έστατον.	τὸ χάριεν
Maſc. ων	έστερος	έστατος	ὁ εὐδαίμων
Fœm. ων	εστέρα	εστάτη	ἡ εὐδαίμων
Neut. ον	έστερον	έστατον.	τὸ εὔδαιμον
Maſc. ην	έστερος	έστατος	ὁ τέρην
Fœm. ην	εστέρα	εστάτη	ἡ τέρην
Neut. εν	έστερον	έστατον.	τὸ τέρεν
Maſc. ους	ούστερος	ούστατος	ὁ ἁπλοῦς
Fœm. ῆ	ουστέρα	ουστάτη	ἡ ἁπλῆ
Neut. οῦν	ούστερον	ούστατον	τὸ ἁπλοῦν

Tabula nominum in ας.

Maſc. ας	άντερος	άντατος	ὁ μέλας
Fœm. αινα	αντέρα	αντάτη	ἡ μέλαινα
Neut. αν	άντερον	άντατον.	τὸ μέλαν.

Obſeruent pueri, comparatiuos fœmininos penacui, σοφοτέρα. *RI-*

IRREGVLARIS COMPARATIO nominum in ος.

καλὸς	καλλίων	κάλλιστος.
ἀγαθὸς vel ἐσθλὸς	ἀμείνων	ἄριστος
	βελτίων, vel	βέλτιστος
	βέλτερος	λῷστος.
	κρείττων, vel	κράτιστος,
	κρείσσων	quandoque ἀγαθώτατος
	ἀρείων	
	λωΐων	
κακὸς	κακίων	κάκιστος
	χερείων	χείριστος.
	χείρων	
μικρὸς	μικρότερος	μικρότατος.
	ἐλάσσων vel,	ἐλάχιστος
	ἐλάττων	
	ἥττων	
	μείων	
αἰσχρὸς	αἰσχίων	αἴσχιστος.
ἐχθρὸς	ἐχθίων	ἔχθιστος.
ῥᾴδιος	ῥᾴων	ῥᾷστος.
λάλος	λαλίστερος	λαλίστατος.
φίλος	φίλτερος	φίλτατος, per
ſyncopen pro,	φιλώτερος	φιλώτατος.
μέγας	μείζων	μέγιστος.
πολὺς	πλείων	πλεῖστος.

Verbo-

Verborum.

βάλλω	βέλτερος	βέλτιστος.
φέρω	φέρτερος	φέρτιστος.
	φέριστος, &	φέρτατος.

Aduerbiorum.

σοφῶς	σοφώτερον	σοφώτατον
καλῶς	κάλλιον	κάλλιστον
ἄνω	ἀνώτερος	ἀνώτατος.
κάτω	κατώτερος	κατώτατος.
μάλα	μᾶλλον	μάλιστα.
πόῤῥω	πορρώτερος	πορρώτατος.
πέρα	περαιτέρω	περαίτατον.
ἐγγὺς	ἐγγύτερος	ἐγγύτατος.
	vel ἐγγίων	ἔγγιστος.
ἔξω	ἐξώτερος	ἐξώτατος.

Participiorum.

ἐῤῥωμένος	ἐῤῥωμενέστερος	ἐῤῥωμενέστατος.

Præpoſitionum.

ὑπὲρ	ὑπέρτερος	ὑπέρτατος.
πρὸ	πρότερος	πρότατος,
		πρόατος, &
		πρῶτος, eliſo τ.

DE NVMERALIBVS εἷς καὶ δύο.

N G.

	N.	G.	D.	A.	N. A.	G. D.
Maſc.	εἷς	ἑνὸς	ἑνὶ	ἕνα		
Fœm.	μία	μιᾶς	μιᾷ	μίαν	δύο	δυοῖν
Neut.	ἓν	ἑνὸς	ἑνὶ	ἓν		

omnis generis.

ΤΡΕΙΣ ΚΑΙ ΤΕΣΣΑΡΕΣ.

	N.	G.	D.	A.
Com.	τρεῖς	τριῶν	τρισὶ	τρεῖς
Neut.	τρία			τρία
Com.	τέσσαρες	τεσσάρων	τέσσαρσι	τέσσαρας
Neut.	τέσσαρα.			τέσσαρα.

A quatuor uſq; ad centum indeclinabilia ſunt &c. πέντε, ἕξ, ἑπτὰ ὀκτὼ, ἐννέα, δέκα decem. ἕνδεκα, δώδεκα, δεκατρεῖς, δεκατέσσαρες, δεκαπέντε, δεκαέξ, δεκαεπτὰ, δεκαοκτὼ, δεκαεννέα, εἴκοσι viginti. εἰκοσιτρεῖς, εἰκοσιδύο, &c. τριάκοντα, τεσσαράκοντα, πεντήκοντα, ἑξήκοντα, ἑβδομήκοντα, ὀγδοήκοντα, ἐννενήκοντα, ἑκατὸν centum.

A centum & mille compoſita, ſic mouentur: οἱ διακόσιοι, σιαι, α ducenti tæ, ta. Sic οἱ χίλιοι mille διχίλιοι, αι, α. bis mille &c.

Ordinalia ſunt: πρῶτος, δεύτερος, τρίτος, τέταρτος, πέμπτος, ἕκτος, ἕβδομος, ὄγδοος, δέκατος decimus, ἑνδέκατος, δυοκαιδέκατος, τρισκαιδέκατος, &c. εἰκοστὸς vigeſimus, εἰκοστὸς πρῶτος, εἰκαστὸς δεύτερος.

ρος, &c. τριακοστὸς, τεσσαρακοστὸς, πεντηκοστὸς, ὀγδοηκοστὸς, ἐννενηκοστὸς, ἑκατοστὸς, *centeſimus.* διακοσιοστὸς, τριακοσιοστὸς, &c. χιλιοστὸς *milleſimus*, δισχιλιοστός.

DE PRONOMINE.

PRonomina primitiua ſunt: ἐγὼ *ego.* σὺ *tu.* ὃς *ille.*

Poſſeſſiua: ἐμὸς *meus*, σὸς *tuus*, ἑὸς *ſuus*, νωΐτερος *noſter duorum*, σφωΐτερος *veſter duorum*, ἡμέτερος *noſter*, ὑμέτερος *veſter*, σφέτερος *ſuus.*

Demonſtratiua: οὗτος *hic*, ἐκεῖνος *ille.*

Relatiuum vnum αὐτὸς *ipſe.*

Compoſita ἐμαυτοῦ *meiÿpſius*, σεαυτοῦ *tuiÿpſius*, ἑαυτοῦ, *ſuiÿpſius.*

Declinatio pronominum primitiuorum Ἐγώ.

ἐγώ, ἐμοῦ, ἐμοὶ, ἐμὲ: & *per aphæreſin*, μοῦ, μοὶ, μέ. *Dual.* νῶϊ, νῷ, νῶιν νῷν. *Plur.* ἡμεῖς, ἡμῶν, ἡμῖν, ἡμᾶς.

Σὺ Tu.

Sing. σὺ, σοῦ, σοὶ, σέ. *Dual.* σφῶϊ, σφῷ, σφῶιν, σφῷν. *Plur.* ὑμεῖς, ὑμῶν, ὑμῖν, ὑμᾶς.

Ὃς Sui.

Sing. ὃς, οὗ, οἷ *vel* ἑοῖ, ἕ. *Dual.* σφωὲ, σφέ, σφωὶν, σφίν. *Plur.* σφεῖς, σφῶν. σφίσι σφᾶς.

Motio pronominum.

Pronomina mouentur per tria genera, more adiectiuorum.

ἐμὸς	ἐμὴ	ἐμὸν.
ἡμέτερος	ἡμετέρα	ἡμέτερον.
νωΐτερος	νωϊτέρα	νωΐτερον.
σὸς vel τεὸς	σὴ τεὴ	σὸν, τεόν.
σφωΐτερος	σφωϊτέρα	σφωΐτερον.
ἑὸς vel ὃς	ἑὴ, ἣ	ἑὸν, ὄν.
σφέτερος	σφετέρα	σφέτερον.
οὗτος	αὕτη	τοῦτο.
ἐκεῖνος	ἐκείνη	ἐκεῖνο.
αὐτὸς	αὐτὴ	αὐτό.
ἐμαυτοῦ	ἐμαυτῆς	ἐμαυτοῦ.
σαυτοῦ	σαυτῆς	σαυτοῦ.
ἑαυτοῦ	ἑαυτῆς	ἑαυτοῦ.

Declinatio Pronominis, οὗτος.

Maſculinum.

Sing. οὗτος, τούτου, τούτῳ, τοῦτον. *Dual.* τούτω, τούτοιν. *Plural.* οὗτοι, τούτων, τούτοις, τούτους.

Fœmininum.

Sing. αὕτη, ταύτης, ταύτῃ, ταύτην. *Dual.* ταύτα, ταύταιν. *Plural.* αὗται, ταύτων, ταύταις, ταύτας.

Neutrum.

Sing.

Sing. τοῦτο, τούτου, τούτῳ, τοῦτο. *Dual.* τούτω, τούτοιν. *Plural.* ταῦτα, τούτων, τούτοις, ταῦτα.

DECLINATIO PRONOMInis Infiniti δεῖνα, quidam, cuius frequens vſus eſt apud Ariſtophanem.

Maſc. ὁ δεῖνα vel δεὶς, τοῦ δεῖνος, & δείνατος τῷ δεῖνι & δείνατι, τὸν δεῖνα.

Fœm. ἡ δεῖνα, τῆς δεῖνος, τῇ δεῖνι, τὴν δεῖνα.

Neut. τὸ δεῖνα, τοῦ δεῖνος τῷ δεῖνι, τὸ δεῖνα.

DE ARTICVLO SVBIVNctiuo, valente relatiuum Qui, quæ, quod. Motio.

ὃς ἣ ὅ.

Declinatio.

Sing.				*Dual.*		*Plur.*			
N.	*G.*	*D.*	*A.*	*N. A.*	*G. D.*	*N.*	*G.*	*D.*	*A.*
ὃς	οὗ	ᾧ	ὅν	ὣ	οἷν	οἱ	ὧν	οἷς	οὓς
ἣ	ἧς	ᾗ	ἣν	ἃ	αἷν	αἱ	ὧν	αἷς	ἃς
ὃ	οὗ	ᾧ	ὃ	ὣ	οἷν	ἃ	ὧν	οἷς	ἅ

COMPOSITIO ARTICVlorum cum aliis particulis.

Componitur articulus cũ infinito τὶς, *ut:*

Maſc. ὅστις, οὗτινος, ᾧτινι, ὅντινα.

Fœm. ἥτις, ἧστινος, ᾗτινι, ἥντινα.

Neut. ὅ,τι, οὗτινος, ᾧτινι, ὅ,τι, *per diſtinctiunculam, ut differat ab* ὅτι *coniunctione.*

Et περ, *ut:* ὅς,περ ἥπερ, ὅπερ, *qui, quæ, quod.* *Et pro demonſtratiuis apud poetas ponuntur, ut:* ὃς *pro* οὗτος, ὃ *pro* τοῦτο, ἣ *pro* αὕτη, αἳ *pro* αὗται, οἳ *pro* οὗτοι, *&c.*

PRÆPOSITIVI SÆpe ſumuntur.

1. *Pro interrogatiuis, ut:* τῷ *pro* τίνι.
2. *Pro infinitis,* εἴ τῳ *pro* εἴ τινι.
3. *Pro demonſtratiuis pronominibus* τὸν *pro* τοῦτον, *hunc,* τὴν *pro* ταύτην *hanc. Quod crebrum eſt, adiectis coniunctionibus* δε *&* γε, *ut:* ὅδε, ἥδε, τόδε, ὅγε, ἥγε, τόγε. *Sic in reliquis caſibus,* τοῦδε τῷδε, τόνδε. *Attici dicunt pro* ὅδε, τόδε, ὁδὶ, τοδί.
4. *Poſtpoſitiui idem quod ſubiunctiui ſignificant:* βίος τὸν γαῖα φέρει *pro* ὅν.
5. *Habent locum in diuiſionibus, adiunctis* μὲν *&* δὲ *coniunctionibus, ut:* ὁ μὲν, ὁ δὲ *hic quidem, ille verò:* τοῦ μὲν, τοῦ δὲ, οἱ μὲν οἱ δὲ. *Et aduerbialiter:* τῇ μὲν, τῇ δὲ, *partim quidem, partim verò.*

DE VERBO.

SEx ſunt coniugationes verborum barytonorum. Prima exeuntium in βω, πω, φω, *&* πτω, *ut:* λείβω, τέρπω, γράφω, τύπτω: *Præteritum fit in* φα, *futurum in* ψω.

Secun-

Secunda eſt in γω,κω, χω, & κτω deſinentium,vt. λέγω,πλέκω,τρέχω,τίκτω & facit præteritum in χα,& futurum in ξω.

Tertia in δω,τω,θω,exit,vt.ἄδω,ἀνύτω,πλήθω. præteritum κα,futurum σω.

Quarta in ζω,σσω vel duplex ττ Atticè.

Notio.

Habet hæc coniugatio duplex cum duplici futuro præteritum. In ζω plerunq; per κα,& per σω futurum,vt: φράζω πέφρακα φράσω. At in σσω vel ττω, vt plurimum per χα & ξω, vt : πράττω πέπραχα πράξω.Reperiuntur verò ſæpè verba,quæ à regula diſcedunt, vt : ςενάζω ςενάξω, πράττω πράσω. Quædam etiam vtroq; modo futurum faciunt : ἁρπάζω, ἁρπάξω καὶ ἁρπάσω quæ melius vſu addiſces quàm regulis.

Quinta eſt verborum in λω,μω,νω,ρω, Præteritum κα,futurum λῶ,μῶ,νῶ,ρῶ vltima circumflexa, vt : ψάλλω ἔψαλκα ψαλῶ, νέμω νενέμηκα νεμῶ, φαίνω πέφαγκα φανῶ, σπείρω ἔσπαρκα σπερῶ, τέμνω τετέμηκα τεμῶ.

Notio de futuri quintæ formatione.

 Vltima

Vltima circumflectitur & corripitur penultima abijciendo alteram immutabilem, vt: ψάλλω ψαλῶ. Aut vocalem ſubiunctiuam: σπείρω σπερῶ, φαίνω φανῶ. Aut breuiando ancipitem, κρίνω κρινῶ.

Sexta in ω purum exit. Præteritum in κα, & futurum in σω facit, vt: γελάω γεγέλακα γελάσω. τίω τέτικα τίσω. δύω δέδυκα δύσω.

CONIVGATIO VERbi actiui.

Præſens.

verbero

S. τύπτω	εις	ει
D.	ετον	ετον
P. ομεν	ετε	ουσι.

Imperfectum.

verberabam

S. ετυπτον	ες	ε
D.	ετον	έτην
P. ομεν	ετε	ον

Notio.

Datiuis pluralibus, & perſonis in ι & ε desinentibus, ſequente vocali communiter, & Atticè etiam non ſequente, additur, ν: λέγουσιν, τύπτουσιν, ἔτυπτεν.

DE AVGMENTO Regulæ.

1. Si

1. *Si præſens incipit à conſonante, imperfectum aſſumit* ε *quod vocatur augmentum ſyllabicum, ut:* τύπτω ἔτυπτον.

2. *Si* ρ *conſonans initialis fuerit verbi,* ρ *geminatur poſt* ε, *ut:* ῥάπτω ἐῤῥαπτον.

3. *Si verò à vocali ſeu diphthongo incipit præſens, ſiquidem ea mutabilis fuerit, mutatur brevis in longam: utpote* α & ε *in* η, ο *in* ω, αι *in* ῃ, αυ *in* ηυ, οι *in* ῳ, *ut:* ἀκούω ἤκουον, ἐλεύθω ἤλευθον, ὀνομάζω ὠνόμαζον, αἴρω ᾖρον, αὐλίζω ηὔλιζον, οἰκτείρω ᾤκτειρον.

4. *Si verò verbum à vocali ſeu diphthongo immutabili,* η ι ω υ ει ευ ου *incipit, idem erit initium imperfecti, & reliquorum temporum omnium, quæ augentur, cum præſenti, ut:* ἠχέω ἤχεον, ἱππεύω ἵππευον, ὑγιαίνω, ὑγίαινον, ὠθέω ὦθον, εἰκάζω εἴκαζον, εὐθυνω εὔθυνον, οὐτάζω οὔταζον.

3. *Vocalem* ε *plurima non in* η *mutant: ſed augent addito* ι, *ut:* ἔχω, ἔπω, ἕλω, ἕλκω, ἑλκύω, ἕρπω, ἑρπίζω, ἑστήκω, ἕπομαι, ἐρέω, ἑστιάω, ἐάω, ἕω, ἐρύω, ἔθω, ἐθίζω, ἐργάζομαι, ἔχω, εἶχον, ἔπω, εἶπον, *in omnibus modis ſeruans argumentum.*

6. *In verbis compoſitis, ſi præpoſitio non mutat verbi ſignificationem, augmentū*

fit in initio, vt: ἔπω ἐνέπω ἤνεπον. *Si verò mutat augmentum, fit inter præpoſitionem & verbum, vt:* καταλέγω κατέλεγον.

7. Præpoſitiones in compoſitis præfixæ vocalibus, propriam vocalem vltimam abijciunt, tàm in præſenti quàm in præterito: παρακούω, *ex* παρὰ *&* ἀκούω, παρέμενον *ex* παρὰ *&* ἔμενον. *Excipe* περὶ *&* πρό: περιέχω, προάγω, *ex* ἔχω *&* ἄγω.

Præteritum perfectum.

S.	τέτυφα	ας	ε
D.		ατον	ατον
P.	αμεν	ατε	ασι.

DE PRÆTERITI formatione, Regulæ.

1. Si verbum incipit à vocali, aut diphthongo idem initium præteriti perfecti & imperfecti, & reliquorum omnium quæ augentur, vt: ὑβρίζω ὕβρικα ὕβριζον, εἰκάζω εἴκακα εἴκαζον.

2. Idem fit ſi ε *augmentum ſyllabicum fuerit poſitione longum, nempe ante duas conſonantes, aut duplices* ζ ξ ψ, *vt:* ψάλλω, ἔψαλον ἔψαλκα, σπείρω ἔσπειρον ἔσπαρκα, στέλλω ἔστελλον ἔσταλκα, ζέω ἔζεον, ἔζεκα, ξέω ἔξεον ἔξεκα.

3. Sin

3. *Sin autem fuerit breue, aut anceps, hoc eſt, ſi verbum à muta & liquida inceperit, tunc repetitur prima thematis, vt:* φράζω πέφρακα.

Excipe quorum principium γνω *aut* χρη, *quæ primam contra regulam non repetunt, vt:* γνωρίζω ἐγνώριζον, ἐγνώρικα, χρηγορέω ἐχρηγόρουν ἐχρηγόρηκα. *His adde ab* ρ *incepta* ῥίπτω ἔρριπτον ἔρριφα.

4. *Si præſens à conſonante incipit, repetit præteritum primam thematis, vt:* τύπτω τέτυφα.

5. *Quæ ab aſpiratis incipiunt aſpiratam non repetunt, ſed eius tenuem:* χαίρω κέχαρκα.

DE PENVLTIMA
Perfecti Regulæ.

1. *Penultima perfecti & futuri eadem, vt:* τέτυφα, τύψω.

1. *Diſſyllaba quintæ coniugationis,* ε *penultimam futuri mutant, in* α, *vt:* στέλλω στελῶ ἔσταλκα.

3. *Immutabiles* λ ρ, *manent in præterito, & futuro:* ψάλλω ψαλῶ ἔψαλκα, σπείρω σπερῶ ἔσπαρκα.

4. μ *ſeruatur in præterito, ſed adſciſcitur*

4, *ut*: νέμω, νενέμηκα. *Et* μένω μεμένηκα. *Sic* δέμω, βρέμω. *Sic* κάμνω κεκάμηκα.

5. *Diſſyllaba in* είνω, ίνω, ύνω *abijciunt* ν *futuri in præterito, ut*: κτείνω κτενῶ ἔκτακα. κρίνω, κρινῶ, κέκρικα. θύνω θυνῶ τέθυκα.

6. *Cætera* ν *in* γ *vertunt, ut*: φαίνω πέφαγκα, μολύνω μεμόλυγκα. *Semper enim* ν *ante* γ, κ, ξ, *&* χ *migrat in* γ.

verberaueram

Pluſquamperfectum.

S. ἐτετύφειν	εις	ει
D.	ειτον	είτην
P. ειμεν	ειτε	εισαν.

Si perfectum incipit à conſonante pluſquamperfectum aſſumit ε, *ut hoc loco. Alioquin idem eſt principium cum præterito, ut*: ἄδω ἦκα ἤκειν.

verberaui

Aoriſtus primus.

S. ἔτυψα	ας	ε
D.	ατον	άτην
P. αμεν	ατε	αν

Aoriſtus eſt Græcis tempus præteritum incertæ ſignificationis, quando ignoramus, paulone ante, an multò res præterierit. Formatur à futuro, in omni coniugatione & modo.

REGVLAE

REGVLÆ DE PENVLtima Aoriſti primi.

1. *Penultima eadem eſt quæ in futuro, ac ſemper natura aut poſitione longa, ut:* ποιέω ποιήσω ἐποίησα, λέγω λέξω ἔλεξα.

2. *Si penult. futuri quintæ coniugationis fuerit* α, *mutatur in Aoriſto primo in* η, *ut:* ψάλλω ψαλῶ ἔψηλα, φαίνω φανῶ ἔφηνα. *Si verò fuerit* ε, *vertitur in* ει *diphthongum, ut:* σπείρω σπερῶ ἔσπειρα. *Quandoq; tamen* α *Futuri non mutatur in* η *ſed manet:* μιαίνω μιανῶ ἐμίανα.

3. ι *&* υ *breues in futuro, producuntur in Aoriſto, ut:* κρίνω κρινῶ ἔκρινα, ὀτρύνω ὀτρυνῶ ὤτρυνα.

4. *Quædam quoq; aliquando* σ *extrudentia, ſcribuntur purè:* σεύω ἔσευσα ἔσευα, ἀλεύω ἤλευσα ἤλευα, χέω *vel* χεύω ἔχευσα ἔχευα ἔχεα, κάω *vel* κάω καύσω ἔκαυσα *vel* ἔκηα.

Aoriſtus ſecundus.

S.	ἔτυπον	ες	ε
D.		ετον	έτην
P.	ομεν	ετε	ον.

Formatur à præſenti, habens eandem figuratiuam. In terminationibus autem

πτω,

πτω, κτω, μνω, prior conſonans figurati-ua habetur, π κ μ.

REGVLA DE PENVLtima Aoriſti ſecundi.

1\. *Vocales præſentis in penultima ita mutantur.*

η in α, vt:	λήθω	ἔλαθον
ω in α, vt:	τρώγω	ἔτραγον
αι in α, vt:	καίω	ἔκαον
αυ in α, vt:	παύω	ἔπαον
ȣ in ο, vt:	ἀκȣ́ω	ἤκοον
ευ in υ, vt:	φεύγω	ἔφυγον
ε in α, vt:	δέρω	ἔδαρον
ει in ι, vt:	λείπω	ἔλιπον.

2\. *Diſſyllaba quintæ coniugationis, pro ει capiunt α, vt:* σπείρω ἔσπαρον. *Sed triſyllaba perdunt ι:* ὀφείλω ὤφελον.

3\. *Tria* λέγω, βλέπω, φλέγω, *non mutant ε in α in Aoriſto ſecundo:* ἔλεγον, ἔβλεπον, ἔφλεγον.

4\. *Quatuor quoq; verba in Aoriſto ſecundo irregulariter formantur, vt:* βλάπτω ἔβλαπτον ἔβλαβον, κρύπτω, ἔκρυπτον, ἔκρυβον, καλύπτω ἐκάλυπτον ἐκάλυβον, σκάπτω ἔσκαπτον ἔσκαβον.

5\. *In quarta coniugatione futurum ξω forma.*

formatiuam habet γ, vt: ὀρύσσω ὀρύξω ὤρυγον. Vbi autem futurum in σω, erit δ, vt: φράζω φράσω ἔφραδον.

Verberabo Futurum primum.

S. τύψω	εις	ει
D.	ετον	ετον
P. ομεν	ετε	ουσι.

Quomodo formetur futurum & præteritum in ſingulis coniugationibus, ſuprà oſtendimus.

Notio de futuro.

Futura tria ſunt, quæ ſpiritum præſentis non ſeruant: τρέφω θρέψω, τρέχω θρέξω, ἔχω ἕξω.

Verberabo Futurum ſecundum.

S. τυπῶ	εῖς	εῖ
D.	εῖτον	εῖτον
P. οῦμεν	εῖτε	οῦσι.

Fit à ſecundo indefinito, augmento abiecto, & ον in ῶ circumflexum conuerſo.

IMPERATIVVS.

Notio.

Reliqui modi omnes, cum omnibus ſuis temporibus & participÿs, quantum ad formationem, pendent ex indicatiuo.

Præſens.

Verbera

S. τύπτε	έτω
D. ετον	έτων
P. ετε	έτωσαν.

Præteritum.

verberaveris

S. τέτυφε	έτω
D. ετον	έτων
P. ετε	έτωσαν.

verberaveris Aoriſtus primus.

S. τύψον	άτω
D. ατον	άτων
P. ατε	άτωσαν.

Aoriſtus ſecundus.

S. τύπε	έτω
D. ετον	έτων
P. ετε	έτωσαν.

Notio de præterito.

Præteritum augmentum retinet in omni modo & participijs.

OPTATIVVS.

Verberarem Præſens.

S. τύπτοιμι	οις	οι
D.	οιτον	οίτην
P. οιμεν	οιτε	οιεν.

Verberavissem Præteritum.

S. τετύφοιμι	οις	οι
D.	οιτον	οίτην
P. οιμεν	οιτε	οιεν.

Aoriſtus

Aoriſtus primus.

S.	τύψαιμι	αις	αι
D.		αιτον	αίτην
P.	αιμεν	αιτε	αιεν.

Aoriſtus ſecundus.

S.	τύποιμι	οις	οι
D.		οιτον	οίτην
P.	οιμεν	οιτε	οιεν.

Futurum primum.

S.	τύψοιμι	οις	οι
D.		οιτον	οίτην
P.	οιμεν	οιτε	οιεν.

Futurum ſecundum.

S.	τυποῖμι	οῖς	οῖ
D.		οῖτον	οίτην
P.	οῖμεν	οῖτε	οῖεν.

Notio.

Dualis hic ſemper eſt inæqualis: & penultima Optatiuorum eſt οι: in Aoriſto primo αι.

SVBIVNCTIVVS.

Præſens.

S.	ἐὰν τύπτω	ῃς	ῃ
D.		ητον	ητον
P.	ωμεν	ητε	ωσι.

Præteritum.

S. ἐὰν

Si verberaverim

S. ἐὰν τετύφω	ῃς	ῃ
D.	ητον	ητον
P. ωμεν	ητε	ωσι

Si verberavero

Aoriſtus primus.

S. ἐὰν τύψω	ῃς	ῃ
D.	ητον	ητον
P. ωμεν	ητε	ωσι.

Aoriſtus ſecundus.

S. ἐὰν τύπω	ῃς	ῃ
D.	ητον	ητον
P. ωμεν	ητε	ωσι.

Coniunctiuo adhibetur coniunctio ἐὰν. *In ſecunda & tertia ſingulari eſt* ῃ *diphthongus impropria.*

INFINITIVVS.

Præſ τύπτειν. *Præterit.* τετυφέναι
Aor. α' τύψαι *Aor.* β'. τυπεῖν.
Futu. α' τύψειν *Futu.* β'. τυπεῖν.

PARTICIPIA.

hic verberans Præſens.

ὁ τύπτων ἡ τύπτουσα τὸ τύπτον.

qui verberaverit Præteritum.

ὁ τετυφὼς ότος
ἡ τετυφυῖα τῆς τετυφυίας
τὸ τετυφὸς ότος.

Aoriſtus primus.

ὁ τύψας

ὁ τύψας	αντος
ἡ τύψασα	άσης
τὸ τύψαν	άντος.

Aoriſtus ſecundus.

ὁ τυπών	όντος
ἡ τυποῦσα	ούσης
τὸ τυπὸν	όντος.

Futurum primum.

ὁ τύψων	οντος
ἡ τύψουσα	ούσης
τὸ τύψον	όντος.

Fururum ſecundum.

ὁ τυπῶν	οῦντος
ἡ τυποῦσα	ούσης
τὸ τυποῦν	οῦντος.

Aoriſtus ſecundus acuitur, futurum ſecundum circumflectitur.

CONIVGATIO VERBI paſsiui τύπτομαι.

Præſens.

S.	τύπτομαι	ῃ	εται
D.	όμεθον	εσθον	εσθον
P.	όμεθα	εσθε	ονται.

Imperfectum.

S.	ἐτυπτόμην	ου	ετο
D.	όμεθα	εσθον	έσθην
P.	όμεθα	εσθε	οντο.

verberatus ſum Præteritum.

S. τέτυμμαι ὕψαι | ὕπται
D. τετύμμεθον τέτυφθον τέτυφθον
P. τετύμμεθα τέτυφθε τετυμμένοι εἰσί.

Hoc præteritum vice regulæ eſſe poterit, ad quod omnia primæ coniugationis præterita formabis.

Notio.

Quæ habent ρ *cum aliqua conſonante, vertunt* ε *in* α, *ut*: στρέφω ἔστραμμαι, τρέπω τέτραμμαι. *Excipe* βρέχω βέβρεγμαι.

Notio.

Tertiam pluralem circumloquimur per participium & verbum ſubſtantiuũ, quando tertia ſingularis non eſt pura.

PRÆTERITVM SECVNDæ coniugationis.

S. λέλεγμαι λέλεξαι λέλεκται
D. λελέγμεθον λέλεχθον λέλεχθον
P. λελέγμεθα λέλεχθε λελεγμένοι εἰσί.
ἀ λέγομαι.

TERTIÆ.

S. πέπεισμαι πέπεισαι πέπεισται
D. πεπείσμεθον πέπεισθον πέπεισθον
P. πεπείσμεθα πέπεισθε πεπεισμένοι εἰσί.
ἀ πείθομαι.

QVAR-

QVARTÆ.

S.	ὤρυγμαι	ὤρυξαι	ὤρυκται
D.	ὠρύγμεθον	ὤρυχθον	ὤρυχθον
P.	ὠρύγμεθα	ὤρυχθε	ὠρυγμένοι εἰσί.

ab ὀρύσσομαι.

Aliud eiuſdem.

S	πέφρασμαι	πέφρασαι	πέφρασται
D	πεφράσμεθον	πέφραθον	πέφραθον
P.	πεφράσμεθα	πέφραθε	πεφρασμένοι (εἰσί.

à φράζομαι.

REGVLA DE PRÆTE-ritis Quartæ.

Quorum actiuum præteritum in χα, in præterito paſſiuo interſerunt ante μαι γ, ut: ὤρυχα ὤρυγμαι. Si autem actiuum in κα, σ, ut: φράζω πέφρακα πέφρασμαι.

QVINTÆ.

ψάλλω.

S.	ἔψαλμαι	ἔψαλσαι	ἔψαλται
D.	ἐψάλμεθον	ἔψαλθον	ἔψαλθον
P,	ἐψάλμεθα	ἔψαλθε	ἐψαλαμένοι εἰσί.

σπείρω.

S.	ἔσπαρμαι	ἔσπαρσαι	ἔσπαρται
D.	ἐσπάρμεθον	ἔσπαρθον	ἔσπαρθον
P.	ἐσπάρμεθα	ἔσπαρθε	ἐσπαρμένοι εἰσί.

νέμω.

S. νενέμημαι	νενέμησαι	νενέμηται
D. νενεμήμεθον	νενέμησθον	νενέμησθον
P. νενεμήμεθα	νενέμησθε	νενέμηνται.

Regula.

Secunda & tertia dualis interſerunt σ, quoties tertia ſingularis exit in τ purum. Et tertia pluralis fit citra periphraſin, quando tertia pluralis in τ purum exit, vt : νενέμηται νενέμηνται.

Φαίνω.

S. πέφαμμαι	ανσαι	ανται
D. άμμεθον	ανθον	ανθον
P. άμμεθα	ανθε	αμμένοι εἰσί.

κρίνω.

S. κέκριμαι	ισαι	ιται
D. ίμεθον	ισθον	ισθον
P. ίμεθα	ισθε	ινται.

κτείνω.

S. ἔκταμαι	τασαι	ταται
D. τάμεθον	τασθον	τασθον
P. τάμεθα	τασθε	ανται.

θύω.

S. τέθυμαι	υσαι	υται
D. θύμεθον	υσθον	υσθον
P. θύμεθα	υσθε	υνται.

SEXTÆ.

τοξεύω.

τοξεύω.

S. τετόξευμαι	ευσαι	ευται
D. εύμεθον	ευσθον	ευσθον
P. εύμεθα	ευσθε	ευνται.

μύω.

S. μέμυσμαι	υσαι	υσται
D. ύσμεθον	υσθον	υσθον
P. ύσμεθα	υσθε	υσμένοι εἰσί.

Huius coniugationis verba, quæ breui penultima, in præterito actiuo interſerunt σ *ante* μαι, *vt:* μέμυκα μέμυσμαι. *Quæ vero longa nihil addunt, vt:* πεπολίτευκα πεπολίτευμαι. *Excipiuntur* ἤκουκα, ἤκουσμαι. *Item* κρούω *pulſo,* κέκρουσμαι. πλαίω *impingo,* πέπλαισμαι: κελεύω *iubeo,* κεκέλευσμαι: κλείω *claudo,* κέκλεισμαι: σείω *quatio,* σέσεισμαι: γνόω *cognoſco,* ἔγνωκα, ἔγνωσμαι.

Pluſquamperfectum.

S. ἐτετύμμην	ἐτέτυψο	ἐτέτυπτο
D. ἐτετύμμεθον	ἐτέτυφθον	ἐτετύφθην
P. ἐτετύμμεθα	ἐτέτυφθε	ἐτετυμμένοι ἦσαν.

Formatur à perfecto, in omni coniugatione, in omnibus numeris & perſonis.

Tertia huius temporis in το *purum exeunte, fit citra periphraſin tertia pluralis,*

aliàs circumloquimur illam per participium & ſubſtantiuum, ut: ἐκέκελτο ἐκέκελντο.

Aoriſtus primus.

S.	ἐτύφθην	ἐτύφθης	ἐτύφθη
D.		θητον	θήτην.
P.	θημεν	θητε	θησαν.

Formatur à tertia præteriti, in omni coniugatione, mutatis tenuibus in aſpiratas, ut: τέτυπται ἐτύφθην, λέλεκται ἐλέχθην, πέπεισται ἐπείσθην, ὤρυκται ὠρύχθην, πέφρασται ἐφράσθην, *&c.*

Notio de quibuſdam verbis.

Illa quæ in præterito verterant ε *in* α *in Aoriſto primo illud reſumunt, ut:* στρέφω ἔστραμμαι ἐστρέφθην, τρέπω τέτραμμαι ἐτρέφθην.

Verberatus ſum vel fui Aoriſtus ſecundus.

S.	ἐτύπην	πης	πη
D.		πητον	πήτην
P,	πημεν	πητε	πησαν.

Formatur à ſecundo actiui, mutando ον *in* ην: ἔτυπον, ἐτύπην.

Verberabor Futurum primum.

S.	τυφθήσομαι	σῃ	εται
D.	σόμεθον	σεσθον	σεσθον

P. σόμε-

P. σόμεθα	σεσθε	σονται,

Formatur ab Aoriſto primo, addito ομαι.

verberabor

Futurum ſecundum.

S. τυπήσομαι	σῃ	εται
D. όμεθον	εσθον	εσθον.
P. όμεθα	εσθε	ονται.

Formatur à ſecundo Aoriſto paſſiuo, addito ομαι.

mox verberabor

Paulò pòſt futurum.

S. τετύψομαι	ύψῃ	ύψεται
D. ψόμεθον	εσθον	εσθον
P. ψόμεθα	εσθε	ονται.

Significat hoc tempus Græcis actionem mox affuturam, & formatur à ſecunda perfecti, addito ομαι: τέτυψαι τετύψομαι, & ſeruat augmentum ut præteritum, in omni modo & participijs.

IMPERATIVVS.

Præſens.

S. τύπλε	έσθω
D. εσθον	έσθων
P. εσθε	έσθωσαν.

Perfectum.

S. τέτυψο	τετύφθω
D. τέτυφθον	τετύφθων
P. τέτυφθε	τετύφθωσαν.

Secunda præteriti formatur à ſecunda pluſquamperfecti: ἐτέτυψο τέτυψο, ἐλέλεξο λέλεξο: ἐπέπεισο πέπεισο. *Tertia à tertia eiuſdem, migrantibus tenuibus in ſuas aſpiratas:* ἐτέτυπτο τετύφθω, ἐλέλεκτο λελέχθω, ἐπέπειστο πεπείσθω. *Et ſi τὸ pluſquamperfecti eſt purum, aſſumitur* σ: ἐκέκριτο κεκρίσθω.

Aoriſtus primus.

S. τύφθητι	ήτω
D. ητον	ήτων
P. ητε	ήτωσαν.

Aoriſtus ſecundus.

S. τύπητι	ήτω
D. ητον	ήτων
P. ητε	ήτωσαν.

OPTATIVVS.

Præſens.

S. τυπτοίμην	οιο	οιτο
D. οίμεθον	οισθον	οίσθην
P. οίμεθα	οισθε	οιντο.

Præteritum.

S. τετυμμένος, εἴην	εἴης	εἴη
D. τετυμμένω	εἴητον	εἰήτην
P. τετυμμένοι εἴημεν	εἴητε	εἴησαν.

In verbis barytonis ſemper opus eſt periphraſi per participium & ſubſtantiuũ.

Aoriſtus

Aoriſtus primus.

S. τυφθείην	είης	είη
D.	είητον	ειήτην
P. είημεν	είητε	είησαν.

Aoriſtus ſecundus.

S. τυπείην	είης	είη
D.	είητον	ειήτην
P. είημεν	είητε	είησαν.

Futurum primum.

S. τυφθησοίμην	οιο	οιτο
D. οίμεθον	οισθον	οίσθην
P. οίμεθα	οισθε	οιντο.

Futurum ſecundum.

S. τυπησοίμην	οιο	οιτο
D. οίμεθον	οισθον	οίσθην
P. οίμεθα	οισθε	οιντο.

Paulò poſt futurum.

S. τετυψοίμην	οιο	οιτο
D. οίμεθον	οισθον	οίσθην
S. οίμεθα	οισθε	οιντο.

Nota, omnium Optatiuorum (vt ſuprà quoq; dictum eſt) penultimam οι *eſſe, & dualem inæqualem in omni tempore.*

SVBIVNCTIVVS

Præſens.

S. ἐὰν τύπτωμαι	τῃ	ηται

D. ώμεθον	ησθον		ησθον
P. ώμεθα	ησθε		ωνται.

Præteritum.

S. ἐὰν τετυμμένος,	ὦ	ἦς	ἦ
D. τετυμμένω		ἦτον	ἦτον
P. τετυμμένοι	ὦμεν	ἦτε	ὦσι.

Et in hoc modo periphraſi in præterito opus eſt.

Aoriſtus primus.

S. ἐὰν τυφθῶ	ῇς	ῇ
D.	ἦτον	ἦτον
P. ῶμεν	ἦτε	ῶσι.

Aoriſtus ſecundus.

S. ἐὰν τυπῶ	ῇς	ῇ
D.	ἦτον	ἦτον
P. ῶμεν	ἦτε	ῶσι.

Dualis in coniunctiuis omnibus eſt æqualis.

INFINITIVVS.

Præſens τύπτεσθαι.
Perfectum τετύφθαι.

Formatur à ſecunda plurali præteriti, tranſpoſito accentu in penultimam, & mutato ε *in* αι, *ut:* τέτυφθε τετύφθαι.

Aoriſtus ά, τυφθῆναι.
Aoriſtus β. τυπῆναι.

Futu-

Futurum ά. τυφθήσεσθαι.
Futurum β. τυπήσεσθαι.
Paulo poſt futurum τετύψεσθαι.

PARTICIPIA.

Præſens.	τυπτόμενος	μένη	μενον.
Præt.	τετυμμένος	μένη	μένον.
Aor. ά	τυφθεὶς έντος,	εῖσα ης,	εν έντος.
Aor. β.	τυπεὶς έντος,	εῖσα ης	εν έντος.
Futu. ά.	τυφθησόμενος	μένη	μενον.
Futu β.	τυπησόμενος,	μένη	μενον.
Paulò p f.	τετυψίμενος,	μένη	μενον.

VERBI MEDII CONiugatio.

Media verba vocantur, quòd & actiuè & paſſiue ſignificent, & coniugando partim actiua partim paſſ. voce varientur.

Præſens & imperfectum eadem cum paſſiuis.

Præteritum.

S.	τέτυπα	πας	πε
D.		ατον	ατον
P.	αμεν	ατε	ασι.

REGVLA DE FORMAtione præteriti.

1. Trium temporum eadem eſt figuratiua ſecundi Aoriſti, ſecundi futuri, &

præte-

præteriti medij. Formatur itaq; à præſenti, vt: τύπ]ω τετυπα, *collocata figuratiua præſentis pro præteriti.*

2. *Quartæ coniugationis futurum* ξω, *facit præteritum per* γ, *ſicut Aoriſtum & Futurum ſecundum, vt:* πλήσσω πλήξω πέπληγα. *Sed futurum* σω, *per* δ, *vt:* φράζω φράσω πέφραδα.

3. *In ſexta coniugatione, characteriſtica eſt vocalis, ſeu diphthongus:* λύω λέλυκα λέλυα, ἀκούω ἤκουκα ἤκουα *licet in verbis puris rara ſint præterita media, indefinita, & futura ſecunda.*

4. *Diſſyllabi futuri penultima* ε *migrabit in* ο: λέγω λέξω λέλογα, *& diphthongus* ει *in* οι, *vt:* πείθω πείσω πέπεικα πέποιθα.

5. *Vocalis* α *præſentis interdum ſeruatur, vt:* ψάλλω ἔψαλκα ἔψαλα. *Interdum verò vertitur in* η, *vt:* θάλλω τέθαλκα, τέθηλα, *Diphthongus autem* αι *in* ῃ *diphthongum impropriam, vt:* φαίνω πέφηνα.

Plusquamperfectum.

S. ἐτετύπειν	εις	ει
D.	ειτον	είτην
P. ειμεν	ειτε	εισαν.

Aoriſtus primus.

S. ἐτυ-

S.	ἐτυψάμην	ἐτύψω	ατο	fit ab
D.	άμεθον	ασθον	άσθην	
P.	άμεθα	ασθε	αντο	ἔτυψα.

Aoriſtus ſecundus.

S.	ἐτυπόμην	ἐτύπου	ετο	fit ab
D.	όμεθον	εσθον	έσθην	
P.	όμεθα	εσθε	οντο	ἔτυπον.

Futurum primum.

S.	τύψομαι	ῃ	εται	fit à
D.	όμεθον	εσθον	εσθον	
P.	όμεθα	εσθε	ονται	τύψω

Futurum ſecundum.

S.	τυποῦμαι	ῇ	εῖται	fit à
D.	ούμεθον	εῖσθον	εῖσθον	
P.	ούμεθα	εῖσθε	οῦνται	τυπῶ

IMPERATIVVS.

Perfectum.

S.	τέτυπε	τετυπέτω
D.	τετύπετον	τετυπέτων
P.	τετύπετε	τετυπέτωσαν.

Aoriſtus primus.

S.	τύψαι	τυψάσθω
D.	τύψασθον	τυψάσθων
P.	τύψασθε	τυψάσθωσαν.

Aoriſtus ſecundus.

S.	τυποῦ	τυπέσθω
D.	τύπεσθον	τυπέσθων

P. τύ-

P. τύπεσθε τυπέσθωσαν.

OPTATIVVS.

Præteritum.

S. τετύποιμι	οις	οι
D.	οιτον	οίτην
P. οιμεν	οιτε	οιεν.

Aoriſtus primus.

S. τυψαίμην	αιο	αιτο
D. αίμεθον	αισθον	αίσθην
P. αίμεθα	αισθε	αιντο.

Aoriſtus ſecundus.

S. τυποίμην	οιο	οιτο
D. οίμεθον	οισθον	οίσθην
P. οίμεθα	οισθε	οιντο.

Futurum primum.

S. τυψοίμην	οιο	οιτο
D. οίμεθον	οισθον	οίσθην
S. οίμεθα	οισθε	οιντο.

Futurum ſecundum.

S. τυποῖμην	οῖο	οῖτο.
D. όμεθον	οῖσθον	οίσθην
P. οίμεθα	οῖσθε	οῖντο.

SVBIVNCTIVVS

Præteritum.

S. τετύπω	ῃς	ῃ
D.	ητον	ητον
P. ωμεν	ητε	ωσι

Aoriſtus

Aoriſtus primus.

S. τύψωμαι	ῃ	ηται
D. ώμεθον	ησθον	ησθον
P. ώμεθα	ησθε	ωνται.

Aoriſtus ſecundus.

S. τύπωμαι	ῃ	ηται
D. ώμεθον	ησθον	ησθον
P. ώμεθα	ησθε	ωνται.

INFINITIVVS.

Præteritum τετυπέναι, *accentu in penultima, ut actiuum.*

Aoriſt. ά	τύψασθαι,
Aoriſt. β	τυπέσθαι, *accentu in penultima.*
Futurum ά	τύψεσθαι.
Futur. β.	τυπεῖσθαι, *cum circumflexo in penultima.*

PARTICIPIA.

Præteritum	ὁ τετυπὼς	ότος.
	ἡ τετυπυῖα	ύιας
	τὸ τετυπὸς	ότος.
Aoriſt. ά.	τυψάμενος	μένη μενον
Aoriſt. β΄.	τυπόμενος	μένη μενον
Futur. ά.	τυψόμενος	μένη μένον
Futur. β΄.	τυπούμενος	μένη μενον.

BREVIS REPETITIO SVPRA ſparſim dictorum, de formatione temporum indicatiui modi, à quo reliquorum modorum omnia pendent tempora & participia.

DE ACTIVORVM formatione.

Præſens, τύπτω.

Imperfecti à præſenti, ἔτυπτον.

Perfectum, τέτυφα. *Quomodo præterita in ſingulis coniugationibus formentur dictum eſt. Prima habet* φα, *ſecunda* χα, *tertia* κα, *quarta* χα *&* κα, *quinta & ſexta itidem* κα.

Pluſquamperfectum ἐτετύφειν, *à præterito perfecto, aſſumpto* ε *ad principium, & mutato* α *in* ειν.

Futurum primum, τύψω. *Quomodo formentur futura, in ſingulis coniugationibus oſtenſum eſt. Prima habet* ψω, *ſecunda* ξω, *tertia & ſexta* σω, *quarta* σω *&* ξω, *quinta* λῶ, μῶ, νῶ, ρῶ.

Aoriſtus primus in omni coniugatione formatur à futuro primo, ἔτυψα.

Aoriſtus ſecundus à præſenti, ἔτυπον.

Futurum ſecundum ab Aoriſto ſecundo, τυπῶ.

DE

DE PASSIVORVM.

Præſens, τύπτομαι.

Imperfectum, ἐτυπτόμην, *à præſenti.*

Præteritum, τέτυμμαι, *præterita ex exemplis coniugationum, quomodo fiant, patent.*

Pluſquamperfectum, ἐτετύμμην, *à præterito aſſumpto ad principium* ε.

Aoriſtus primus, ἐτύφθην, *à tertia præteriti mutatis tenuibus in aſpiratas.*

Aoriſtus ſecundus, ἐτύπην *ab Aoriſto ſecundo actiuo* ἔτυπον.

Futurum primum, τυφθήσομαι, *ab Aoriſto primo.*

Futurum ſecundum τυπήσομαι, *ab Aoriſto ſecundo paſſiuo.*

Futurum paulò poſt, à ſecunda præteriti paſſiui, addito ομαι, *ut:* τέτυψαι τετύψομαι.

DE MEDIORVM.

Præſens, τύπτομαι

Imperfectum, ἐτυπτόμην.

Præteritum τέτυπα, *habet eandem figuratiuam, quam Aoriſtus ſecundus, & futurum ſecundum actiuum.*

Pluſquamp. ἐτετύπειν, *à præterito.*

Aoriſtus ά. ἐτυψάμην, à primo actiui ἔτυψα.

Aoriſt. β΄. ἐτυπόμην, à ſecundo actiui, ἔτυπον.

Futurum ά. τύψομαι, à futuro primo actiuo τύψω.

Futurum β΄. τυποῦμαι, à futuro ſecundo actiuo τυπῶ.

Notio.

Si pueri, quomodo tempora ex ſe formentur ac penultimas vocalium mutationes in Præteritis atq; Aoriſtis obſeruârint, nunquam errabunt, ſed facilimè quæuis verba inflectent.

Obſeruent quoq; penultimas ſeu vocales, ſeu diphthongos in indicatiuo, inuariatas perſiſtere in omni modo & participijs. Pro exemplo ſit Aoriſtus ſecundus ἔπιθον mutans ει præſentis in ι à πείθω.

	Actiua	*Paſsiua*	*Media.*
Indicat.	ἔπιθον	ἐπίθην	ἐπιθόμην
Imperat.	πίθε	πίθητι	πιθοῦ
Optati.	πίθοιμι	πιθείην	πιθοίμην
Coniunct.	πίθω	πιθῶ	πίθωμαι
Infinit.	πιθεῖν	πιθῆναι	πιθέσθαι
Particip.	πιθών	πιθείς	πιθόμενος.

Idem

Idem facies in omnibus coniugationibus & temporibus.

DE VERBIS CIRcumflexis.

Oriuntur hæc verba è ſexta barytonorum, propter concurſum immediatum duarum vocalium, quæ craſin pariunt, vt: ποιέω ποιῶ, βοάω βοῶ, χρυσόω χρυσῶ. *Et contrahuntur tantùm præſens ac imperfectum: reliqua omnia coniugantur vt verba barytona ſextæ coniugationis.*

Prima eſt verborum in έω, *quæ formant præteritum in* ηκα, *& futurum in* ήσω, *vt:* ποιέω πεποίηκα ποιήσω.

Secunda eſt verborum in άω, *& formant præteritum in* ηκα, *& futurum in* ήσω, *vt:* βοάω βεβόηκα βοήσω. *Hoc enim habent proprium hæ duæ coniugationes, vt* ε *&* α *characteriſticas in præterito & futuro in* η *mutent.*

Tertia eſt verborum in όω, *vt:* χρυσόω: *& conuertunt* ο *in* ω. *Præteritum formant in* ωκα, *& futurum in* ώσω, *vt:* χρυσόω κεχρύσωκα χρυσώσω.

Exceptio.

Pauca quædam ε α *&* ο *figuratiua breues inuariatas in vtroq; tempore retinent, vt:* τελέω τελέσω τετέλεκα, γελάω γελάσω γεγέλακα, ὀμόω ὀμόσω ὤμοκα. *Quædam etiam duplex habent futurum,* αἰνέω *laudo,* αἰνέσω, ήσω. *Sic* καλέω *voco,* κορέω *ſatio,* φορέω *fero:* φρονέω *ſapio,* ἀλοάω *verbere trituro,* ἀλοιάω *percutio,* άσω *&* ήσω.

Notio.

1. Quandocunq; autem verba tertiæ coniugationis habent nomen à quo deriuantur, præteritum & futurum habent ω *in penultima, in omni modo & participijs, vt:* χεὶρ χειρόω κεχείρωκα χειρώσω. *Sic à* κακὸς κακόω, ταπεινὸς ταπεινόω, στεφανὸς στεφανόω, ὀρθὸς ὀρθόω *faciunt. Si autem verbum nullum habet nomen, à quo formatur, tunc in dictis temporibus* ο *est penultima, vt.* ὀμόω, δηλόω, δηλόσω, *& non* δηλώσω.

2. Quædam quoq; in εω *&* άω, *futurum in* εύσω *&* αύσω *faciunt, vt:* πλέω, ῥέω, πνέω, πλεύσω. *Sic* κλαίω κλαύσω, καίω *vel* κάω καύσω.

CON-

CONIVGATIO VERBORVM CIRCVMFLEXOrum in illis temporibus quæ contrahuntur.

ACTIVVM PRAESENS.

	Sing.								Dual.					Plur.						
1	ποιέω	ῶ	έεις	εῖς	έει	εῖ	εε	εῖ			εο	οῦ		εε	εῖ		εου	οῦ	
2	βοάω	ῶ	άεις	ᾶς	άει	ᾶ	αε	ᾶ	τον	τον	άο	ῶ	μεν	αε	ᾶ	τε	αου	ῶ	σι
3	χρυσόω	ῶ	όεις	οῖς	όει	οῖ	όε	οῦ			όο	οῦ		όε	οῦ		όου	οῦ	

Imperfectum.

	Sing.								Dual.					Plur.				
1	ἐποίεον	ουν	εες	εις	εε	ει	εε	ει			εο	οῦ		εε	εῖ		εον	ουν.
2	ἐβόαον	ων	αες	ας	αε	α	αε	α	τον	την	αο	ῶ	μεν	αε	ᾶ	τε	αον	ων.
3	ἐχρύσοον	ουν	οες	ους	οε	ου	οε	ου			οο	οῦ		οε	οῦ		οον	ουν.

Perfectum. 1. πεποίηκα. 2 βεβόηκα. 3 κεχρύσωκα. *Aoristus* α ἐποίησα, ἐβόησα, ἐχρύσωσα. *Futurum*, ποιήσω, βοήσω, χρυσώσω, *in omni modo, ut verba barytona.*

IMPERATIVVS.

	Sing.		Dual.		Plural.	
1	ποίεε εἰ εέ εί	τω	εε ει	τον των	εε ει	τε τωσαν
2	βόαε α αέ ά		αε α		αε α	
3	χρύσοε ȣ οέ ȣ́		οε ȣ		οε ȣ	

OPTATIVVS

	Sing.			Dual.		Plur.				
1	ποιέοιμι οῖ	μι	έοις οῖς έοι οῖ	εοι οι	τον την	έοι οῖ		έοι οῖ		έοι οῖ
2	βοάοιμι ῷ		άοις ῷς άοι ῷ	αοι ῷ		άοι ῷ	μεν	άοι ῷ	τε	άοι ῷ εν
3	χρυσόοιμι οῖ		όοις οῖς όοι οῖ	οοι οι		όοι οῖ		όοι οῖ		όοι οῖ

SVB-

SVBIVNCTIVVS.

	Sing.			Dual.		Plural.					
1	ποιέω ῶ	έῃς ῇς	έῃ ῇ	έη ῆ		εω ῶ		εη ῆ		έω ῶ	
2	βοάω ῶ	άῃς ᾷς	άῃ ᾷ	αη ᾶ	τον τον	αω ῶ	μεν	άη ᾶ	πε	άω ῶ	σι
3	χρυσόω ῶ	όῃς οῖς	όῃ οῖ	οη ῶ		οω ῶ		οη ῶ		όω ῶ	

INFINITIVVS

1 ποιέειν εῖν. 2 βοάειν ᾷν. 3 χρυσόειν χρυσοῦν.

PARTICIPIA.

	Maſcul.				Fœm.				Neut.	
1	ποιέων	ῶν	έοντος	οῦντος	ποιέουσα	οῦσα	εούσης	ούσης	ποιέον	οῦν
2	βοάων	ῶν	άοντος	ῶντος	βοάουσα	ῶσα	αούσης	ώσης	βοάον	ῶν
3	χρυσόων	ῶν	όοντος	οῦντος	χρυσόουσα	οῦσα	οούσης	ούσης	χρυσόον	οῦν.

Aoriſtum ſecundum futurum ſecundum, & præteritum medium habent ea tantùm verba, quæ poſt contractionem in prima & ſecunda coniugatione deſinunt in ω impurum, vt: δȣπέω δȣπῶ, ἔδȣπον, δέδȣπα, δȣτῶ. Sic μυκάω.

Monoſyllaba contrahunt in ſecunda coniugatione, δρῶ à δράω ſic θλῶ & κλῶ, & in prima. Sed excipitur prima ſingularis, prima quoq; & tertia pluralis, πλέω πλέομεν πλέȣσι, non πλῶ πλȣ̃μεν πλȣ̃σι.

CONIVGATIO VERBI PASSIVI.

Præſens,

	Sing.					Dual.			Plural.		
1 ποιέομαι	ȣ̃	έῃ	ῇ	έε	εῖ	ȣ́	εῖ		ȣ́	εῖ	ȣ̃
2 βοάομαι	ῶ μαι	άῃ	ᾶ	άε	ᾶ ται	ώ μεθον	ᾶ	σθον	ώμεθα	ᾶσθε	ῶν ται.
3 χρυσόομαι	ȣ̃	όῃ	οῖ	όε	ȣ̃	ȣ́	ȣ̃		ȣ́	ȣ̃	ȣ̃

Imper-

Imperfectum.

	Sing.		Dual.			Plural.		
1	ἐποιεό-ού	έου οῦ έε εῖ	ού	εῖ		ού	εῖ	οῦν
2	ἐβοαό-ώμην	άου ῶ άε ᾶ το	ώμεθον	ᾶσθον	ᾶσθην	ώμεθα	ᾶσθε	ῶντο
3	ἐχρυσό-ού	όου οῦ όε οῦ	ού	οῦ		ού	οῦ	οῦν.

Perfectum.	Aoriſtus 1.	Futurum 1.	Futurum paulò poſt.
1 πεποίημαι	1 ἐποιήθην	1 ποιηθήσομαι	1 πεποιήσομαι
2 βεβόημαι	2 ἐβοήθην	2 βοηθήσομαι	2 βεβοήσομαι
3 κεχρύσωμαι	3 ἐχρυσώθην	3 χρυσωθήσομαι	3 κεχρυσώσομαι.

Omnia vt in verbis barytonis.

Si penultima præteriti actiui ſit breuis, interſerit præteritum paſſiuum σ, *vt:* τελέω τετέλεκα τετέλεσμαι. *Sunt tamen quæ abſq;* σ *proferuntur, vt:* ἐρόω ἤρωκα ἤρωμαι, δέω δέδεκα δέδεμαι, δράω δέδραμαι.

IMPERATIVVS.

Præſens.

	Sing.		Dual.		Plur.
1 ποίεου	οῦ εε εί	θω	εῖ	θον θων	θε θωσαν.
2 βόαου	ῶ αε ά		ᾶ		
3 χρύσοου	οῦ οε ού		οῦ		

OPTATIVVS

	Sing.					Dual.		Plural.					
1 ποιεοί-	οί	μην	οῖ	οῖ	το	οι	μεθον θον θην	οί	μεθα	οῖ	θε	οῖν	το
2 βοαοί-	ώ		ῷ	ο ῷ		ῷ		ῴ		ῷ		ῷν	
3 χρυσοοί	οί		οῖ	οῖ		οι		οί		οῖ		οῖν.	

Perfectum.

Perfectum.

	Sing.			Dual.			Plural.		
1	πεποιήμην	πεποίησο	οίητο	οιήμεθον	οίησθον	οιήσθην	οιήμεθα	οίησθε	οίηντο
2	βεβοήμην	οῆσο	οῆτο	οήμεθον	οῆσθον	οήσθην	οήμεθα	οῆσθε	οῆντο
3	κεχρυσώμην	υσῶσο	υσῶτο	υσώμεθον	υσῶσθην	υσῶσθην	υσώμεθα	υσῶσθε	υσῶντο

SVBIVNCTIVVS.

	Sing.						Dual.				Plural.				
1	ποιέω	ῶ		έῃ ῆ ῇ		ώ		ῆ			ώ		ῆ	ῶν	
2	βιάω	ῶ	μαι	άῃ ᾶ ᾷ	ται	ώ	μεθον	ᾶ	σθον	σθον	ώ	μεθα	ᾶ	σθε ῶν	ται
3	χρυσόω	ῶ		όῃ οῖ ῷ		ώ		ῶ			ώ		ῶ	ῶν	

Perfectum.

Perfectum.

	Sing.			Dual.	Plural.
1	πεποιῶμαι	πεποιῇ	πεποιῆται		
2	βεβοῶμαι	βεβοῇ	βεβοῆται	ώμεθον ῆσθον ῆσθον	ώμεθα ῆσθε ῶνται.
3	κεχρυσῶμαι	κεχρυσῇ	κεχρυσῆται		

Obſerua, verba circumflexa propria ac regularia præterita Optatiui ac Coniunctiui habere, vt in exemplis iam indicatum eſt.

INFINITIVVS PRAESENS.

1 ποιέεσθαι εῖσθαι 2 βοάεσθαι ᾶσθαι. 3 χρυσόεσθαι οῦσθαι.

Et perfectum 1 πεποιῆσθαι. 2 βεβοῆσθαι. 3 κεχρυσῶσθαι, *penultima circumflexa.*

PARTICIPIA.

1 ποιεό ού
2 βοαό ώ } μενος μένη μενον
3 χρυσοό ού

CON-

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-109958-p0128-6

CONIVGATIO VERbi medii.

Præſens & imperfectum eadem cum paſſiuis. Reſtant igitur tantùm primus aoriſtus & primum futurum. Supra autem iam dictum eſt, quando aoriſtus ſecundus, futurum ſecundum, & præteritum medium reperiantur.

Aoriſtus primus.

1 ἐποιησάμην. 2 ἐβοησάμην. 3 ἐχρυσωσάμην.

Futurum primum.

1 ποιήσομαι. 2 βοήσομαι. 3 χρυσώσομαι, *& ſic in reliquis modis & participiis, iuxta formulam* τύπτομαι.

Notio de verbis contractis.

1. *Ionicè* ει *diphthongus ſæpè in* εα *reſoluitur, vt:* ποιέαται *pro* ποιεῖαται. *Sic* ἐξαλέασθαι *apud Heſiodum,* οὕτως οὔτι πού ἐστι Διὸς νόον ἐξαλέασθαι.

2. *In verbis in* άω, *contractione facta* ω *poeticè in multis verbis vocalis, ſeu* α, *ſeu* ο, *ſeu alia quædam interponitur, & eſt eiuſdem quantitatis cum ſyllaba præcedente, vt:* πηδάω πηδῶ πηδόω, ὁράω ὁρῶ ὁρόω, ἀντιάων ἀντιῶν ἀντιόων, ἀντιάουσι

ἀντιῶσι

ἀντιῶσι ἀντιόωσι. Sic contractione facta in α, aliud crebro interponitur: γέλαε γέλα γελάα, ἀγορᾶεσθε ἀγορᾶσθε ἀγοράασθαι.

3. Fiunt ex contractis incontracta, vt: φιλέω, inde φίλω. Aoriſtus primus, ἔφιλα ἐφιλάμην, φίλαι, dilige, ὁ φιλάμενος, participium.

DE VERBIS IN MI.

Deducuntur à verbis ſextæ coniugationis in έω, άω, & όω & ύω, vt: θέω τίθημι, στέω ἵστημι, δόω δίδωμι, ζευγνύω ζεύγνυμι.

DE REDVPLICATIONE Primæ thematis.

Notio.

1. Tres primæ coniugationes repetunt primam thematis à quo fiunt, quarta nõ item. Repetitur autem prima conſonans, & aſſumitur iota breue, & vocatur reduplicatio propria, vt: δόω δίδωμι, θέω τίθημι. Si autem verbum inceperit vel à vocali, vt: ἕω ἵημι: aut à literis στ, vt: στέω ἵστημι, tantum ι præfigitur.

2. Præſens, imperfectum, & aoriſtus ſecundus peculiarem ſibi vendicant inflexionem: reliqua omnia conueniunt cum communi regula.

3. Præ-

3. *Præterito, medio, futuro ſecundo, & aoriſto ſecundo paſſiuo carent.*

CONIVGATIO VERBORVM *Actiuorum in μι per quatuor coniugationes.*

Præſens.

	Sing.		*Dual.*			*Plur.*		
1 τίθημι	η	η	ε					εῖ
2 ἵστημι	ἡ	ἡ	α					ᾶ
	ς	σι		τον	τον	μεν	τε	σι
3 δίδωμι	ω	ω	ο					οῦ
4 ζεύγνυμι	υ	υ	υ					ύου

Singularia penultimas producunt; dualia autem & pluralia eaſdem corripiunt.

Imperfectum.

	Sing.		*Dual.*			*Plur.*		
1 ἐτίθην	ης	η	ετον		έτην	εμεν	ετε	εσαν
2 ἵστην	ης	η	α					
3 ἐδίδων	ως	ω	ο	τον	την	μεν	τε	σαν
4 ἐζεύγνυν	υς	υ	υ					

Perfectum.

1. τέθεικα, *Bœtorum more, pro* τέθηκα, *à futuro* θήσω, *mutant enim Bœoti* η *in* ει.

2. ἕστηκα

2 ἕστακα pro ἕστηκα, à futuro στήσω, ad differentiam ἕστηκα præteriti medij, ab ἑστήκω.

3 δέδωκα.

Pluſquamperfectum.

1 ἐτεθείκειν. 2. ἑστάκειν. 3. ἐδεδώκειν.

Aoriſtus primus.

1 ἔθηκα 2 ἔστησα. 3 ἔδωκα.

Quinq; aoriſti præteriti characterem habent, ἔθηκα à τίθημι, ἔδωκα à δίδωμι, ἧκα ab ἵημι mitto, εἶπα & ἤνεγκα ex grauitonis.

Aoriſtus ſecundus ſimilis eſt imperfecto in omnibus, excepto quòd in plurali ac duali vocalem retinet longam: præter ἔθην ἔδων, & ἦν à verbo ἵημι mitto.

1 ἔθην. 2 ἔστην. 3 ἔδων.

IMPERATIVVS.

Præſens.

1 τίθετι	ε		
2 ἵσταθι	α		
3 δίδοθι	ο τω	τον των	τε τωσαν
4 ζεύγνυθι	υ		

Aoriſtus ſecundus ſimiliter coniugatur, niſi quod vocalem retinet longam præter iam dicta tria.

1 θὲς θέτω 2 στῆθι στήτω. 3 δὸς δότω.

Notio-

Notio.

1. *Verba quartæ coniugationis coniugantur tantum vſq; ad imperfectum, ſi triſyllaba fuerint, & carent futuro: ſi verò diſſyllaba fuerint & futurum habent & ſecundum aoriſtum, vt:* δῦμι δύσω ἔδυν.
2. *Carent quoq; optatiuo ac ſubiunctiuo.*

OPTATIVVS.

Præſens.

	Sing.	Dual.	Plural.
1	τιθείην		εῖ
2	ἱσταίην ης η	ητον ήτην	ημεν ητε ησαν & αῖεν
3	διδοίην		οῖ

Aoriſtus ſecundus, primam ſyllabam abijciens, ſimiliter coniugatur, vt:

1 θείην. 2 σταίην. 3 δοίην.

SVBIVNCTIVVS.

Præſens.

	Sing.			Dual.	Plur.
1	τιθῶ	ῇς	ῇ		ῆ
2	ἱστῶ	ᾷς	ᾷ	τον τον	ῶμεν ᾶτε σι
3	διδῶ	ῷς	ῷ		ῶ

Aoriſtus ſecundus ſimiliter. Obſerua tamen ab άω venientia, non α, ſed η habere.

1 θῶ θῇς θῇ.
2 στῶ στῇς στῇ.
3 δῶ δῷς δῷ.

INFINITIVVS.

Præſens Aoriſtus ſecundus.

Præſens	Aoriſtus ſecundus
1 τιθέναι	1 θεῖναι
2 ἱστάναι	2 στῆναι
3 διδόναι	3 δοῦναι.
4 ζευγνύναι.	

PARTICIPIA.

Præſens.

1 τιθεὶς	εῖσα	τὸ έν.
2 ἱστὰς	ᾶσα	τὸ άν.
3 διδοὺς	οῦσα	τὸ όν.
4 ζευγνὺς	ῦσα	τὸ νύν.

Aoriſtus ſecundus.

1 ὁ θεὶς	θεῖσα	θέν.
2 ὁ στὰς	ᾶσα	στάν.
3 ὁ δοὺς	δοῦσα	δόν.

Reliqua tempora, perfectum, plusquamperfectum, futurum primum, & aoriſtus primus, quia barytonorum legem in omnibus ſequuntur, formabis in actiuo & paſsiuo in reliquis modis, vt in indicatiuo oſtenſum eſt.

CON-

CONIVGATIO VERBORVM paſsiuorum in μι per quatuor coniugationes.

Præſens.

	Sing.	Dual.	Plur.
1	τίθεμαι		
2	ἵσταμαι σαι ται	μεθον σθον σθον	μεθα σθε νται
3	δίδομαι		
4	ζεύγνυμαι		

Imperfectum.

	Sing.	Dual.	Plur.
1	ἐτιθέμην		
2	ἱστάμην σο το	μεθον σθον σθην	μεθα σθε ντο
3	ἐδιδόμην		
4	ἐζευγνύμην		

Præteritum.

1 τέθειμαι 2 ἕσταμαι 3 δέδομαι

Plusquamperfectum.

1 ἐτεθείμην 2 ἑστάμην 3 ἐδεδόμην

Aoriſtus primus.

1 ἐτέθην 2 ἐστάθην 3 ἐδόθην

Futurum primum.

1 τεθήσομαι 2 σταθήσομαι 3 δοθήσομαι

Paulò pòſt futurum.

1 τεθείσομαι. 2 ἑστάσομαι. 3 δεδόσομαι.

Obſerua, penultimas præſentis, imperfecti præter τίθημαι, pluſquamperfecti, atq; Aoriſti primi, corripi.

IMPERATIVVS.

	S.		D.	P.
1	τίθεσο			
2	ἵστασο	σθω	σθον σθων	σθε σθωσαν.
3	δίδοσο			
4	ζεύγνυσο			

OPTATIVVS.

Præſens.

	Sing.	Dual.	Plural.
1	τιθεί		
2	ἱσταί μην ο το	μεθον σθον σθην	μεθα σθε ντο
3	διδοί		

Præteritum.

	Sing.		Dual.	Plural.
1	τεθεί	εἷ		
2	ἐσταί μην	αῖο το	μεθον σθον σθην	μεθα σθε ντο
3	δεδοί	οῖ		

SVBIVNCTIVVS.

Præſens.

1	τιθῶ	ῇ ῇ		
2	ἱστῶμαι	ᾷ ᾶ ται	ώμεθον σθον σθον	μεθα σθε ται
3	διδῶ	ῷ ῷ		

Perſe-

Perfectum.

1 τεθῶ ῇ ῇ	ῆσθον	ῆσθε
2 ἑστῶμαι ᾷ ᾷ ται	ώμεθον ᾶσθον	ώμεθα ᾶσθε ῶν
3 δεδῶ ῷ ῷ	ῶσθον	ῶσθε (ται

INFINITIVVS.

Præſens.

1 τίθεσθαι 2 ἵστασθαι.

3 δίδοσθαι 4 ζεύγνυσθαι.

PARTICIPIA.

Præſens.

1 τιθέμε

2 ἱστάμε νος νη νον.

3 διδόμε

4 ζευγνύμε

CONIVGATIO verbi Medii.

Præſens & imperfectum conueniunt cum paſsiuis.

Aoriſtus primus.

1 ἐθηκάμην, *parùm vſitatus.*

2 ἐστησάμην.

3 ἐδωκάμην, *parùm vſitatus.*

Futurum primum.

1 θήσομαι.

2 στήσομαι.

3 δώσομαι.

Reſtat nunc tantum indeſinitum ſecundum per omnes modos & coniugationes.

IN INDICATIVO.

	S.	D.	P.
1	ἐθέ		
2	ἐστέ μην σο το	μεθον σθον σθην	μεθα σθε ντο.
3	ἐδό		

IN IMPERATIVO.

	Sing.	Dual.	Plural.
1	θέ		
2	στέ σο σθω	σθον σθων	σθε σθωσαν.
3	δό		

IN OPTATIVO.

	Sing.	Dual.	Plural.
1	θεί		
2	στεί μην ο το	μεθον σθον σθην	μεθα σθε ντο
3	δοί		

IN SVBIVNCTIVO.

	Sing.	Dual.	Plur.
1	θῶ ῇ ῇ		
2	στῶ μαι ᾷ ᾷ ται	ώμεθον σθον σθον	μεθα σθε νται
3	δῶ ῷ ῷ		

IN INFINITIVO.

1 θέ	
2 στέ	σθαι.
3 δό	

PAR-

PARTICIPIA.

1 θέ
2 στέ μενος μένη μενον.
3 δό

NOTIO IN REDVPLICAtione verborum in μι Ionica.

1. *Verba in μι Ionicè per ε, non reduplicantur.* ἵστημι *communiter, Ionicè* ἔστημι. *vnde* ἔστασαν, *pro* ἵστασαν. *Sic* ἔσταθι, ἀφέσταθι. *Sic* θνάω θνῆμι, τέθνημι, τλάω τλῆμι τέτλημι *pro* τίθνημι, τίτλημι. *Vnde ſunt* τέθναθι, τέτλαθι. τεθνάναι, τετλάναι. *Infinitiuus* τεθνάναι *penultima correpta.* τεθνᾶναι *verò producta, præteritum Infinitiui eſt à* θνάω, θνήσω, τέθνηκα τέθναα, τεθναέναι *Ionicè & craſi Attica* τεθνᾶναι.

2. *Quarta coniugatio fit citra reduplicationem, vt:* ζεύγνυμι, ὀμόργνυμι, κεράννυμι. *Similiter & in alijs quibuſdam accidit,* δίζημι, ἄνημι, φίλημι, ἵλημι, φημὶ, γνῶμι.

DE NOMINIBVS verbalibus.

Formantur à præterito paſsiuo & medio.

A prima præteriti paſsiui fiunt in μα, μος *&* μων, *vt:* πέπραγμαι, τὸ πρᾶγμα, ἔψαλμαι, ὁ ψαλμὸς νενόημαι, νοήμων.

A ſecunda in ις *&* ια, *ſed ferè cum* εὐ *&* δυς, *vt*: πέπραξαι, ἡ πρᾶξις: κέκελσαι, ἀκελσία: τέταξαι, εὐταξία: πέπραξαι, δυσπραξία.

A tertia, in της, τος, ωρ, ηρ, τήριον, *&* τρον, *vt*: πεποίηται, ὁ ποιητής: ἤκουσται, ὁ ἀκουστός: κέχρισται, ὁ χριστὸς: κεκόσμηται κοσμήτωρ: κεχάρακται χαρακτὴρ: πέποται, τὸ ποτήριον: δεδίδακται, τὸ δίδακτρον. *Et in* εον *aduerbia, quæ tanquam gerundia ſunt, vt*: γέγραπται, γραπτέον, *ſcribendum, & per tria genera*, γραπτέος γραπτέα γραπτέον, *accentus in penultima.*

A præterito medio in ος *&* η, *vt*: τύπτω τέτυπα τύπος. λέγω λέλογα λόγος. τέμνω τέτομα τομὴ. ἐπιστέλλω ἐπέστολα ἐπιστολή.

ANOMALÆ VERBOrum aliquot in μι coniugationes.

εἰμὶ, τὸ ὑπάρχω, ſubſtantiuum.

INDICATIVVS.

Præſens.

εἰμὶ, εἷς καὶ εἶ, ἐστὶ, ἐστὸν ἐστόν. ἐσμὲν, *vel* εἰμὲν, ἐστὲ, εἰσί. *Ionicè* ἔασι, *& Doricè* ἐντί.

Im-

Imperfectum.

S. ἦν ἦς ἦ, *Atticè* ἔην, ἔης, ἔη.
D ἦτον ἤτην
P. ἦμεν ἦτε ἦσαν.

Perſonis in ς *Aeoles addunt* θα, *ut:* ἦσθα, ἔφησθα, εἴπησθα.

Pluſquamperfectum medium.

ἤμην ἦσο ἦτο.

Futurum.

S. ἔσομαι, ἔσῃ *&* ἔσεαι *&* ἔσσεαι, ἔσεται, *&* *per ſyncopen* ἔσται.
D. ἐσόμεθον ἔσεσθον ἔσεσθον
P. ἐσόμεθα ἔσεσθε ἔσονται.

IMPERATIVVS.

S. ἴσθι *vel* ἔσο ἔστω
D. ἔστον ἔστων
P. ἔστε ἔστωσαν.

OPTATIVVS.

S. εἴην εἴης εἴη
D. εἴητον εἰήτην
P. εἴημεν εἴητε εἴησαν.

Futurum.

S. ἐσοίμην ἔσοιο ἔσοιτο
D. ἐσοίμεθον ἔσοισθον ἐσοίσθην
P. ἐσοίμεθα ἔσοισθε ἔσοιντο.

CONIVNCTIVVS.

Præſens.

S. ἐὰν ὦ	ᾖς	ᾖ & ᾖσι, *Ionicè*
D.	ἦτον	ἦτον
P. ὦμεν	ἦτε	ὦσι.

INFINITIVVS.

Præſens.

εἶναι	*Communiter.*
ἔμεναι	*Atticè.*
ἔμμεναι	*Aeolicè.*
ἔμεν	*Ionicè.*
ἦμεν	*Doricè.*

PARTICIPIA.

Præſens.

ὁ ὢν ὄντος	ἡ οὖσα	τὸ ὄν.

Futurum.

ἐσόμενος	μένη	μενον.

De compoſita ab εἰμί.

ἔνεστιν, ἔξεστιν, συνέστιν, πρόσεστιν, μέτεστιν πάρεστιν, ἔπεστιν, περίεστιν ἄπεστιν.

De εἶμι, τὸ πορεύομαι, vado.

Præſens, εἶμι εἶς εἶ, ἴτον ἴτον, ἴμεν ἴτε ἴσι, *Ionicè* ἴασι, *inde compoſita*: προσίασι, εἰσίασι.

Imperfectum ᾔειν ᾔεις ᾔει, ἴτον ἴτην, ἴμεν ἴτε ἴσαν, *vel* ᾔισαν.

Perfe-

Perfectum, εἶκα, ἄχρηστον.

Præteritum medium, εἶα εἶας εἶε & ἦα ἦας ἦε: & *Ionicè, diphthongi ſolutione*, ἤια ἤιας ἤιε.

Pluſquamperfectum εἴκειν & *Atticè* ἤκειν.

Pluſquamperfectum medium, ἤειν ἤεις ἤει, ἤειτον ἠείτην, ἤειμεν ἤειτε ἤεισαν, *vel* ἤεσαν. *unde compoſita*, ἀνήειν, ἐξήειν, συνήειν, ἀνήεσαν, ἐξήεσαν.

Aoriſtus primus, εἶσα & *in tertia plurali* εἶσαν & ἦσαν ἤισαν.

Aoriſtus ſecundus, ἴον ἴες ἴε.

Aliqui tamen volunt carere aoriſtis & futuro: pro quo vtuntur præſenti: εἶμι εἶς εἶσι, *vt apud Heſiodum*: τῇδ' εἶς ἦσ' ἄν ἐγώ περ ἄγω, *huc ibis*.

IMPERATIVVS.

Præſens, ἴθι ἴτω, ἴτον ἴτων, ἴτε ἴτωσαν. *Pro* ἴθι *quoq;* εἶ *unde* ἔξει, δίει.

Optatiuo & ſubiunctiuo deficit.

INFINITIVVS.

Præſens ἴναι, & εἶναι, *unde* ἀπεῖναι, παρεῖναι, *per metatheſin ab* ἰέναι, *recepto infinitiuo, unde* ἀπιέναι, μετιέναι, προσιέναι.

PAR-

PARTICIPIVM.

ἰών *Tria præſentia hîc nota acuta: ἰών, κιών, & ἐών, ab ὤν τοῦ εἰμί.*

Da compoſita ab εἶμι vado.

σὺν	εἶμι	*congredior*
εἰς		*ingredior*
ἔξ		*egredior*
πρό		*progredior*
ἄν		*ſurſum vado.*
πρός		*accedo*
κάτ		*deſcendo*
δί		*digredior*
μέτ		*adſum*
ἔπ		*exequor*
περί		*obambulo*
ἀπ		*abeo.*

De ἵημι vado.

Præſens, ἵημι ἵης ἵησι.

Infinitiuus, ἱέναι.

MEDIVM.

Præſens, ἵεμαι ἵεσαι ἵεται.

Imperfectum, ἱέμην ἵεσο ἵετο, *&c.*

IMPERATIVVS.

Præſens, ἵεσο ἱέσθω, ἵεσθον ἱέσθων, ἵεσθε ἱέσθωσαν.

PAR-

PARTICIPIVM.

Præſens ὁ ἱέμενος, μένη, μενον. *Reliqua vſus neglexit.*

De ἵημι, τὸ πέμπω, mitto.

Coniugatur vt τίθημι.

Præſens ἵημι ἵης ἵησι, ἵετον ἵετον, ἵεμεν ἵετε ἱεῖσι.

Ionicè ἱέασι *vnde* ἱᾶσι ἐνιᾶσι.

Imperfectum, ἵην, *vt* ἐτίθην.

Perfectum εἷκα *vnde* εἱκὼς, ἀφεικώς. ἀφεικέναι.

Aoriſtus primus, ἧκα ἧκας ἧκε. *Sic* ἀφῆκα. πεφῆκα, *&* ἀνηκάμην *Aoriſtus medius.*

Aoriſtus ſecundus, ἧν ἧς ἧ, ἕτον ἕτην, ἕμεν ἕτε ἕσαν. *Mutat penultimam longam in duali & plurali in breuem, vt* : ἔθην *&* ἔθων.

IMPERATIVVS.

Præſens, ἵεθι ἱέτω.

Aoriſtus ſecundus, ἕς ἕτω, *vt* θὲς, *vnde compoſita* πρόες, ἄφες, κάθες.

Perfectum, εἷκε εἱκέτω.

OPTATIVVS.

Præſens, ἱείην, *&c.*

Perfect. εἵκοιμι, εἵκοις, εἵκοι, *ſicut* τεθείκοιμι.

Aori-

Aoriſtus ſecundus εἶλω.

SVBIVNCTIVVS.

Præſens ἐὰν ἱῶ ἱῇς ἱῇ.

Perfectum, ἐὰν εἵκω εἵκης εἵκῃ.

Aor. β'. ἐὰν ὧ ῇς ῇ, *& poeticè* ἕω ἕῃς ἕῃ, *& per epenthesin* εἵω εἵῃς εἵῃ. *unde* ἀφείω ἐφείω.

INFINITIVVS.

Præſens, ἱέναι.

Perfectum, εἱκέναι.

Aoriſt. β'. εἶναι *unde* ἀφεῖναι, καθεῖναι.

PARTICIPIVM.

Præſens, ὁ ἱεὶς ἱέντος, ἡ ἱεῖσα, τὸ ἱέν.

Perfectum, εἱκὼς εἱκότος. *unde* ἀφεικὼς, καθηκὼς, παρεικώς.

Aoriſt. ſecundus, ὁ εἷς ἕντος, ἡ εἷσα εἵσης, τὸ ἓν ἕντος, *unde* ἀφεὶς, ὑφεὶς, ὑφέντος ὑφέντες.

PASSIVVM ET MEDIVM.

Præſens, ἵεμαι ἵεσαι ἵεται.

Imperfectum, ἱέμην ἵεσο ἵετο, *ut* τίθεμαι.

Perfectum, εἷμαι εἷσαι εἷται, εἵμεθον εἷσθον εἷσθον, εἵμεθα, εἷσθε εἷνται. *unde compoſita* ἀφεῖνται ἀνεῖνται: *& Atticè* ἀφέωνται ἀνέωνται, *&* ἀφέωκα *pro* ἀφεῖκα.

Aoriſ-

Aoriſt. ά. paſſ. ἕθλω. *inde* ἀφέθλω *&* ἀφείθλω.

Aoriſt. ά. med. ἡκάμλω *unde* ἀνηκάμλω, προσηκάμλω.

Aoriſt. β´ *medius,* ἕμλω, ἕσο *&* ἕο *&* οὗ ἕτο.

IMPERATIVVS MED.

Præſens, ἵεσο, ἱέσθω.

Aoriſt. β´. ἕσο *&* ἕο *&* οὗ *unde* κάθου, πρόσου, πρόου.

OPTATIVVS.

Præſens, εἵμλω εἷο εἷτο.

Subiunctiuus, ἐὰν ὧμαι.

Infinitiuus, ἕσθαι.

Participium, ἕμενος.

ἵημι concupiſco.

Vſitatum eſt in paſſiuo præſenti, vt: ἵεμαι, ἵεσαι, *vt* τίθεμαι.

Imperfectum, ἱέμλω. *unde* ἐφίεμαι, *&* ἐφιέμλω.

De ἧμαι ſedeo.

Fit ab ἕω *per reduplicationem Ionicam ipſius* ε *pro* ι, ἐέω. *Inde in paſſiuo* ἔεμαι, *& craſi* εε *in* η, *fit* ἧμαι.

INDICATIVVS.

Præſens, ἧμαι ἧσαι ἧται, ἥμεθον ἧσθον, ἧσθον, ἥμεθα ἧσθε ἧνται, *Ionicè* ἕαται.

Imper-

Imperfectum, ἤμην ἦσο ἦτο *vel* ἦσο, ἤμεθον ἦσθον ἤσθην, ἤμεθα ἦσθε ἦντο. *Ionicè* ἕατο εἵατο & ἤατο, *unde* καθήατο.

IMPERATIVVS.

Præſens, ἦσο ἤσθω.

Participium, ἥμενος, νη, νον.

De κάθημαι, compoſito ex ἧμαι.

INDICATIVVS.

Præſens, κάθημαι κάθησαι, &c.

Imperfectum, ἐκαθήμην.

IMPERATIVVS.

κάθησο καθήσθω, *etiam* κάθου, *Ionicè* κάθηο, & *ſyſtole* κάθεο & *craſi* κάθου.

De κεῖμαι iaceo.

A κέω, *vel* κεέω, κέημι κέεμαι *per ſynæreſin* κεῖμαι.

INDICATIVVS.

Præſens κεῖμαι κεῖσαι κεῖται.

Imperfectum, ἐκείμην ἔκεισο ἔκειτο.

Futurum medium κείσομαι κείσῃ κείσεται.

Compoſita ſunt, ἀνάκειμαι, ἐπίκειμαι, διάκειμαι.

De ἴσημι, noſco.

ἴσημι

ἵστημι ἵστης ἵστησι, ἵστατον ἵστατον, ἵσταμεν, & ἵσμεν per ſyncopen, & Doricè ἴδμεν, ἵστατε & ἵστε, ἱστᾶσι.

Imperfectum, ἵστην ἵστης ἵστη, ἵστατον ἱστάτην, ἵσταμεν ἵστατε ἱστάσαν & ἵσταν.

IMPERATIVVS.

Præſens, ἵσταθι ἱστάτω, ἵστατον ἱστάτων, ἵστατε ἱστάτωσαν & per ſyncopen ἴσθι ἴστω, ἴστον ἴστων, ἴστε ἴστωσαν vel ἴστων.

MEDIVM.

Præſens, ἵσταμαι ἵστασαι ἵσταται, & τ interpoſito, ἵσταμαι ἵστασαι ἵσταται. unde ἐπίσταμαι ἐπίστασαι ἐπίσταται.

Imperfectum, ἐπιστάμην ἐπίστασο. Ionicè ἐπίστεο, & craſi ἐπίστω.

Futurum ἐπιστήσομαι.

De φημὶ loquor.

In μι diſſyllaba penultimam circumflectunt: γνόω γνῶμι, χέω χῆμι. Præter φημὶ, εἰμὶ.

INDICATIVVS.

Præſens φημὶ φῂς φησὶ, φατὸν φατὸν φαμὲν φατὲ φασὶ, Doricè φατὶ, vel φαντί.

 Imper-

Imperfectum, ἔφην ἔφης ἔφη, ἔφατον ἐφάτην, ἔφαμεν ἔφατε ἔφασαν *vel* ἔφαν.

Aoriſtus primus, ἔφησα.

Futurum, φήσω.

Aoriſtus ſecundus, ἔφην ἔφης ἔφη ἔφητον ἐφήτην, ἔφημεν ἔφητε ἔφησαν. (*Seruatur in hoc tempore longa penultima quã imperfectum corripit*) *& abiecto augmento* φῆν φῆς φῆ *& rurſum ablato* φ, ἦν ἦς ἦ, *frequens apud Homerum.*

INDICATIVVS MEDII.

Præſens, φαμαι φασαι φαται.

Imperfectum, *ſeu Aoriſt.* β'. ἐφάμην ἔφασο ἔφατο.

Infinitiuus, φάναι, *acuta penultima, vt differat à* φᾶναι, *Aoriſto primo à* φαίνω.

ANNOTATIONES PAVCAE.

1. *Attici augmentum ſyllabicum vertunt in temporale, vt*: λείβω λέληφα εἴληφα, μείρω μείρομαι μέμαρμαι εἵμαρμαι, *vnde participium* εἱμαρμένος, ἡ εἱμαρμένη *Latinis fatum eſt.*

2. *Inceptis ab* ο *&* ω, *ijdem præfigunt in*

præte-

præterito & imperfecto ε, ut: ὁράω ὥρακα, ἑώρακα, in imperfecto ἑώρων, ὤθω ὦσμαι ἔωσμαι. Sortitur autem ε augmentum Atticum ſpiritum præſentis. Sic ἔθω præteritum medium ἔθα ἔωθα, & per epentheſin εἴωθα εἰώθειν.

3\. *Idem augmentum præſigunt poetæ Aoriſtis ſeu à vocali, ſeu diphthongo incipientibus, ut: ἔειπα, ἔηκα, ἐωσάμην, dixi, miſi, impuli.*

4\. *Quatuor Atticè in ſecunda præſentis finiunt in ει: βούλομαι βούλει, οἴομαι οἴει, ὄψομαι ὄψει, ἔσομαι ἔσει, per craſin ει.*

5\. *Quartæ coniugationis polyſyllabum futurum in ισω σ tollendo circumflectunt Attici, ut: νομίζω νομίσω νομιῶ. Et medium: βαδίζομαι βαδίσομαι βαδιοῦμαι.*

6\. *Iones in præteritis ſubtrahunt κ, & penultimam corripiunt: à γάω γέγηκα faciunt γέγαα, & in participiis à γεγηκώς, fit γεγαώς γεγαότος, ἡ γεγαυῖα τῆς γεγαυίας, τὸ γεγαὸς τοῦ γεγαότος, & per craſin Atticam, ὁ γεγώς, τοῦ γεγῶτος, ἡ γεγῶσα τῆς γεγώσης, τὸ γεγὸς τοῦ γεγῶτος.*

7\. *Iidem auferunt augmenta omnia in omnibus, quæ augentur temporibus, τύπτε*

pro ἔτυπτε. *Sic quoq; in aoriſtis ſæpè primam thematis repetunt :* κεχάροντο *pro* ἐχάροντο, *gauiſi ſunt.* λελαβέσθαι, *pro* λαβέσθαι, *apprehendiſſe.*

8. *Iones cum poetis formant imperfectum & vtrunq; Aoriſtum ex ſecunda perſona communi, addito* κον, κες, κε : ἔτυπτον ἔτυπτες. *Communiter,* τύπτεσκον, κες, κε. *Sic* τύψασκον, τύπεσκον. *ab* ἔτυψα ἔτυπον, *in toto ſingulari, & tertia plurali, quæ primæ ſingulari ſimilis exiſtit. In circumflexis autem ſubiunctiuam vocalem tollunt, & in* μι, *longam in ſuam breuem commutant :* ἐποίεις ποίεσκον, ἐχρύσους χρύσοσκον, ἔστης στάσκον, ἔθης θέσκον.

9 *Bœoti in vtroq; Aoriſto paſſiuo, præterito imperfecto , & Aoriſto ſecundo verborum in* μι *tertias plurales ex propriis ſingularibus formant, longis in ſuas breues conuerſis, vt :* ἐτύφθην ἐτύφθεν, ἐτύπην ἐτύπεν ἵστην ἵσταν, ἔστην ἔσταν.

10. *Penultima Aoriſti primi paſſiui eadem cum perfecto, vt :* πεποίημαι ἐποιήθην. *Excipe* εὑρέω εὕρημαι εὑρέθην, κλίνω κέκλιμαι ἐκλίνθην *poeticè ,* πνύω πέπνυμαι ἐπνύνθην

θην, μνάω μέμνημαι ἐμνήσθην, ῥόομαι ἔῤῥωμαι ἐῤῥώσθην. Contra ἐσώθην perdit σ, à σέσωσμαι præterito verbi σώζω, ῥέω, ἔῤῥημαι ἐῤῥέθην vel ἐῤῥήθην, ἐπήνημαι ἐπηνέθην. Sic compoſita ab αἱρῶ ἥρημαι ἡρέθην, καθήρημαι καθηρέθην, ἀφήρημαι ἀφηρέθην, ἐγνώσθην à γνόω, ἔγνωκα ἔγνωσμαι.

11. Iones tertijs ſubiunctiui addunt σι: vt: ἔλθῃσι, λάβῃσι, λέγῃσι: pro ἔλθῃ, λάβῃ, λέγῃ.

12 Dores, Iones atq; Attici ex communibus infinitiuis proprios faciunt, ante ν με ſyllaba inſerta, ac ſubtracta ſubiunctiua, ſi qua adeſt, & addita ναι, vt: τύπτειν τυπτέμεναι & τυπτέμεν, χρυσοῦν χρυσόμεναι χρυσόμεν, εἶναι ἔμμεναι & ἔμεναι ἔμεν Sic faciunt in omnibus infinitiui temporibus.

13. Iones vtuntur infinitiuo pro imperatiuo, vt: καὶ δόμεν ὅσκεν δῷ, καὶ μὴ δόμεν ὅσκεν μὴ δῷ, apud Heſiodum, vbi plura ſimilia.

14 Ionum proprium eſt expungere conſonantes, & ſoluere diphthongos, vt: τύπτεται communiter τύπτεαι Ionicè. Sic pro

λείβῃ ſecunda perſona à λείβομαι, dicunt λείβεαι, ſolutione ῃ in εαι. Sic τύπτεο pro τύπτου, &c.

15. Iidem tertias plurales præteriti & plusquamperfecti faciunt ex tertijs ſingularibus, ante ται vel το vocali α inſerta, & tenui in aſpiratam commutata, ut: τέτυπται τετύφαται, σ verò in characteriſticam præteriti medij, ut: πέφρασται, πεφράδαται, & vocali longa ſeu diphthongo correpta, πεποίηται πεποιέαται, τέθηται τεθέαται. Sed in Optatiuo ſolum α ante το inſerunt, ut: τύπτοιτο τυπτοίατο, pro τύπτοιντο.

16. Dores verba in ζω reſoluunt in σδω, pro συρίζω συρίσδω facientes. Futura quoq; circumflectunt pro λέξω, λεξῶ ſcribentes. Eadem quoq; futura à verbis triſyllabis in ζω per ξω faciunt καθίξω pro καθίσω, verbi καθίζω. Exempla multa ſunt apud Theocritum. αεις quoq; præſentis, & αες imperfecti ſecundæ contractorum contrahunt in η ſine iota ſubſcripto, pro γελάεις γελῆς, ἐγέλαες ἐγέλης, & γελάειν γελῆν facientes.

Iidem tertiam pluralem per οντι formant, ut: pro τύπτουσι τύπτοντι: pro νικῶσι,

verbi

verbi νικάω, νικάντι & infinitiuum per εν, pro τύπτειν τύπτεν & primæ plurali paſſiuæ interponunt σ, pro τυπτόμεθα τυπτόμεσθα dicentes.

17. Aeoles futurum primum & Aor. ά. quintæ coniugationis in σω & σα, formant, ἀ ψάλλω ψάλσω ἔψαλσα facientes pro ψαλῶ ἔψηλα.

18. ει in verbis in έω reſoluitur in infinitiuo ſæpè in εα, ποιέαϑαι pro ποιεῖαϑαι Ionicè. Exempla ſunt apud Homerum & Heſiodum.

19. Vſitatum quoq; eſt poetis in verbis ſecundæ contractorum in αω facta contractione in ω ο interponere per epentheſin, vt: pro ζῶσι ἀ ζάω, ζόωσι. Sic pro ζῶντος ζόωντος, & pro ζῶντες ζόωντες.

IN NOMINA OBSERVATIONES.

1. Primæ & ſecundæ declinationis caſuum variationes ex exemplis melius diſcuntur:

Genit. ſing.	Plural. 1.	Plur. 2.
αἰνείε	αἰνειῶν	ἡμερῶν Com.
αἰνεία	αἰνειᾶν	ἡμερᾶν Dor.

αἰνείαο αἰνειάων ἡμεράων Aeol. B. αἰνείεω, & αἰνειέων ἡμερέων Ionicè αἰνείω poeticè.

2. Dores η in α, Iones verò α in η in omnibus partibus orationis, cuiuſcunq; numeri, caſus & perſonæ fuerint, ſemper mutant, vt: τιμὴ τιμὰ, αἰνείας αἰνείης.

3. Iones in accuſatiuo primæ declinationis η, ν abiecta, ſæpe in εα reſoluunt, vt: ξέρξην ξέρξεα, αἰνείην αἰνείεα.

4. Vocatiuus primæ poeticè frequentiſſimè ponitur pro nominatiuo, vt: μητιέτα Ζεὺς, pro μητιέτης.

5. In tertia declinatione, λόγοιο pro λόγου Ion. & λόγω Dor. ſic λόγως & λόγος pro λόγους, Dor. & λόγοιϊν pro λόγοιν Ion.

6. Dores, Attici & Iones, datiuis pluralibus in ς terminatis, addunt ι vocalem, vt: λόγοισι, μούσαισι, pro λόγοις, μούσαις. Conuertuntq; Ion. αις in ῃς, μούσῃς μούσῃσι, ἀτρείδῃς ἀτρείδῃσι.

7. Nomina etiam & pronomina recipiunt paragogen φι, & fiunt indeclinabilia, cuiuſq; caſus & generis, vt: βία, βίηφι, στρατὸς στρατόφι. αὐτὸς αὐτόφι. Et metaplaſmum quædam patiuntur, ὑσμίνι, pro

ὑσμίνῃ

ὑσμίνῃ κλαδὶ pro κλάδῳ, ἀστράσι pro ἄστροις
Sic & quadam apocopen, γλῆν pro γλήνην.
γλάφυ pro γλάφυρον, σκέπα pro σκέπα-
σμα, δῶ pro δῶμα.

8. Iones formant datiuum pluralem à
genitiuo ſingulari ος in ες conuerſo & ad-
dito σι, ut: ὁ αἴας τοῦ αἴαντος τοῖς αἰάντεσσι:
τὸ σῶμα σώματος σωμάτεσσι, pro σώμασι.
9 Dores diphthongum ου non ex craſi fa-
ctam in ω mutant, ut: σόφω pro σόφου, μῶ-
σα pro μοῦσα. Ex craſi autem ortam in ευ
in verbis & nominibus & participijs, ut:
ποιεῦνται, δημοσθένευς, ποιεῦσα pro ποιοῦνται, δη-
μοσθένους, ποιοῦσα. Et in futuris primis me-
dijs, quæ circumflectunt, τυψοῦμαι & τυ-
ψεῦμαι pro τύψομαι. In participijs autem
fœmininis barytonis ου in οι mutant, ut
τύπτοισα pro τύπτουσα. Aoriſtis verò primis
maſculinis addunt iota pro τύψας τύψαις
facientes. Exempla ſæpè ſunt apud Pin-
darum. ω quoque in multis in α mutant,
πρᾶτος pro πρῶτος, γελᾶσι pro γελῶσι fa-
cientes, verbi γελάω.

PRONOMINVM
Dialecti.

Ἐγὼ, Ego.

	N.	G.	D.	A.	
	ἐγώ	ἐμȣ̃	ἐμοὶ	ἐμέ	Communit.
		μȣ̃	μοὶ	μὲ	per aphær.
	ἔγωγε	ἐμέοθεν	ἔμοιγε		Atticè.
	ἔγων κ)	ἐμεῦ μεῦ	ἐμὶν		Doricè.
	ἐγώνη	ἐμέο			Ionicè.
		ἐμεῖο			
		ἔμειο			
Dual.	νῶ			νῷν	
	ἄμμε			ἄμμε	Doricè
Plural.	ἡμεῖς	ἡμῶν	ἡμῖν	ἡμᾶς	Com.
	ἡμέες	ἡμέων		ἡμέας	Ion.
		ἡμείων			
	ἅμες	ἁμῶν	ἁμῖν	ἁμᾶς	Dor.
	ἄμμες	ἀμμέ (ων	ἄμμιν	ἄμμας	Aeol.
			ἧμιν		Atticè
			ἡμίν..		Poeticè.

Σὺ Tu.

	N.	G.	D.	A.	
Sing.	σὺ	σȣ̃	σοὶ	σὲ	Commun.
	τὺ	σεῦ	τοὶ	τὲ	Doricè.
	τυνη	τοῦ		τὸ	
		σέο			Ionicè
		σεῖο			
		σέοθεν		τὶν	Atticè
		σέθεν		τεΐν	poet. Du.

N.G.

	N.	G.	D.	A.	
Dual.	σφῶ			σφῶν	*Com.*
	ὕμμε			ὕμμε	*Dor.*
Plural.	ὑμεῖς	ὑμῶν	ὑμῖν	ὑμᾶς	*Com.*
	ὑμέες	ὑμέων		ὑμέας	*Ion.*
		ὑμείων			
	ὕμες		ὑμὶν.		*Doricè.*
	ὕμμες	ὑμμέων	ὕμμιν	ὕμμας	*Aeolicè*
			ὕμιν		*Poeticè.*

Pronomen ὃς Sui.

Sing.	ὃς	οὗ	οἷ *vel* ἑοῖ,	ἓ	*Commun.*
		ἕο			*Ionicè*
		ἕοθεν		μὶν	*Atticè*
		ἕθεν			
		εὗ		νίν	*Doricè.*
Dual.	σφωὲ ϗ σφὲ		σφωΐν ϗ σφὶν		
Plur.	σφεῖς	σφῶν	σφισὶ	σφᾶς	*Comm.*
	σφέες	σφέων	σφὶν	σφέας	*Ionicè*
	σφὲς	σφείων	σφῖν	σφὲ.	*Doricè.*

Masc.	*Fœm.*	*Neut.*
σὸς	σὴ	σὸν.
τεὸς	τεὴ	τεὸν
ὃς	ἣ	ὃν
ἑὸς	ἑὴ	ἑὸν

τῆνος *pro* ἐκεῖνος *Doricè. In Pharmaceutria Theocriti*, ἶυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.

DE

DE ADVERBIO.

1. *A genitiuo plurali adiectiuorum fi-unt qualitatis aduerbia, hoc pacto:* τῶν ἀλη-θῶν, *ν in ς mutato* ἀληθῶς, σοφῶν σοφῶς, καλῶν καλῶς, τῶν ἡδέων *ab* ἡδὺς ἡδέως.

2. *In* θι *&* σι *in loco ſignificant, ut:* οὐρα-νόθι *in cælo,* ἀθήνησι *Athenis. In* σε δε ζε *ad locum,* ἀγρόσε ἀγρόνδε, *ad agrum,* νορ-θουσίαζε *Northuſiam verſus.*

In θεν *&* θε *de loco:* οὐρανόθεν *è cælo. Re-liquas aduerbiorum ſignificationes uſu & lectione melius diſces.*

3. *Aduerbia comparantur hoc pacto:* σο-φῶς σοφώτερον σοφώτατον, ἡδέως ἥδιον ἥδιστον. σωφρόνως σωφρονέστερον σωφρονέστατον, *&c.*

ALIQVOT SYNTAXEON praecipuarum notiones.

1 *Vbi nos ablatiuo, ibi Græci plerunq; ge-nitiuo vtuntur, vt:* ἐμοῦ διδάσκοντος οὐ μανθάνεις. *Postulant autem genitiuum comparatiuus cum ſuperlatiuo, vt:* λου-θέρος θεοσεβέστερος τῶν μοναχῶν. Φιλίππος ὁ μελάγχθων ἐπιστημονέστατος ἁπα-πάντων.

2 *Eundem caſum habent,* ἄξιος, ἀνάξι-ος, ἄπειρος, *& multa nomina ſimilia,*

item

item verba ſenſuum & affectuum, cum multis alijs.

3 Adiectiua compoſita à σὺν & ὁμοῦ, datiuo gaudent, ut: σωύτροφος ἐμοὶ, ὁμόψυχος ἐμοί. Item paſſiuè accepta, ἄγνωστον τοῖς πολλοῖς, ἐπεποίηται μοὶ pro ὑπ' ἐμοῦ. Sic verba ſequendi, item inſtrumenti, ἀπέκτεινε τῷ ξίφει & multa alia.

4. Accuſatiuum admittunt quæuis adiectiua & verba, ſi intelligas κατὰ, ut: πατρίδα σωφρονῶς, εἶδος μεγαλοπρεπὴς, ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν, pro κατὰ τὸ ἐμοῦ φρονεῖν. ad Philip. 4. Item quoduis verbum nominis ab eo deducti, ut: δουλεύω δουλείαν. Sic & alia quædam.

5. Neutra pluralia frequentiùs iunguntur verbis ſingularibus Atticè, ut: ζῶα τρέχει pro τρέχουσι. κυνάρια ἐσθίει, pro ἐσθίουσι.

6. Subſtantiua ſunt: εἰμὶ, ὑπάρχω, τυγχάνω, & iunguntur cum nominatiuo, ut: ἐστὶ, τυγχάνει, ὑπάρχει σοφός. Habet autem τυγχάνω & utrinque nominatiuum; & postponitur ipſi eleganter participium ὢν, ut: γρηγόριος τυγχάνει ὢν θεόλογος.

7 Paſſiua exigunt genitiuum cum præpoſi-

poſitione ὑπὸ, παρὰ, & πρὸς ut: τύπτομαι ὑπό σου.

8. Infinitiuus conſtruitur cū altero verbo quando poteſt reſolui per ἵνα, ut: διδάσκω σε χριστὸν φιλεῖν. Quandoq; maioris declarationis gratia additur ὡς vel ὥστε vel articulus genitiuus deficiente ἕνεκα: vel præpoſitio cum articulo, ut: παρακαλῶ σε ὥστε τυχεῖν, vel τοῦ τυχεῖν vel ἐφ᾽ ᾧ τυχεῖν τιμῆς καὶ δόξης, Hortor te, ut aſſequaris honorem & gloriam. Duplicatur etiam quandoq; infinitiuus, ut: ὁρῶ σε μελετᾷν πλουτεῖν.

9. Adminiculo præpoſitionum & articulorum Græci ex infinitiuo gerundia & ſupina quibus aliàs carent, facere ſolent.

In DI: καὶ εἰσῆλθε τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς, cauſa manendi.

In DO: ἐν τῷ σπουδάζειν προκόπτομεν: Studendo proficimus.

In DVM, & ſupinum primum, ἔρχομαι πρὸς τὸ παρακαλεῖν, Vado ad orandum, vel oratum.

Supinum poſterius, αἰσχρὸν ποιεῖν, turpe factu, καλὸν λέγειν, honeſtum dictu.

10. Infinitiui ſumuntur etiam pro quouis caſu præpoſito articulo.

Pro

Pro nominatiuo: τὸ μὴ φρονεῖν ἀνώδυνον κακόν.

Pro Genitiuo: τοῦ πάντα εἰδέναι οὐδὲν γλυκύτερον.

Pro Datiuo: τῷ φιλοσοφεῖν ἐναντιοῦται ἡ ἀφροδίτη.

Pro Accuſatiuo: τὸ ἀσεβεῖν τῷ τυράννῳ οὐ ῥᾴδιον εἶναι λέγομεν.

11 *Participia ponuntur pro infinitiuo eleganter cum verbis perſeuerandi, deſiſtendi, & animi affectionem ſignificantibus, vt:* ἀγαπῶν μὲ διατέλει, οὐ παύσομαι φιλῶν, μέμνημαι ἰδών, *pro* ἰδεῖν.

12. *Præpoſitiones monoſyllabæ ſunt ſex,* ἐν, εἰς *vel* ἐς, ἐκ *vel* ἐξ, πρὸ πρὸς, σὺν, *& Atticè* ξὺν. *Diſſyllabæ duodecim,* ἀνὰ, κατὰ, διὰ, μετὰ, παρὰ, ἀντὶ, ἐπὶ, περὶ, ἀμφὶ, ἀπὸ, ὑπὸ, ὑπὲρ. *& iungunt ſibi Genitiuum, Datiuum, & Accuſatiuum.*

Monoſyllabæ.

ἐν *Datiuo gaudet:* ἐν οἴκῳ.

εἰς *&* ἐς *Accuſatiuo:* εἰς ὕδωρ *in aquã.*

ἐξ *ſequente vocali,* ἐκ *verò conſonante, Genitiuo ſolo:* ἐξ ἀπραξίας πράγματα.

Σὺν *&* ξὺν, *Atticè, datiuo:* σὺν θεῷ.

πρὸς *genitiuo:* πρὸς θεοῦ ἀγαθὰ, *à Deo bona*

bona veniunt. Acc. πρὸς τὸ δικαστήριον ad tribunal.

πρὸ genitiuo: πρὸ θυρῶν, præ foribus.

Diſſyllabæ.

παρὰ Genitiuo: παρὰ κυρίου βοήθεια, à Domino auxilium. Datiuo: παρὰ κυρίῳ, apud Dominum. Accuſatiuo: παρὰ σὲ ἔρχομαι, ad te vado.

ἀνὰ Accuſat: ἀνὰ στρατὸν per exercitum.

διὰ Genit: διὰ βίου per omnem vitam.

Accuſat. διὰ φόβον, πλοῦτον, propter timorem, opes.

κατὰ Genitiuo: κατὰ χριστιανῶν, contra Chriſtianos, κατὰ νώτου, à tergo, κατὰ πετρῶν σπείρειν, ſupra petras ſeminare. Accuſatiuo: κατὰ τύπον ſecundum formam.

μετὰ Genitiuo: μετὰ φίλων, cum amicis. Accuſatiuo: μετὰ τὸν πόλεμον, poſt bellum.

ἀντὶ Genitiuo: ἀντὶ ἀγαθῶν κακὰ, pro bonis mala.

περὶ Genitiuo: περὶ θεοῦ, de Deo. Accuſatiuo circa locum, cauſam tempusq; ſignificat: περὶ αὐτὸν, circa ſe: περὶ τείχη, circũ muros. περὶ ὥραν ἕκτην, circa horam ſextam

ἐπὶ Genitiuo: βοῦς ἐπὶ γλώττης, Bos in lingua. ἐπὶ καθέδρας μωσέως, ſuper cathedram Moſi. Datiuo: ἐπὶ τούτοις, propter hæc

&

& poſt hæc. ἐπὶ θεῷ in Deo. Accuſatiuo: ἐπὶ παιδαγωγὸν ad pædagogum. ἐπὶ τοῦτο propterea.

ἀμφὶ. Genitiuo: ἀμφὶ ἀστέρων γράφει de ſideribus ſcribit.

ἀπὸ Genitiuo: ἀπὸ θεῶν ἄρχεσθαι, à dijs auſpicari, ἀπὸ γενεᾶς à prima ætate, ἀπὸ πατρίδος, à patria.

ὑπὸ Genitiuo : ὑπὸ κόλπου, ſub ſinu. ὑπὸ αἰδοῦς præ pudore. Datiuo : ὑπὸ δένδρῳ, ſub arbore. Accuſatiuo : ὑπὸ γῆν ſubter terram.

ὑπὲρ Genitiuo: ὑπὲρ ὑμῶν pro vobis, ὑπὲρ σκιᾶς de vmbra rixari. ὑπὲρ κεφαλῆς ſupra caput. Accuſatiuo : ὑπὲρ ἄνθρωπον, ſupra hominem.

Præpoſitiones tralato accentu fiunt verba, vt: πάρα pro πάρεστι, ἔνι pro ἔνεστι, ἔπι pro ἔπεστι.

13. Aduerbium veſtitum articulo vim habet nominis adiectiui, vt: ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί : Ego è ſupernis ſum, vos ab inferis eſtis : Iohan. 4. Sic adiectiua neutra non rarò aduerbiaſcunt in vtroq; numero : ὀξὺ γράφεις, pro ὀξέως, καλὰ ἐβούλευσα pro καλῶς.

REGVLÆ SPECIALES de accentibus.

1. *Nominatiuus primæ declinationis habet penultimam acutam, vt:* αἰνείας. *Excipiuntur in* της *verbalia à contractis acuta, vt* ποιητής. *Et quædam ab incontractis* δικαστὴς, κριτής.

2. *Subſtantiua in* εια *formata ab adiectiuis in* ης *antepenultima, ſed à verbis in* εύω *in penultima acuuntur, vt:* ἀσθενὴς ἀσθένεια, πρεσβεύω, πρεσβεία.

3. *In* κὸς, ρὸς, λος, *&* ης *adiectiua primæ contractorum, & in* η *verbalia ſubſtantiua acuuntur in vltima:* κακὸς, ἀνθηρὸς, καλὸς, ἀληθὴς, γραφή. *Sic* ἡ κακὴ, τὸ κακόν. *Fæminina enim ac neutra habent tonum ſuorum maſculinorum. Acutus familiaris quoq; deriuatorum eſt:* θεὸς *à* θεάω, λογισμὸς *à* λογίζομαι.

4. *Subſtantiua in* ειον *circumflectunt penultimam:* ξενοδοχεῖον.

5. *Diſſyllaba ſubſtantiua in penultima; adiectiua verò plerunq; in vltima accentuantur, vt:* λόγος δεινός.

6. *Nomina à* κτείνω *&* τρέφω *ſi actiuè capiuntur, acuunt penultimam: paſſiuè,*

antepenultimam: λυκοκτόνος λυκόκτονος, λαοτρόφος λαότροφος. Sic à πολῶ cum præpoſitione compoſita antepenacuuntur: πρόπολος, ἀμφίπολος. cum alia autem orationis parte penacuuntur, ut: ἀνδροπόλος, θυηπόλος. Sic quoq; à præteritis medijs compoſita ferè omnia, ἀστρόλογος, βιβλιοφόρος, παμφάγος.

7. Acuuntur in ultima etiam hæc ſequentia.

Nomina in ων comprehenſiua, ut: περιστερεών.

In ηρ, ut: πατὴρ, σωτήρ. Excipe μήτηρ, δημήτηρ, θυγάτηρ.

In ας inflexa per δ: δεκὰς, μονὰς, λαμπὰς λαμπάδος.

Patronymica in ας & ις: ἰλιὰς, πριαμίς.

In ις formata à nominibus tertiæ declinationis, ut: δμῶος δμωὶς, αἰχμάλωτος αἰχμαλωτὶς.

In υς ſubſtantiua, per δ declinata, vel quorum penultima longa: χλαμὺς χλαμύδος, πληθὺς πληθύος.

Omnia adiectiua in ύς: βραχὺς, ἡδύς.

In ης adiectiua ἀσθενής. Excipe plenitudinem ſignificantia, ut: πηλώδης, & compoſita quædam: εὐμήκης, παμμεγέθης.

In εὺς tertiæ contractorum: ἀχιλλεὺς, βασιλεὺς, ὀδυσσεύς.

In ὼ & ὼς fœminina quartæ contractorum, λητὼ, αἰδώς.

8 *Nomina in* της *fœminina acuunt penultimam*: φιλότης. *Excipe* βραδυτὴς, ἀνδροτὴς, ταχυτὴς *&* δηιοτης.

9 ἰχθῦς, ὀσφῦς, διονῦς, ὀφρῦς *& omnia monoſyllaba in* υς, *qualia ſunt*, μῦς, σῦς *circumflectuntur.*

DE OBLIQVIS.

10 *Quorum nominatiui acuti ſunt, eorum vltimas in omnibus genitiuis ac datiuis, in omni numero ac genere inflectes, vt*: κακὸς, κακοῦ, κακῷ, κακοῖν, κακῶν, κακοῖς. *Sic facies in fœminino & neutro.*

11 *Monoſyllabæ acutæ in obliquis ſingularibus poſteriorem acuunt, ſed in duali ac plurali genitiuo circumflectunt, vt*: φρὴν, τοῦ φρενὸς, τῇ φρενὶ, τοῖν φρενοῖν, τῶν φρενῶν.

12 *Genitiuus pluralis primæ & ſecundæ declinationis circumflectitur*: τῶν αἰνειῶν, τιμῶν. *Excipe adiectiua, quæ habent tonū genitiui ſui maſculini tertiæ declinationis*: ὁ ἅγιος, τῶν ἁγίων, ἡ ἅγια, τῶν ἁγίων.

Notio.

Notio.

Si maſculinum adiectiuum quintæ fuerit declinationis, genitiuus fœmininus circumflectitur iuxta regulam, vt: ὁ ἡδὺς, τῶν ἡδέων, ἡ ἡδεῖα, τῶν ἡδειῶν. ὁ μέλας, ἡ μέλαινα, τῶν μελαινῶν. ὁ τύψων, ἡ τύψουσα τῶν τυψουσῶν. *Si verò tertiæ, genitiuus fœmininus penacuitur, vt à* τυπτομένη *maſculini* τυπτόμενος, *fit* τυπτομένων, *non* τυπτομενῶν.

13 *Quædam à communi regula omninò recedunt, quæ vſu atq; lectione obſeruandæ ſunt:* χρύσεος, *contractè* χρυσοῦς *pro* χρύσους. *Sic* ἡ μία, τῆς μιᾶς, γυνὴ, τῆς γυναικὸς, τῇ γυναικὶ, τὴν γυναῖκα. *Sic* ἡ θυγάτηρ, μήτηρ, τῆς θυγατέρος, μητέρος.

14. *Si vltima vocalis in nominibus per apoſtrophum abiecta, ſupra ſe tonum acutum habuerit, ad præcedentem transfertur, vt:* δεινὰ, δείν᾽ ἔπη πέλει. *In aliȷs autem dictionibus cum vocali abiȷcitur, vt:* κατὰ, κατ᾽ ἐμοῦ.

15. *Accentus verborum ex coniugatione diſcatur,* εἰπὲ, λαβὲ, εὑρὲ, ἰδὲ *imperatiui iſti acuuntur: in aliȷs eſt in penultima.*

16. *Monoſyllaba longa relicta poſt apocopen, acuuntur, vt:* χρῆμι χρὴ. *poſt aphæreſin autem circumflectuntur, vt:* ἔφην ἔφης ἔφη. φῆν φῆς φῆ: *& iterum abiecta* φ, ἦν ἦς ἦ. *Breuia ſunt acuta,* ἔβαν βάν.

17. *Pronominum accentus ac ſpiritus ex declinationibus ipſorum petantur.*

18. *Præpoſitiones omnes in fine accuuntur, præter* ἐν, εἰς *&* ἐς, *quæ carent accentu, & omnes à vocali incipientes, tenuem habent ſpiritum præter* ὑπὸ *&* ὑπὲρ.

19. *Aduerbia quæ deriuantur à genitiuis pluralibus, mutatione* ν *in* ς, *eundem quem genitiui habent accentum:* τῶν αἰσχρῶν αἰσχρῶς, τῶν δικαίων δικαίως.

20. *Enclitica dictio eſt, quæ proprium accentum transfert in finalem ſyllabam dictionis præcedentis, acuens eam, vt:* ἤκουσά τινος. *Et ſunt inclinatiuæ, infinitum,* τὶς τινὶ, τινὰ, *&* τῷ *pro* τινὶ. *Item verba,* εἰμὶ, φημὶ, *vt* φιλόσοφός εἰμι. *Et pronomina,* μοῦ, μοὶ, μὲ, μὶν, σφὶν, σφὲ, σφωὲ, *vt:* δέδωκάς μοι. *& multa alia, quæ vſus melius docebit, paucis enim præceptis complecti hæc omnia nemo facilè poteſt.*

DE VOCALIBVS NOTIONES.

1. *Vocales longæ cum diphthongis omnibus græcis in verſus fine nudæ poſitæ, ſi ſequens dictio incipit à vocali, fiunt communes: vt apud Homerum & Heſiodum, poetarum principes plurima exempla hoc demonſtrant, vt:*

σιγῇ ἐπεὶ φωνὴν ἐξείλετο μητιέτα Ζεύς.
οὕτως οὔτι πη ἔστι Διὸς νόον ἐξαλέασθαι.
οἱ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλῳ κακὰ τεύχων,
πολλάκι καὶ σύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἐπαυ-
ρεῖ,
οὐδέ τις εὐόρκου χάρις ἔσσεται, οὔτε δικαίου.

2. *Breues Græcis fiunt longæ in quauis cæſura, vt:* ἀλλὰ τάγ᾽ ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται.

3. *In Latinis dictionibus ſemper vocalis ante vocalem corripitur præter in fio: apud Græcos verò* α ι υ *ante alias vocales nunc longæ ſunt, nunc breues, vt in* λαὸς α *producitur, in* ἀοιδὸς *vero corripitur.*

4 *Dicuntur autem* α ι υ *ancipites, non quòd ad cuiuſuis arbitrium vt quidam exiſtimant in vna eademq́ dictione & produci & corripi queant: ſed quòd in hac dictione omninò producantur, in illa omninò corripiantur, vt iam oſtendimus in* λαὸς, καὶ ἀοιδός.

 De-

Deprehenditur autem ancipitum quantitas ex accentu, vt: σῶμα, σώματος σώματι: & apoſtropho, qui tantum vocales breues auferens ancipites correptas oſtendit: & authoritate, quæ ex Homero & Heſiodo obſeruari poteſt.

5 *Græcis liberum eſt in carmine facere, vel minùs, apoſtrophum. Vtuntur quoq; ſæpè ſynecphoneſi in verſu, quando duæ ſyllabæ ſine media aliqua conſonante intercedente, in vnā longam confluunt, vt:*

ὤρη γὰρ τ' ὀλίγη πέλεται νεικέων τ' ἀγορέων τε,
καὶ δενδρέῳ ἐφεζόμενος λιγορὴν κατὰ χύετ'
ἀοιδήν.

VERBA DEFECTIVA

praecipua aliqua, & apud bonos authores nunquam non obuia, quæ pueros obſeruare & memoriæ mandare volumus.

Verba defectiua ſolum vſq; ad præteritum imperfectum communiter coniungantur: ſi quæ tempora habent præterea, mutuantur illa à verbis alijs, quorum præſens minus eſt in vſu.

ἄγω ago. F. ἄξω. A. β'. ἦγον vel Atticè ἤγαγον. Perf. ἦχα, vel ἀγήοχα.

αἰσθάνομαι ſentio. F. αἰσθήσομαι. Perf. ᾔσθημαι. Inde. β'. med. ᾐσθόμην, ab inuſitato verbo αἰσθέομαι,

ἁμαρτάνω, pecco. Imperf. ἡμάρτανον. Fut. ἁμαρτήσω, ab ἁμαρτέω. Perf. Ind. ἡμάρτηκα. Ind β'. ἥμαρτον.

ἀφίεμι vel ἀμφιέννυμι, induo. F. ἀμφιέσω. Perf. paſſ. ἠμφίεσμαι.

ἀνοίγω, aperio. Fut. ἀνοίξω. Indef. α'. ἀνέῳξα. Perf. med. ἀνέῳγα. Paſſ. ἀνέῳγμαι. Ind. α'. ἀνεῴχθην.

ἀπολέω, ῶ, perdo, vel ἀπολλύω. F. ἀπολέσω. Perf. ἀπώλεκα, vel Atticè ἀπολώλεκα. Perf med. ἄπωλα, vel ἀπόλωλα. Ind. β'. ἀπωλόμην, à verbo inuſitato ἀπόλλω.

B.

Βαίνω, vado. F. βήσομαι. Perf. βέβηκα. Ind. β'. ἔβην, à verbo inuſitato βῆμι.

βάλλω, iacio. Fut. βαλῶ. Ind. β'. ἔβαλον. Perf. βέβληκα.

Γ.

Γείνομαι fio vel gignor, γενοῦμαι. Ind. α'. med. ἐγεινάμην.

Γίνομαι, vel γίγνομαι, ſum. Fut. γενήσο-

μαι à verbo γενάομαι. Perf. γεγένημαι. Perf. med. γέγονα, ab eo quod eſt γείνω. Ind. α΄ & β΄. ἐγενησάμην & ἐγενόμην.

γιγνώσκω, cognoſco. F. γνώσομαι. Perf. ἔγνωκα. Ind. β΄. ἔγνων, à γνῶ Participium, ὁ γνοὺς.

Δ.

Δεῖ, oportet. F. δεήσει. Ind. ἐδέησε. Perf. ἔδει. Infin. δεῖν.

δείδω, timeo, poeticum. F. δείσω. Perf. δέδοικα. Perf. med. δέδια.

δοκέω, adpareo. F. δοκήσω & quod uſitatius eſt, δόξω ab antiquo δόκω. Ind. α. ἔδοξα, Præteritum med. δεδόκηκα.

Ε.

ἔδω, edo. Perf. ἦκα, vel ἔδηκα, vel ἐδήδοκα. Fut. β΄. med. ἔδομαι, pro ἐδοῦμαι, ut φάγομαι, πίομαι.

ἐθέλω, volo F. ἐθελήσω Ind. ἠθέλησα.

εἴδω, video Fut. εἴσομαι vel εἰδήσω, à verbo εἰδέω Ind. β΄. εἶδον vel poeticè ἴδον ſine ε, id quod in reliquis modis perdurat. Perf med. οἶδα. perfect. εἶκα rarum & εἴδηκα, per Syncopen εἶδα. Plusquamp. εἰδήκειν, & Syncope εἴδειν, Atticè ᾔδειν, Infin. εἰδέναι, Particip. ὁ εἰδώς.

εἶπα, dixi. Ind. ά. ab inuſitato ἔπω. unde particip. εἴπας. Ind. β'. εἶπον.

ἔρχομαι venio. F. ἐλεύσομαι, à verbo ἐλεύθω. Perf. med. ἤλυθα, & geminatione Attica ἐλήλυθα. Ind. β'. ἤλυθον vel ἦλθον.

εὑρίσκω, inuenio F εὑρήσω. Perf. εὕρηκα in voce paſſiua εὕρημαι. Ind. ά. εὑρέθην. Ind. β'. εὗρον, ab εὑρέω.

ἔχω, habeo. F. ἕξω & σχήσω. Perf. ἔσχηκα. Ind. β'. ἔσχον, ab inuſitato σχέω.

Z.

Ζώννυμι, cingo. Fut. ζώσω, ab antiquo ζώω.

Θ.

Θάπτω, ſepelio. F. θάψω. Ind. ά ἔθαψα. Ind. β'. ἐτάφην.

θελέω volo F. θελήσω. Ind. ά. ἐθέλησα.

θνήσκω, morior F. θανοῦμαι. Perf. τέθνηκα ab inuſitato θνάω. Ind. β'. ἔθανον. Perf. med. τέθνηα. Inſin. τεθνᾶναι. Part. τεθνεώς.

I.

ἱκνοῦμαι, venio. Fut. ἵξομαι. Indefinit. β'. ἱκόμην. Perf. ἷγμαι ab ἵκομαι, quod in vſu non eſt.

ἱλάσκομαι, placeo. F. ἱλάσομαι. Ind. ά. med. ἱλασάμην, ab ἱλάω.

ἵπταμαι, *volo. F.* πτήσομαι. *Ind.* β'. ἔπτην. *Ind.* β'. *med.* ἱπτάμην ἵπτω ἵπτατο.

K.

Καλέω, *voco F.* καλέσω. *Perf.* κέκληκα.

κάμνω, *vel* κάμω, *laboro. F.* καμοῦμαι. *Ind.* β'. ἔκαμον. *Perf.* κέκμηκα.

κεραννύω, *miſceo. F.* κεράσω. *Perf. Paſ.* κεκέραμαι, *vel* κέκραμαι.

κορεννύω, *ſaturo. F.* κορέσω, *à* κορέω.

Λ.

Λαγχάνω, *ſortior. Fut.* κληρώσομαι, *à* κληρόω. *Perf, med.* λέλογχα. *Ind.* β'. ἔλαχον, *à verbo* λήχω.

λαμβάνω, *capio. F.* λήψομαι. *Aor.* β'. ἔλαβον, *ab obſoleto* λήβω. *Perf.* λέληφα, & εἴληφα *Atticè.*

λανθάνω. *lateo. Fut.* λήσομαι. *Perf. med.* λέληθα. *Ind.* β'. ἔλαθον. *Perf. Paſ.* λέλησμαι. *Ind.* β'. ἐλαθόμην, *à verbo* λήθω.

λείπω *linquo. F.* λείψω. *Ind.* α'. ἔλειψα. *Ind.* β'. ἔλιπον.

M.

Μανθάνω *diſco. F.* μαθήσομαι, *quaſi deduceretur à* μαθέω. *Perf.* μεμάθηκα. *Ind.* β'. ἔμαθον, *à* μήθω.

μείρω, *diuido. F.* μερῶ. *Perf. med.* μέμορα.

μοιρα, & poeticè ἔμμοιρα. Perf. paſſ. εἵμαρμαι.

μέλομαι, curo. Fut. μελήσω. Perf. med. μέμηλα, à verbo μελέω.

μένω maneo. Fut. μενῶ. Ind. ά. ἔμεινα. Perf. μεμένηκα ab antiquo μενέω.

Ο.

ὄμνυμι iuro. F. ὀμόσω, vel ὀμοῦμαι. Perf. ὤμοκα, & Atticè, ὀμώμοκα, ab ὀμόω.

ὀφείλω, debeo. F. ὀφειλήσω, vel ὀφλῶ ὀφλήσω. Perf. ὤφληκα. Ind. β΄. ὤφελον, & conciſim ὦφλον.

Π.

Πάσχω, patior. F. πείσομαι, ab eo quod eſt πείθω. Perf. πέπονθα, ab inuſitato πονέω. Ind. β΄. ἔπαθον, ab antiquo πήθω.

πίνω, bibo. Fut. πώσω. Perf. πέπωκα. Per. paſſ. πέπομαι, ab eo quod fuit πίω. Ind. β΄. ἔπιον. Imperatiuus πίε, & per pleonaſmū ſyllabæ θι, πίεθι, & craſi πῖθι. Fut. β΄. medium πίομαι, vt φάγομαι, ἔδομαι.

πίπτω, cado. F. πεσοῦμαι. Perf. πέπτωκα, ab antiquo πτόω. Ind. β΄. ἔπεσον, à πέτω.

Ρ.

Ρωννύομαι, valeo. Fut. ῥώσομαι. Perf. ἔῤῥωμαι

μαι. *Imperatiuus præteriti*, ἔῤῥωσο ἐῤῥώσθω. *Inſin Præt.* ἐῤῥῶσθαι.

Σ.

Στορεννύω, *vel* στορέννυμι *ſterno*. *Fut* στορέσω. *Ind.* ά. ἐστόρεσα, *ab antiquo* στορέω.

στρωμνύω *vel* στρώμνυμι. *ſterno*, *F.* στρώσω, *Ind.* ά, ἔστρωσα, *à vetere* στρώω.

σχέω *cohibeo*. *F.* σχήσω. *Ind.* β΄. ἔσχον, *Imperatiuus*, σχὲς σχέτω.

Τ.

Τέμνω, *ſeco*. *F.* τμήσω, *vel* τεμῶ. *Ind.* β΄. ἔτεμον.

τίκτω *pario* *Fut.* τέξω. *Perf. med.* τέτοκα *Ind.* β΄. ἔτεκον *ab inuſitato* τέκω.

τρέφω, *alo*. *F.* θρέψω. *Ind.* ά. ἔθρεψα. *Perf. med.* τέτροφα. *Paß.* τέτραμμαι. *Ind.* β΄ ἐτράφην.

τρέχω, *curro* *F.* θρέξω. *Perf.* δεδράμηκα, *ab eo quod fuit* δραμέω. *Ind.* β΄. ἔδραμον, *ab antiquo* δρέμω.

τρώγω, *comedo*. *Futurum mutuatur ab inuſitato* φάγω φαγοῦμαι. *Ind.* β. ἔφαγον.

τυγχάνω, *ſum*. *Fut.* τεύξομαι. *Perf.* τετεύχηκα. *Ind* β΄ ἔτυχον, *quaſi eſſet à* τυχέω.

Υ.

ὑπισχνοῦ-

ὑπισχνοῦμαι *promitto.* *Fut.* ὑποσχήσομαι, *vel* ὑποσχήσομαι. *Ind.* ά. ὑπεσχέθην. *Perf.* ὑπέσχημαι. *Ind.* β'. *med.* ὑπεσχόμην.

Φ.

φθάνω, *adſequor.* *F.* φθάσω. *à* φθάω. *Perfect.* ἔφθακα. *Ind.* ά. ἔφθασα. *Ind.* β. ἔφθην. *Particip.* φθάς.

Χ.

χαίρω *gaudeo.* *F.* χαρήσομαι, *vel* χαι-ρήσομαι. *Ind.* ἐχάρην.

Ω.

ὤθω, *expello.* *F.* ὤσω *vel* ὠθήσω, *ab* ὠθέω. *Perf.* ὦκα. *Ind.* ά. ἔωσα. *Perf.* *paſſ.* ἔωσμαι.

FINIS.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-109958-p0180-4

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-109958-p0181-0

Signum diei

Solis: ☉

lunæ: ☽

martis: ♂

mercurij ☿

jovis: ♃

Veneris: ♀

Sabbathi ♄

Georgius Kriten Anno 1623

Georgius Kriten Anno Domini 1622

Georgius Kriten Anno 1623

Dis buch costet mir 9 gl

e possessor huius libelli

Anno

huius libri con stat michi 9 gl

plenus venter non discit libenter

plenus venter non discit libenter

ιεοργευ κριθευ

αννο δομινι

1623

50 C 4/K,10

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-109958-p0183-1

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-109958-p0184-7

GR
G

CON
CILI
perſpi
& I

ANN
ad Poetar
Regula
I

MI

EXC

A